
Eidsiva Energi AS

Årsberetning og årsregnskap 2015

Innholdsfortegnelse

Side

Nøkkeltall	2
------------------	---

Eidsiva Energi konsern

Årsberetning	4
Balanse	20
Resultatregnskap	21
Avstemming av konsernets egenkapital	22
Kontantstrømpoppstilling	23
Note 1 Generell informasjon	24
Note 2 Sammendrag av de viktigste regnskapsprinsipper	24
Note 3 Kjøp av virksomheter	43
Note 4 Viktige regnskapsestimater og skjønsmessige vurderinger	44
Note 5 Segmentinformasjon	46
Note 6 Finansiell risiko	50
Note 7 Varige driftsmidler	57
Note 8 Immaterielle eiendeler	58
Note 9 Investeringer i tilknyttede selskaper og felles kontrollert virksomhet	59
Note 10 Finansielle instrumenter etter kategori	63
Note 11 Andre finansielle anleggsmidler	64
Note 12 Kundefordringer og andre fordringer	65
Note 13 Derivater	66
Note 14 Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	67
Note 15 Varelager	67
Note 16 Kontanter og kontantekvivalenter	67
Note 17 Aksjekapital og overkurs	68
Note 18 Lån	69
Note 19 Utsatt skatt	70
Note 20 Pensjoner og lignende forpliktelser	71
Note 21 Andre avsetninger og forpliktelser	73
Note 22 Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	73
Note 23 Lønnskostnader	74
Note 24 Andre tap/gevinster - netto	77
Note 25 Skattekostnad	78
Note 26 Kontantstrømmer fra driften	79
Note 27 Nærstående parter	80
Note 28 Selskaper som inngår i konsolideringen	81

Eidsiva Energi AS

Resultatregnskap	82
Balanse	83
Kontantstrømpoppstilling	85
Noter	86
Revisors beretning	98
Uttalelse fra bedriftsforsamlingen	100

NØKKELTALL

		2015	2014	2013	2012	2011
Resultat						
Driftsinntekter	mkr	4 143	3 936	3 932	3 564	4 185
EBITDA	mkr	1 208	1 200	1 365	1 235	1 504
Urealiserte verdiendringer	mkr	15	-238	8	-104	180
EBITDA underliggende	mkr	1 193	1 438	1 357	1 339	1 324
Driftsresultat	mkr	669	689	884	785	1 081
Driftsresultat underliggende	mkr	654	927	877	889	901
Urealiserte verdiendringer valuta (eurogjeld)	mkr	-19	-27	-40	16	2
Resultat før skatt	mkr	339	438	524	454	878
Resultat før skatt underliggende	mkr	343	704	556	542	697
Årsresultat	mkr	208	232	258	201	335
Balansen						
Totalkapital	mkr	16 938	15 959	15 343	15 885	15 664
Egenkapital	mkr	5 310	4 950	5 096	5 114	5 196
Sysselsatt kapital	mkr	12 784	11 784	11 699	11 588	11 434
Frie likviditetsreserver	mkr	1 493	1 366	1 336	1 296	2 176
Forfall neste 12 måneder	mkr	1 338	1 043	535	112	646
Rentebærende gjeld	mkr	7 760	7 028	6 752	6 574	6 745
herav ansvarlig lån	mkr	1 519	1 500	1 500	1 500	1 500
Kontanter, bankinnskudd	mkr	286	193	150	99	506
Netto rentebærende gjeld	mkr	7 473	6 834	6 603	6 474	6 239
Kontantstrøm						
Netto kontantstrømmer fra driften	mkr	1 127	1 208	1 372	1 298	1 282
Betalt utbytte til eier	mkr	-203	-195	-195	-296	-290
Renter ansvarlig lån	mkr	-106	-105	-105	-105	-5
Utbetaling av kjøp av driftsmidler	mkr	-1 110	-928	-933	-755	-923
Nøkkeltall						
EBITDA margin	%	29	30	35	35	36
EBITDA margin underliggende	%	29	37	35	38	32
Totalkapitalrentabilitet (før skatt)	%	4,2	4,9	5,7	5,2	7,1
Egenkapitalrentabilitet (etter skatt)	%	4,1	4,6	5,1	3,9	5,3
ROACE	%	5,6	6,5	7,6	7,1	9,9
Egenkapitalandel	%	31	31	33	32	33
FFO underliggende	mkr	654	790	863	786	656
FFO underliggende/netto rentebærende gjeld	%	9 %	12 %	13 %	12 %	11 %
Netto rentebærende gjeld/EBITDA underliggende		6,3	4,8	4,9	4,8	4,7
FFO rentedekning (underliggende)		2,0	2,4	2,7	2,2	2,7
Nøkkeltall verdjustert (ansvarlig lån klassifisert som gjeld)						
Bokført egenkapital	mkr	5 310	4 950	5 096	5 113	5 196
Merverdi egenkapital	mkr	1 990	3 250	3 704	3 687	3 804
Verdjustert egenkapital	mkr	7 300	8 200	8 800	8 800	9 000
Verdjustert totalkapital	mkr	18 928	19 209	19 047	19 572	19 469
Verdjustert sysselsatt kapital	mkr	14 773	15 034	15 403	15 275	15 239
Verdjustert totalkapitalrentabilitet (før skatt)	%	3,6 %	4,0 %	4,6 %	4,2 %	5,7 %
Verdjustert egenkapitalrentabilitet (etter skatt)	%	2,7 %	2,7 %	2,9 %	2,3 %	3,3 %
ROACE	%	4,6 %	5,0 %	5,8 %	5,3 %	7,4 %
Verdjustert egenkapitalandel	%	39 %	43 %	46 %	45 %	46 %

Ved beregning av nøkkeltall er eiernes ansvarlige lån i sin helhet regnet som rentebærende gjeld.

Begrepet «underliggende resultat» er benyttet der hvor regnskapstallene er korrigert for urealiserte regnskapsførte verdier som følge av regnskapsprinsipper i IFRS.

I Eidsiva Vannkraft er føringen av felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper endret fra og med 2013. Det vises til note 2 Regnskapsprinsipper. Nøkkeltall eldre enn 2013 er ikke omarbeidet.

Definisjoner

EBITDA:	Driftsresultat + avskrivninger og nedskrivninger
EBITDA underliggende:	EBITDA - urealiserte verdiendringer
Sysselsatt kapital:	Egenkapital + Netto rentebærende gjeld
Rentebærende gjeld	Lån + ansvarlig lånekapital til eiere (pensjonsforpliktelse ikke inkludert)
Netto rentebærende gjeld:	Rentebærende gjeld – kontanter/bankinnskudd
ROACE:	(Resultat før skattekostnad - rentekostnader)/Gjennomsnittlig sysselsatt kapital
FFO:	EBITDA – netto finanskostnader – betalbar skatt – planendring pensjon
Nøkkeltall verdijustert:	Eidsiva foretar verdsetting av konsernet hvert år av en ekstern uavhengig rådgiver og hvert tredje år av to uavhengige rådgivere. Dette gir en indikasjon på hva som er de reelle verdier i konsernet utover det bokførte.

Eidsiva Energi AS

Årsberetning 2015

Eidsiva oppnådde et resultat etter skatt på 208 millioner kroner i 2015 til tross for at kraftprisen i prisområdet NO1 var 17,7 øre/kWh i gjennomsnitt. Tilsvarende var kraftprisen 22,9 øre/kWh i 2014. Positiv utvikling i de øvrige virksomhetsområdene kombinert med streng kostnadskontroll kompenserte delvis for bortfall av inntekter innen kraftproduksjon.

Som følge av svak økonomisk vekst globalt har råvareprisen på fossile brensler falt betydelig. Sammen med en sterkere kraftbalanse har dette medført at kraftprisen gjennom 2015 har falt til et nivå som vi ikke har sett siden årtusenskiftet. Også prisene framover har falt betydelig, og det forventes et relativt lavt prisenivå fram mot 2020. Det fallende prisenivået har medført svakere resultater fra produksjon av vannkraft og fjernvarme.

Eidsiva har innenfor vann- og vindkraft en betydelig portefølje av aktuelle investeringsprosjekter som kan realiseres fram mot 2020. Det økonomiske grunnlaget for disse prosjektene er imidlertid svekket som følge av det fallende kraftmarkedet. I tillegg forventes store investeringer på nettområdet og innenfor fiberutbygging. Som følge av negativ resultatutvikling og et betydelig investeringsomfang framover, igangsatte Eidsiva et strategiarbeid med fokus på å tilpasse konsernet til nye utfordringer.

I desember 2015 vedtok styret i Eidsiva en ny konsernstrategi etter en omfattende virksomhetsgjennomgang. Den nye strategiplanen tydeliggjør behovet for ytterligere å styrke konsernets fremtidige finansielle plattform. Tre initiativ ble besluttet for å sikre at selskapet skal være konkurransedyktig i årene framover: Omorganisering av konsernet, et resultatforbedringsprogram på 165 millioner kroner og et digitaliseringsprogram.

For å få økt fokus på kjernevirksomheten, forenkle styringsstrukturen og utnytte synergier på tvers ble antall virksomhetsområder redusert fra sju til fire. De nye virksomhetsområdene er Produksjon (tidligere Vannkraft og Bioenergi), Nett (tidligere Nett og Anlegg), Marked og Bredbånd. Eidsiva Vekst AS ble beholdt som selskap med forretningsadresse på Gjøvik, men organisatorisk endret ved at de ansatte på dette området tilhører felles konsernfunksjoner. Endringen trådte i kraft fra 1.1.2016.

For å sikre en systematisk tilnærming og optimal utnyttelse av kjerneressurser, ble det opprettet et strategisk konsernprogram, med det formål å kontinuerlig identifisere og implementere muligheter med digital teknologi. Dette gjøres for å bidra til å systematisere og løfte digitaliseringsarbeidet i virksomhetene og gi ytterligere gjennomføringskraft med betydelig kostnadseffektivisering som resultat.

Konkurransedyktige virksomheter

Eidsiva har gjennom 2015 holdt kontroll på de løpende driftskostnadene generelt og på bemanningen spesielt. Gjennom 2015 ble det gjennomført et betydelig arbeid for å slå sammen Eidsiva Nett og Eidsiva Anlegg med mål om å gi et effektivt og slagkraftig nettselskap.

De fleste av Eidsivas virksomheter har også i 2015 oppnådd gode resultater. Benchmark mot andre virksomheter bekrefter dette. Det er lagt økt vekt på styring gjennom

konsernets målstyringssystem, og bruk av strategiske handlingsplaner i virksomhetene. Reduserte kraftpriser påvirker imidlertid konsernets lønnsomhet og økonomiske stilling i så stor grad at det var nødvendig å sette i gang nye resultatforbedrende tiltak.

Industriell vekst

Økt produksjon av fornybar energi, som tilfredsstillter Eidsivas krav til lønnsomhet er en grunnleggende målsetting for konsernet, og utviklingen på dette området har vært positiv i 2015. Utbyggingen av Rosten kraftverk, med en årsproduksjon på om lag 200 GWh, går etter planen. Eidsivas andel av produksjonen vil være om lag 60 GWh, med oppstart i 2018. Braskereidfoss kraftverk er utvidet med ett aggregat som vil gi en økning i produksjonen på om lag 40 GWh. Det nye aggregatet settes i drift vinteren 2016. Det er også oppnådd rettskraftig konsesjon for vannkraftverket Nedre Otta. Dette er et samarbeid mellom Eidefoss Kraftverk og Opplandskraft DA. Utbyggingen vil gi en årlig kraftproduksjon på om lag 300 GWh.

I tillegg er det i løpet av 2015 mottatt endelig konsesjon for to vindkraftparker i Austri-selskaper med en totalproduksjon på 480 GWh. Konsernet har en eierandel på 62,5 prosent i vindkraftselskapene. Arbeidet med å få klargjort disse prosjektene for investeringsbeslutning pågikk for fullt gjennom 2015.

Eidsiva Bioenergi har i 2015 gjennomført utbygging til og oppkobling av nye fjernvarmekunder med et årsforbruk på nærmere 40 GWh.

Eidsiva bredbånd gjennomførte i 2015 sitt første år som eget virksomhetsområde i konsernet, og fortsetter sin vekst i antall kunder, omsetning og resultater. Bredbåndsutbyggingen bidrar dessuten til å gjøre Innlandet til et enda mer attraktivt sted å bo.

Prosjektet for bytte av strømmålere hos konsernets nettkunder går etter planen, og utrulling vil starte i slutten av 2016. Installasjonene skal være ferdig innen 2019.

Eidsiva Marked startet i 2015 å tilby såkalte «energirelaterte tjenester». I første omgang vil dette være produkter som vil gi forbrukerne oversikt over strømforbruket gjennom døgnet, men det forventes at dette videreutvikles til produkter som også kan styre strømforbruket. Markedsselskapet opplevde en ytterligere vekst i antall kunder i 2015.

Finansiell plattform

For ett år siden var utsiktene for kraftprisnivå fram mot 2020 rundt 25 øre/kWh. Forwardprisene fram mot 2020 ligger i dag godt under 20 øre/kWh, og konsernet forbereder seg derfor på en periode med kraftpriser som er lavere enn tidligere estimert minstenivå. Konsernet er imidlertid robust, og har god soliditet. Bokført egenkapital utgjør 31,3 prosent av bokført totalkapital. Verdijustert egenkapital utgjør cirka 39 prosent. Regnes eiernes ansvarlige lån på 1,5 milliarder kroner med som egenkapital i sin helhet, øker soliditeten til 47 prosent.

For å sikre finansiering for fremtidige investeringer er det iverksatt tiltak for å bedre kontantstrømmene både på kort og lang sikt. Konsernets finansielle nøkkeltall vil på denne måten bedre seg, slik at finansiering kan sikres på et nivå som er akseptabelt for konsernet. Dette tilsier en rating innenfor «investment grade»- segmentet; BBB- eller høyere.

Det viktigste bidraget til økt kontantstrøm fra drift vil være å sikre at driften er kostnadseffektiv gjennom resultatforbedringsprogrammet på 165 millioner kroner før skatt i 2018. Konsernet har også påbegynt en salgsprosess for eierandelen i Moelven Industrier ASA, og arbeider for å realisere resten av investeringsporteføljen i Eidsiva Vekst. Selskapet har også henvendt seg til eierne om forlengelse av Eidsivas ansvarlige lån med ytterligere ti år.

Konsernet vil ha tett dialog med finansielle samarbeidspartnere framover. Dette vil bidra til at aktørene i finansmarkedene har tilstrekkelig informasjon om konsernet for å gi trygghet rundt framtidige kredittvurderinger og lånetilsagn. Konsernet har redusert planlagt investeringsnivå de nærmeste årene.

Virksomhetene

Eidsiva er et vertikalt integrert, regionalt energikonsern som i 2015 har bestått av morselskapet Eidsiva Energi AS og sju virksomhetsområder som har vært organisert i følgende selskaper:

- Eidsiva Vannkraft AS
- Eidsiva Nett AS
- Eidsiva Anlegg AS
- Eidsiva Marked AS
- Eidsiva Bioenergi AS
- Eidsiva bredbånd AS
- Eidsiva Vekst AS

Eidsiva Vekst AS eier 68 prosent av aksjene i Elsikkerhet Norge AS, 49,5 prosent av investeringsselskapet Energy Future Invest AS og 23,78 prosent av Moelven Industrier ASA.

Eidsiva er et av Norges største regionale energikonsern med virksomhet primært i Hedmark og Oppland. Hovedkontoret ligger i Hamar. Konsernet eies av 27 kommuner og Oppland og Hedmark fylkeskommuner. Om lag 70 prosent av eiernes aksjer er organisert i egne holdingselskaper.

Eidsiva produserer kraft i 20 heleide og 24 deleide anlegg, og drifter 44 vannkraftverk i Hedmark og Oppland gjennom tjenestekjøpsavtaler med ulike aktører. Til sammen produserer de 44 kraftverkene mer enn 7 Terrawattimer (TWh) årlig. Eidsivas andel av denne kraftproduksjonen er på rundt 3,3 TWh. Nettvirksomheten omfatter planlegging, prosjektering, bygging, drift og vedlikehold i sentral-, regional- og distribusjonsnett. Sluttbrukervirksomheten kjøper og selger kraft primært til kunder i konsernets konsesjonsområde, mens bredbåndsvirksomheten hovedsakelig forestår salg og drift av bredbåndstjenester til husholdninger og bedriftsmarkedet i Oppland, Hedmark og på Romerike. De lokale nettselskapene eier bredbåndsinfrastrukturen som leies av Eidsiva bredbånd. Konsernet drifter, prosjekterer og bygger fjernvarmeanlegg i Hedmark og Oppland.

Eidsiva hadde i 2015 4,1 milliarder kroner i omsetning og 5,3 milliarder kroner i bokført egenkapital. Verdijustert egenkapital er av Pareto Securities vurdert til 7,3 milliarder kroner per 31.12.2015, eller 8,8 milliarder kroner når eiernes ansvarlige lån på 1,5

milliarder kroner medregnes. Dette er en nedjustering med 0,9 milliarder kroner fra forrige verdivurdering. Den viktigste årsaken til nedjusteringen er lavere kraftprisforventninger.

Formål og rolle

Konsernets eiere har forpliktet seg til et langsiktig eierskap frem til 2036, med et finansielt, industrielt og regionalt formål:

- *Finansielt* skal konsernet oppnå langsiktig og god avkastning, og gi et forutsigbart årlig utbytte til eierne
- *Industrielt* skal konsernet utvikle gode og samfunnsnyttige produkter og infrastruktur for kundene
- *Regionalt* skal konsernet være en pådriver for vekst og utvikling i Innlandet

Styringsprinsipper og tilsyn

Konsernets styringsprinsipper er basert på reglene i «Norsk Anbefaling for eierstyring og selskapsledelse». Eierstyringsdokumentet ble sist oppdatert og godkjent på generalforsamlingen 7. mai 2015.

Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse, NUES, har ikke anbefalt endringer fra forrige versjon av 30. oktober 2014. I henhold til interne regler skal konsernets eierstyringsdokument legges fram for generalforsamlingen hvert år. Gjeldende dokument vil således bli lagt fram på møtet 12. mai 2016.

Bedriftsforsamlingen er eiernes og de ansattes organ for styring, kontroll og oppfølging av konsernet. Bedriftsforsamlingen «skal føre tilsyn med styrets og daglig leders forvaltning av selskapet». I bedriftsforsamlingen presenteres beslutningssaker som tilhører bedriftsforsamlingen, og konsernets rapportering og status for alle større utbyggingsprosjekter. I tillegg blir det gitt orientering om andre aktuelle saker. Ekstern revisor (PWC) og intern revisor (KPMG) møter også i bedriftsforsamlingen, og gir oppsummering av det kontrollarbeidet som utføres. Bedriftsforsamlingen har 20 medlemmer som er valgt av generalforsamlingen og ti ansattvalgte medlemmer. Leder var Anita Ihle Steen, ordfører i Ringsaker kommune, fram til valg av nye representanter til bedriftsforsamlingen i ekstraordinær generalforsamling 6. november 2015. I konstituerende møte i bedriftsforsamlingen 20. november 2015 ble Ivar Odnnes, fylkesvaraordfører i Oppland Fylkeskommune, valgt til ny leder.

Den operative styringen av virksomhetene baseres på konsernets overordnede strategi, selskapets etiske regelverk og selskapenes styre- og lederinstrukser. Konsernet har beskrevet Eidsivas viktigste prinsipper i «Konsernets styrende dokumenter», og utarbeidet policyer for de områder som er vurdert som de mest sentrale for ensartet behandling i konsernet. Styringsdokumentene er presentert på konsernets internettsider. Etter omorganisering av konsernet vil de styrende dokumentene oppdateres.

Eidsivas målstyringssystem er en tilpasset utgave av «Balansert Målstyring», og benyttes for å styre gjennomføringen av konsernets definerte mål og strategi. Målstyringssystemet bygger på at lønnsomhet og konkurransekraft avgjøres av både finansielle og ikke-finansielle faktorer. Det fokuserer på de verdier bedriften utvikler i egen organisasjon og i markedet.

De fire målområdene er *Kompetanse, Kvalitet, Kunder og Kroner*. Styringsparametere for målområdene er bygget på konsernets overordnede mål og strategier. Målekortene benyttes aktivt i konsernets selskaper og ledermøter, og styrene blir holdt løpende orientert om utviklingen.

Styrets arbeid

I bedriftsforsamlingen 15. desember 2014 ble det valgt nytt styre i Eidsiva Energi AS.

Ny styreleder, Øystein Løseth, tiltrådte 1. april 2015. Reidar Åsgård, nåværende nestleder, ble konstituert som styrets leder for perioden fram til 31. mars 2015 med Sigmund Thue som nestleder. Sylvia Brustad fungerte som styremedlem fram til 31. mars 2015, og har etter dette tidspunktet vært 1. varamedlem til styret.

Styret består av seks eiervalgte og to ansattvalgte medlemmer. I tillegg har de ansatte en observatør i styret. Revisjonsutvalget har vært uendret.

Styrets tilsynsansvar ivaretas gjennom rapportering av utvikling i styringsparametrene. I tillegg rapporteres økonomisk og finansiell status mer detaljert i forbindelse med offentliggjøring av kvartalstall. Styret har etablert revisjonsutvalg, kompensasjonsutvalg og HMS-utvalg. Hvert utvalg består av tre medlemmer som er valgt av og blant styrets medlemmer. Revisjonsutvalget har vært i funksjon siden 2011, mens de to andre utvalgene ble etablert i 2015. Alle utvalgene er saksforberedende og rådgivende arbeidsutvalg for styret i Eidsiva Energi AS.

Styret har avholdt 12 styremøter i 2015, hvorav to som telefonmøter og ett som omsendt sak. Revisjonsutvalget har i 2015 avholdt seks møter, mens de to andre utvalgene har avholdt konstituerende oppstartsmøter i 2015. Frammøte i styremøtene og utvalgene er på det nærmeste 100 prosent.

Risikostyring og intern kontroll

Eidsivas virksomhet er i tillegg til operasjonell risiko utsatt for sentrale risikoområder som regulatoriske, politiske, juridiske, konsesjonsmessige, markedsmessige og finansielle forhold.

Ansvar for risikostyringen og intern kontroll ligger hos det enkelte virksomhetsområde og er en integrert del av forretningsaktivitetene. Risikostyringen koordineres av økonomistaben på konsernnivå, som også styrer de fleste finansielle risikoområdene. Alle styrene i konsernets selskaper er delaktige i prosesser knyttet til strategisk risikoanalyse og følger opp øvrige risikokategorier.

Konsernet setter rammer og retningslinjer for intern kontroll av konsernets virksomheter. Det er utarbeidet policyer for de mest sentrale områdene i konsern hvor felles tilnærming for utøvelse av virksomheten i Eidsiva er sentralt. Virksomhetene skal følge disse rammene, eventuelt med godkjente selskapstilpassede endringer. Konsernet følger opp intern kontroll på konsernnivå via konsernets kontrollere i tillegg til innleid intern revisjon.

Som følge av utviklingen i kraftpris har det i 2015 vært spesielt fokus på utviklingen og hvilke konsekvenser et lavere kraftprisenivå kan få for konsernet. Simulering av ulike alternativer er foretatt, spesielt rettet mot konsernets soliditet, finansielle nøkkeltall, investeringer, kostnadsnivå og finansiering.

For å redusere risiko for store prisvariasjoner og sikre kontantstrømmene, er finansielle prissikringsinstrumenter benyttet. Det er blant annet inngått en tolvårig bilateral industrikraftavtale innen vannkraftvirksomheten, hvor 2013 var første avtaleår i tillegg til en ny industrikontrakt med oppstart i 2021.

Innen kraftsalg er konsernet eksponert for valutarisiko som følge av at alt kjøp og salg på kraftbørsen foregår i euro. Konsernet har sikringsstrategier for valutasikring av krafthandel, og benytter i hovedsak terminkontrakter.

Eidsivas vannkraftproduksjon påvirkes av volumrisiko som følge av variasjon i hydrologi og meteorologi. Geografisk spredning av kraftverkene reduserer volumrisikoen.

Konsernet har kredittrisiko siden alt salg skjer med kreditt. Tilnærmet all fysisk handel med kraft foregår på kraftbørsen Nord Pool, mens finansiell handel foregår på kraftbørsen Nasdaq OMX. Begge disse børsene er vurdert som finansielt solide. Konsernets sluttbrukersalg er fordelt på et betydelig antall kunder. Plassering av overskuddslikviditet er styrt av vedtatte rammer. Samlet sett er dette vurdert å gi lav kredittrisiko.

Konsernet er utsatt for renterisiko siden både belåning og inntekter fra nettvirksomheten påvirkes av endringer i rentenivået. Målet for styring av renterisiko er å begrense konsernets resultatsvingninger fra endringer i rentenivået. Som instrumenter benyttes kombinasjonen fastrente og flytende rente på lån og rentebytteavtaler. Grunnlaget for belåning og inntekter med variabel rente skal normalt være tilnærmet like store.

Konsernets likvidetsrisiko er vurdert som lav selv om lønnsomheten i bransjen og for Eidsiva er svakere enn tidligere år. Konsernet har en solid egenkapital og stabile kontantstrømmer fra drift. Finansinstitusjonene vurderer kredittverdigheten som god, noe som har sikret tilgang til likviditet på kort og lang sikt. Konsernet har en finansieringsstrategi med relativt lang investeringshorisont og likvidetsreserver i kommiterte trekkrettigheter. Dette gir konsernet tilfredsstillende finansiell fleksibilitet.

Konsernet er også utsatt for risiko knyttet til virksomhetenes rammebetingelser og effekten av politiske beslutninger. Bransjeforeningen Energi Norge benyttes som observatør og talerør i saker som gjelder bransjen.

Operasjonell risiko vurderes kontinuerlig. En av konsernets viktigste oppgaver er å sikre effektivitet og kvalitet i alle industrielle ledd. Dette sikres med langsiktige investeringsplaner, optimalt nivå for drift og vedlikehold, sterkt kundefokus, samt høy kompetanse og motivasjon i organisasjonen. Tilgjengelighet i konsernets produksjonsanlegg og leveringssikkerhet knyttet til infrastruktur vurderes som spesielt viktig. Det legges ned et betydelig arbeid og kostnader til konsernets beredskapsorganisering og beredskapsøvelser for å unngå eller begrense konsekvensene av større, uønskede hendelser som påvirker konsernets leveranser. Sikkerhet for medarbeidere og underleverandører og negativ påvirkning på miljøet er prioriterte områder. Alle prosjekter kvalitetssikres gjennom investeringsanalysene av konsernets investeringskomite.

I en tid med reduserte kraftpriser vil konsernet ha fallende lønnsomhet. I denne perioden vil konsernet ha ekstra fokus på kostnadssiden, samtidig som mulighetene for vekst og utvikling innen nye forretningsområder vil vurderes.

Forskning og utvikling

For Eidsiva er forskning og utvikling (FoU) og innovasjon viktig for å sikre konsernets utvikling og strategiske verdi. Konsernet er av den grunn involvert innenfor mange områder for å sørge for fremtidsrettede produkter og tjenester for kundene. Lean som metodikk for forbedringsarbeid og innovasjon i arbeidsprosesser ble videreført i 2015.

Virksomhetene deltar aktivt i flere FoU- prosjekter sammen med blant andre Energi Norge og SINTEF. Dette er prosjekter som eksempelvis er knyttet til fremtidens energisystem (Smartgrid, AMS), nye materialtyper, og miljø. Eidsiva har samarbeid med regionens tre høyskoler innen fagutvikling og ved deltagelse i høyskolenes forskjellige råd og utvalg. Eidsiva har gjennom flere år finansiert et professorat innen fornybar energi med fokus på bioenergi på Høgskolen i Gjøvik. Eidsiva har aktivt bidratt til etableringen av informasjonssikkerhetssenteret Center for Cyber- and Information Security (CCIS) ved Høgskolen i Gjøvik, som åpnet i 2014.

For å styrke kunnskapen og interessen for realfag blant barn, har Eidsiva støttet Vitensenteret Innlandet siden etableringen i 2007. I anledning av at Statoil fra og med 2015 ble samarbeidspartner med Vitensenteret, utvidet også Eidsiva sitt engasjement.

Eidsiva er også en sentral eier av Energisenteret ved Hunderfossen familiepark. Gjennom Energisenteret tilbys et stort antall skoleklasser opplæringsaktiviteter og informasjon.

Samfunnsansvar

Samfunnsansvar er en sentral del av Eidsivas forretningsvirksomhet med bakgrunn i hensynet til menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, sosiale forhold, ytre miljø og antikorrupsjonsarbeid.

Eidsivas samfunnsansvar reguleres gjennom gjeldende lover og regler og konsernets etiske regelverk. Som en del av konsernets styrende dokumenter er det utarbeidet egne konsernpolicyer for sentrale områder som «HR og personsikkerhet», «Innkjøp» og «Klima og miljø». Med bakgrunn i konsernets forretningsstrategi og risikovurderinger har områdene «Arbeidstakerrettigheter og sosiale forhold» og «Ytre miljø» et spesielt fokus. Status på disse rapporteres jevnlig til styret både i form av egne styresaker, og i form av konkrete mål og resultater via konsernets målstyringssystem.

Konsernets regler for god etisk adferd regulerer personlig adferd, varsling og håndtering av eventuelle brudd, samt god forretningspraksis både for ansatte og de som opptre på vegne av konsernet.

Eidsiva har en omfattende innkjøpsvirksomhet, og skal være en profesjonell innkjøper med god forretningsskikk, kvalitet og kompetanse. I konsernets avtalevilkår stilles krav til etisk forretningsførsel, HMS, kvalitet og ytre miljø.

Leverandører skal ikke handle i strid med lover og regler, sentrale FN-konvensjoner, ILO-konvensjoner og nasjonal arbeidslovgivning på produksjonsstedet. FNs verdenserklæring om menneskerettigheter skal respekteres. Eidsiva bidrar også til regional utvikling ved at regionale leverandører forespørres ved innkjøp av varer og tjenester.

Menneskerettigheter

Eidsivas forretningspraksis i forhold til menneskerettigheter er regulert gjennom konsernets etiske regelverk og policy for «HR og personellsikkerhet». Herunder jobber

Eidsiva blant annet med å oppnå bredere likestilling og større mangfold i ansettelsesprosesser, ved at kjønnsbalanse, annen etnisitet og kulturell bakgrunn vektlegges. I Eidsivas regler for god etisk adferd er internasjonale kjøp av varer og tjenester spesielt omtalt. Konsernet skal støtte opp om internasjonale menneskerettigheter slik de er nedfelt i FNs erklæring, konvensjoner og FNs Global Compact-prinsipper. Konsernet skal også bidra til å forhindre sosial dumping ved å støtte opp under FNs arbeidsorganisasjons (ILO) konvensjoner.

Sosial dumping er et område konsernet har ekstra fokus på i forbindelse med selskapets utbyggingsprosjekter som er under utførelse og planlegging. Et eget innkjøpsreglement gir klare føringer på hvordan Eidsiva skal forholde seg for å forhindre at leverandøransatte som arbeider på konsernets anlegg får lønn som er lavere enn kravene i henhold til norske regler. Dette presiseres i avtaler og krav til leverandører. Kontroll av etterlevelse gjennomføres også. Styret mener eksisterende regelverk fungerer tilfredsstillende.

Arbeidstakerrettigheter og sosiale forhold

Arbeidstakerrettigheter er regulert gjennom lover, forskrifter og sentrale og lokale tariffavtaler. Konsernpolicyen for «HR og personellsikkerhet» skal sikre at Eidsiva er en attraktiv og motiverende arbeidsgiver som evner å rekruttere og utvikle riktig kompetanse. Forhandlings- og samarbeidsforhold mellom arbeidsgivere og arbeidstakere ivaretas på konsernnivå og i virksomhetene. De ansattes medbestemmelsesrett, arbeids- og lønnsvilkår og andre arbeidsforhold sikres gjennom etablerte samarbeidsarenaer. Eidsivas ansatte er i stor grad fagorganiserte. Alle virksomhetsområder i konsernet har egne samarbeidsutvalg som avholder møter minimum fire ganger i året. Det legges vekt på et godt samarbeid og involvering av konsernets ansatte og de tillitsvalgte.

Konsernet skal være en sikker arbeidsplass. Flere av konsernets virksomheter har arbeidsutøvelse med høy personellrisiko, som eksempelvis arbeid i tilknytning til strøm og spenning og feilretting på linjenett etter ekstreme værforhold. Sikkerhetsarbeid er et område konsernet har sterkt fokus på. I sin virksomhet skal Eidsiva rette seg etter gjeldende lover og forskrifter, og handle på en etisk, sikker og sosialt ansvarlig måte. Styret har etablert et arbeidsutvalg for personellsikkerhet og etikk (HMS-utvalget) for å støtte Eidsivas forpliktelser innenfor de nevnte områdene. Konsernet har årlige organisasjonsmålinger. Resultatet fra målingene følges opp med tiltak. Regelverket på området fungerer tilfredsstillende, og styret mener det ikke foreligger områder som skal underlegges spesielle tiltak den nærmeste tiden.

Ytre miljø

Verdens energibehov er hovedsakelig dekket gjennom fossile energikilder med store klimagassutslipp som resultat. Eidsivas utbygging og distribusjon av fornybar energi er et bidrag til å løse disse utfordringene. Eidsivas konsernpolicy for klima og miljø skal også bidra til at selskapet er en samfunnsbevisst aktør som arbeider for gode miljø- og klimaløsninger. Eidsiva har etablert egne miljø- og klimamål for konsernet som følges opp i en egen årlig klima- og miljørapport. Enkelte av Eidsivas virksomheter er underlagt egne krav til ytre miljø gjennom lover og regler, og som betingelser knyttet til mottatte konsesjoner.

Eidsivas virksomhet påvirker det ytre miljø gjennom aktiviteter i forbindelse med utbygging, drift og vedlikehold. Dette gjelder spesielt innen vannkraft, nettvirksomheten bioenergi og vindkraft. Det jobbes kontinuerlig med rutiner som kan forhindre og minimalisere direkte miljøskader. Ved planlegging av nye anlegg blir det i størst mulig utstrekning tatt hensyn til natur og miljø.

Eidsiva utarbeider klimaregnskap etter «Green House Gas» standarden. Påvirkning på klima måles i tonn CO₂ med basisår 2010. Eidsiva hadde i 2015 en samlet energiproduksjon på 3600 GWh. Sammenlignet med energimiksen i det nordiske kraftmarkedet tilsvarte Eidsivas produksjon av fornybar energi i 2015 erstatning av om lag 468 000 tonn CO₂.

Konsernet opprettholdt i 2015 sin pådriverrolle for elektrifisering av transportsektoren som nedfelt i klima- og miljøpolicyen. Konsernet har seks miljøsertifikater, det vil si enten Miljøfyrtårn eller ISO 14001 sertifikater. Eidsiva Bioenergi har utslippstillatelse for drift av forbrenningsanlegg for rene brensler på Børstad i Hamar kommune, avfallsforbrenning på Trehørningen i Hamar kommune og forbrenningsanlegg for returtre på Gjøvik. Utslippstillatelsene er gjenstand for egenrapportering av registrerte utslipp.

Eidsiva Energi har i 2015 registrert et fåtall miljøavvik, blant annet oljelekkasje, brudd på manøvreringsreglement og overutslipp av NO_x og SO₂. Avvikene håndteres og lukkes fortløpende. Eidsiva er medeier i Energiråd Innlandet AS. Selskapet er et kompetansesenter for Hedmark og Oppland innen energieffektivisering og omlegging til fornybar energi.

Antikorrupsjonsarbeid

Eidsiva har nulltoleranse for korrupsjon. Selskapets etiske regelverk gjelder for alle ansatte og andre representanter for selskapet som styremedlemmer og innleide konsulenter. Konsernet har spesielt fokus på å redusere korrupsjonsrisiko i tilknytning til innkjøp og i relasjon til leverandører. Innkjøpere og leverandører har en felles interesse i et godt antikorrupsjonsarbeid. Regelverket omhandler også hvordan kritikkverdige forhold skal varsles av ansatte og angir kanaler som kan brukes.

Styret har i 2015 satt i gang et prosjekt for å vurdere konsernets rammeverk mot misligheter og korrupsjon.

Beredskap

Eidsivakonsernet er i kontinuerlig beredskap fordi selskapet har ansvaret for at samfunns viktig infrastruktur og befolkningen i regionen sikres en god strømforsyning.

Eidsivakonsernet er definert som en beredskapsorganisasjon i kraftforsyningen, og skal som minimum oppfylle de krav som stilles i lov og forskrifter. For vannkraftvirksomheten gjelder det produksjonsevne, for nettvirksomheten leveringssikkerhet, mens bioenergivirksomheten skal sikre både produksjonsevne og levering. For konsernets fellestjenester er avdeling for kommunikasjon og IKT viktige funksjoner i beredskapssituasjoner.

Målet er å ha et best mulig beredskapsplanverk, god kompetanse og sikker tilgang på materiell og utstyr for å sikre en stabil og god forsyningssikkerhet. Eidsiva gjennomfører regelmessig øvelser på ulike nivå, både internt og i samarbeid med andre. Sammen med gode evalueringsprosesser og risikoanalyser bidrar dette til utvikling av

beredskapsevnen. Det inntraff ingen store beredskapsmessige hendelser i 2015, og summen av mindre hendelser lå på et normalt nivå. Det er etter styrets oppfatning opparbeidet god kunnskap og skapt gode beredskapsmessige holdninger i konsernet.

Personal og arbeidsmiljø

I Eidsivakonsernet var det 1098 ansatte, tilsvarende 1071 årsverk ved utgangen av 2015. Av disse var 23 midlertidig ansatt, 38 lærlinger og én trainee. Turnover i konsernet er lav og ligger stabilt på to prosent.

Ved årsskiftet var 143 ansatte 60 år eller eldre. Eidsiva er en attraktiv arbeidsgiver i regionen, og har god tilgang på kvalifiserte søkere til stillinger. Det har vært begrenset rekruttering i 2015. Ekstern rekruttering har vært gjort kun i de tilfeller der det ikke ble funnet riktig kompetanse internt. Det vil bli betinget ansettelsesstopp også framover som følge av fusjonen mellom Nettselskapet og Anleggsselskapet fra 4. januar 2016, og som følge av resultatforbedringsprogrammet fram til 2018 med fokus på reduserte drifts- og personalkostnader.

Per 31. desember 2015 var akkumulert sykefravær for siste tolv måneder på 4,6 prosent. I 2014 var sykefraværet 4,9 prosent. Det er reduksjon i langtidsfraværet som bidrar mest til nedgangen. Det har vært økt fokus på nærværsfaktorer og sykefraværsoppfølging, og dette synes å ha hatt ønsket effekt. I det forebyggende arbeidet har det vært fokus på videreutvikling av kompetanse hos ledere og ansatte og økt bevissthet rundt AKAN-arbeidet. Når det gjelder oppfølging av sykefravær har fokus vært rettet mot plikter og rettigheter i sykefraværarbeidet både for ledere og ansatte.

Eidsivas lønnspolitikk skal være konkurransedyktig, men ikke lønnsledende i regionen. Lederutvikling av mellomledere har stått på agendaen i 2015, og 18 mellomledere i ulike selskaper har gjennomført et Eidsiva-spesifikt lederutviklingskurs i regi av Høgskolen i Hedmark, med fokus på lederrollen i omstillinger. Kvinneandelen er synkende, og var på 16 prosent. Dette er en nedgang på én prosent fra 2014. Andelen kvinner i ledende stillinger er 18 prosent. Dette er opp én prosent fra 2014. Kvinneandelen er høyest i selskaper med mye merkantilt personell, mens kvinneandelen i kjernevirksomheten fortsatt er lav.

Eidsiva har mål om likestilling og større mangfold. Konsernets etiske regelverk og policy for «HR og personellsikkerhet» legger føringer for at det i utvelgelsen av den best kvalifiserte kandidaten søkes å oppnå mangfold gjennom at kjønnsbalanse, annen etnisitet og kulturell bakgrunn vektlegges.

Eidsiva Energi AS fikk ny konsernsjef som tiltrådte 15. august 2015. Konsernledelsen har i 2015 bestått av ti personer, hvorav to er kvinner. En omorganisering og spissing mot kjernevirksomhet gjør at konsernledelsen fra 1. januar 2016 reduseres til sju personer, hvorav to er kvinner. Styret i konsernet består av fem menn og tre kvinner.

Arbeidsmiljøet i Eidsivaselskapene oppfattes som gjennomgående godt og med høy arbeidsmotivasjon. Det gjennomføres organisasjonsmåling en gang i året.

Alle heleide virksomheter står i offentlig pensjonsordning med pensjonstrekk fra ansatte på 3,8 prosent. Heleide virksomheter vil i 2016 gå fra offentlig tjenstepensjon til innskuddspensjon. Dette gjøres for å sikre god og attraktiv pensjonsordning, spesielt for yngre ansatte, og reduserte pensjonskostnader for konsernet på sikt. Alle nyansatte har etter 1. januar 2016 gått inn i ny pensjonsordning, mens eksisterende ansatte har fått tilbud om frivillig overgang til ny innskuddspensjonsordning innen 1. juni 2016.

Helse, miljø og sikkerhet

Konsernet hadde i 2015 en fraværsskadeverdi (H1=antall fraværsskader per millioner arbeidstimer) på 3,4. Dette betyr seks arbeidsrelaterte fraværsskader i løpet av 2015. Ingen av skadene ble vurdert med høy alvorlighet. De siste års fokus på sikkerhet i arbeidshverdagen har gitt positiv utvikling med stadig færre arbeidsrelaterte skader. H1-verdien for 2015 er på samme nivå som for 2014. I 2015 har antall H2 skader (antall skader med fravær eller medisinsk behandling per millioner arbeidstimer) gått ned til tidenes laveste verdi. H2 er 4,6 for 2015. Konsernet oppnådde for tredje gang målsetningen om en H1-verdi under fem ved årsskiftet. Konsernets viktigste mål er null skader med alvorlig konsekvens, og dette oppnådde Eidsiva for første gang i 2015.

Strategien for å oppnå målsetningen om null alvorlige arbeidsrelaterte skader innebærer at riktige holdninger og en god sikkerhetskultur er forankret i alle ledd i organisasjonen. God planlegging av arbeidsoppgavene, valg av riktig arbeidsmetode og bruk av riktig utstyr er viktige faktorer for å lykkes med å redusere arbeidsrelaterte skader. Bruk av elektronisk registrering av uønskede hendelser og forbedringsforslag har ført til stadig økende antall rapporter. Disse rapportene brukes i det forebyggende arbeidet. Utvalgte hendelser blir gjennomgått hver måned i virksomhetsområdene for å bidra til økt fokus på læring av uønskede hendelser. Virksomhetsområdene har hatt tett oppfølging av medarbeidere som har vært utsatt for arbeidsrelatert skade, og hendelsene har blitt tatt opp i avdelingene til diskusjon og læring. Alvorlige hendelser som har skjedd det siste året er gransket, og anbefalte tiltak er tatt videre av ledelsen i virksomhetsområdene. God planlegging, grundige risikoanalyser og tett oppfølging fra byggherre og prosjektavdelingene bidrar til en tryggere arbeidshverdag for utførende virksomhetsområder. I 2015 ble det også etablert en rådgiverstilling innen HMS i anleggsvirksomheten. Dette har bidratt til tett oppfølging av HMS-arbeidet i den operative driften.

Kunder og marked

Eidsiva leverer sluttbrukertjenester innenfor energi, infrastruktur og bredbånd. Verdikjedene som produserer tjenestene er forskjellige, men har fellestrekk ved at de bidrar til regional og industriell utvikling ved å nyttiggjøre naturressurser, infrastruktur og kompetanse i regionen. Kundebetjeningen gjøres fra to kundesentre: Bredbånd på Lillehammer og øvrige kundetjenester på Kongsvinger. God kundetilfredshet er viktig for Eidsiva, og følges opp gjennom objektive målinger som utføres på bransjenivå. Resultatene fra målingene er gode. Antall henvendelser til kundesentrene økte i 2015 på grunn av overtakelsen av nye kunder etter fusjonen med Elverum Energi. Kundeservicenivået er høyt både for strøm- og bredbåndskunder, og Eidsiva bredbånd ble av KSI Indeks kåret til årets kundeservice 2015 i kategorien bredbånd.

Eidsiva er avhengig av regionens utvikling, og er derfor en bidragsyter til at Innlandet blir et bedre sted å bo gjennom vår virksomhet innen sponsing og regional utvikling. Eidsivas sponsoraktivitet innen idrett og kultur i Innlandet gir selskapet en tydelig markedsposisjon sammenliknet med andre nasjonale aktører i bransjen, som er fraværende i regionalt engasjement og sponsing. Annonsering og kommunikasjon som viser Eidsivas mange samarbeidspartnere innen idrett og kultur er blitt godt mottatt av selskapets kunder, og har til hensikt å fremheve Eidsivas samfunnsansvar, lokale eierskap og engasjement innen regional utvikling i Innlandet.

Det pågår for tiden en rekke større rammevilkårsendringer i strømbransjen. Arbeidet med å etablere et felles nordisk sluttbrukermarked for elektrisitet pågår fortsatt, og NVEs etablering av en sentral database for alle data fra strøm- og nettselskap (Elhub) skal etter planen være i funksjon i 2017. Etter dette skal sluttbrukerselskapene foreta fakturering av kundene for både strøm og nettleie, og blir på denne måten kundens kontaktpunkt for de fleste kundeforholdene. Eidsiva har også gjennomført en vellykket deling av kundedatabasen mellom Nett og Marked, noe som er en påkrevd operasjon for å møte fremtidens kundesentriske modell.

Etterspørselen etter bredbånd handler i økende grad om økt kapasitet fremfor dekning. Det er i hovedsak fiberbasert bredbånd som dekker kapasitetsetterspørselen, og Eidsiva har i 2015 bygget nær 5000 nye fiberaksesser. Utbygging av fiber er viktig for å sikre attraktivitet og god regional utvikling.

Regnskap 2015

Konsernregnskapet er avlagt i henhold til de internasjonale regnskapsprinsippene IFRS (International Financial Reporting Standards). Morselskapet Eidsiva Energi AS følger reglene for forenklet IFRS.

Konsernets driftsinntekter for 2015 var 4143 millioner kroner. Dette er 207 millioner kroner i økning fra 2014, noe som blant annet må sees i sammenheng med økt entreprenøraktivitet innen Vannkraft i forbindelse med utbygging av kraftverk for deleide selskaper.

Kraftproduksjonen er redusert med 146 GWh i 2015, og kraftprisene i prisområdet NO1 er redusert med om lag 23 prosent. Bioenergi har økt sitt produksjonsvolum med 82 GWh, både som følge av bedre kapasitetsutnyttelse av eksisterende anlegg og som følge av at Gjøvik Energisentral har hatt det første hele driftsåret i 2015.

Driftsresultatet for 2015 ble 662 millioner kroner. Det er 54 millioner kroner lavere enn i 2014. Redusert driftsresultat innen Vannkraft utgjør i overkant av 150 millioner kroner som følge av lavere volum og pris, mens de øvrige virksomhetene bedrer sine driftsresultater når fjorårets ekstraordinære reduksjon av pensjonskostnader hensyntas.

Konsernets driftsinntekter inkluderer tariffinntektene fra nettvirksomheten. Faktureringen av nettkundene i 2015 er blitt 115 millioner kroner høyere enn tildelt inntektsramme fra NVE. Nettvirksomheten har redusert nettleien i 2015 for raskere å utligne opparbeidet «merinntekt».

I vannkraftvirksomheten er sju småkraftverk nedskrevet med til sammen 65 millioner kroner, mens verdier for om lag 30 millioner kroner er redusert innen bioenergi. Tilpasning av avskrivninger for nettvirksomheten til tekniske og økonomiske levetider har gitt en reduksjon av avskrivningene i 2015 med 31 millioner kroner. Bredbåndsvirksomheten fortsetter sin positive resultatutvikling, og tilsynsvirksomheten har stabil og god inntjening. Moelven Industrier ASA har også positiv resultatutvikling i 2015.

Det er foretatt en nedjustering av markedsverdien i konsernets deleide investeringsportefølje med 40 millioner kroner i 2015, slik at inntektene fra tilknyttede selskaper er negative med 13 millioner kroner. Netto finanskostnader utgjorde 310 millioner kroner. Dette er tre millioner kroner høyere enn i 2014. Resultat før skatt ble 339 millioner kroner. Tilsvarende resultat i 2014 var 438 millioner kroner.

Skattekostnaden i 2015 ble 131 millioner kroner, mens den i 2014 utgjorde 206 millioner kroner. Skatten utgjør 38,6 prosent, og må sees i sammenheng med at grunnrenteskatt i vannkraftvirksomheten utgjør 31 prosent i tillegg til ordinær selskapsskatt på 27 prosent i 2015. Framtidig skattekostnad, utsatt skatt/skattefordel, er også påvirket av at skatteprosenten fra og med 2016 reduseres til 25 prosent for selskapsskatt, men økes for grunnrenteskatten til 33 prosent. Konsernet oppnådde et årsresultat på 208 millioner kroner, noe som er 24 millioner kroner lavere enn i 2014.

Tatt i betraktning utviklingen i kraftpris og nedskrivninger som er foretatt i regnskapet for 2015, er årets resultat tilfredsstillende. Likevel må inntjeningen bedres i årene som kommer. Styret bekrefter at grunnlaget for fortsatt drift er til stede. Årsregnskapet for 2015 er utarbeidet i samsvar med dette.

Kontantstrøm og kapitalforhold

Konsernets bokførte total kapital per 31. desember 2015 var 16,9 milliarder kroner. Dette er en økning på en milliard kroner fra 2014. Bokført egenkapital var 5,3 milliarder kroner, og utgjorde 31,3 prosent av bokført total kapital. Verdijustert egenkapital er anslått til 7,3 milliarder kroner, og utgjør 38,6 prosent av verdijustert balanse. Da er eierens ansvarlige lån i sin helhet regnet som gjeld. Eidsiva har en norsk bank-rating på BBB+/BBB.

Årets resultat etter skatter på 208 millioner kroner og postene under «utvidet resultat», er tilført egenkapitalen. Under «utvidet resultat» utgjør den største posten reduksjon av konsernets pensjonsforpliktelse med 230 millioner kroner etter skatt som følge av estimatavvik for diskonteringsrente og forventet lønnsutvikling. Utbytte fra Eidsiva Energi AS for regnskapsåret 2014 på 202,5 millioner kroner er utbetalt og belastet egenkapitalen i 2015. I tillegg er utbytte på en million kroner til minoritetsinteresser i et datterselskap også belastet egenkapitalen. Øvrig endring i egenkapitalen gjelder kapitaltilførsel ved emisjon i forbindelse med oppkjøp av virksomhet fra Elverum Energi AS. Egenkapitalen økte med 360 millioner kroner i 2015.

Kontantstrøm fra driften var 1127 millioner kroner. Av- og nedskrivningene utgjorde 552 millioner kroner, mens investeringer i driftsmidler var 1110 millioner kroner. I tillegg ble det foretatt kapitaltilskudd i tilknyttede selskaper med 32 millioner kroner, mens det er mottatt utbytte fra tilknyttede selskaper på 52 millioner kroner. Det er i 2015 tatt opp nye banklån på i sum 450 millioner kroner, et nytt obligasjonslån på 150 millioner kroner og et nytt sertifikatlån på 100 millioner kroner. Samtidig er et obligasjonslån refinansiert i obligasjonsmarkedet. Utbytte fra regnskapsåret 2014 ble utbetalt med 202,5 millioner kroner. Konsernets likviditetsbeholdning er økt med 77 millioner kroner i løpet av året. Likviditetsbeholdningen utgjorde 328 millioner kroner per 31. desember 2015. Konsernet hadde 1245 millioner kroner i ubenyttede trekkrettigheter per 31. desember 2015.

Resultat – disponering – utbytte

Eidsivakonsernets forvaltning av kapital og industrielle aktiva skal, sammen med resultatforbedringer og strukturelle tiltak, gi tilfredsstillende avkastning gjennom årlig utbytte og økt aksjeverdi. Målet er at eierne oppnår minst like god avkastning på investert kapital i Eidsiva som ved alternative finansielle plasseringer.

Morselskapet Eidsiva Energi AS fikk et negativt driftsresultat på 44,1 millioner kroner. Dette er 186,8 millioner kroner bedre enn i 2014, og må sees i sammenheng med fjorårets negative utvikling av rentesikringer. Fra datterselskap er det inntektsført konsernbidrag med 394,4 millioner kroner, noe som er 123 millioner kroner lavere enn fjoråret. Resultat før skatt ble 53,8 millioner kroner. Etter en skattekostnad på 22,2 millioner kroner ble resultat etter skatt på 31,6 millioner kroner i 2015. Styret foreslår for generalforsamlingen at det avsettes et utbytte for 2015 på 200 millioner kroner. Beløpet som ikke dekkes av årets resultat, 168,4 millioner kroner, overføres fra annen egenkapital. Morselskapets egenkapital etter disponeringer utgjør 2739,1 millioner kroner per 31. desember 2015.

Framtidsutsikter

Markedspriser for kraft fram mot 2020 ligger nå under 20 øre per kWh. Samtidig er prisen for el-sertifikater under 15 øre per kWh. For ny produksjon som bygges ut fram til 2020 vil summen av kraft- og sertifikatpriser under 40 øre per kWh være utfordrende med hensyn til lønnsomhet for de fleste prosjekter. Innfasing av om lag 28 TWh ny fornybar energi i Norge og Sverige fra 2020 uten vesentlig forbruksvekst, gjør situasjonen for kraftpris ytterligere usikker framover.

Det finnes samtidig signaler som kan være positive for utviklingen i kraftpris. Kjernekraft fases ut i Sverige tidligere enn antatt. Statnett har planer om bygging av mellomlandsforbindelser til Danmark, Storbritannia og Tyskland. Det er fokus på elektrifisering av sokkelen i Norge. Kraftintensiv industri kan stå foran ny vekst, slik Hydro har bestemt for sitt nye anlegg på Karmøy. Klimamøtet i Paris høsten 2015 ga grunn til å tro at fornybar kraft og CO₂-kvoter vil være etterspurt også på lengre sikt. Likevel er framtidsprisene på kraft i terminmarkedene under 20 øre per kWh i hele tiårsperioden. Eidsiva forbereder seg derfor på et prisnivå som er vesentlig lavere enn energibransjen har vært vant til.

Opprusting og forsterking av strømmettet i Hedmark og Oppland innebærer store, årlige investeringer. I tillegg er det stor etterspørsel etter økt kapasitet hos kundene innen bredbånd. Dette innebærer en attraktiv markedssituasjon, som imidlertid vil kreve vesentlige investeringer. Eidsiva har både vann- og vindkraftprosjekter som vurderes realisert dersom forventet lønnsomhet blir tilstrekkelig god. Konsernet er solid, men vil med fortsatt lave kraftpriser måtte finansiere store deler av nye bredbånd- og kraftprosjekter med opptak av lån.

For å profesjonalisere konsernet og ta ut skalafordeler i de ulike delene av verdikjeden, har organiseringen av konsernet vært preget av stor grad av selvstendighet for hver virksomhet. En ny organisasjonsmodell for konsernet fra 2016 forventes å gi synergier i samhandlingen mellom konsernets virksomheter og staber. Konsernets finansielle framtidsutsikter tilsier en strammere prioritering av kapitalbruk, og realisasjon av posisjoner som ikke anses å være kjerneaktivitet vurderes.

Nettvirksomheten står overfor flere viktige endringer de nærmeste årene, som også vil påvirke andre deler av konsernet. Endring i kontrollforskriften gjør at Eidsiva har foretatt grundige vurderinger av framtidig organisering for å tilpasse seg nye rammevilkår og sikre fortsatt høy effektivitet. I tillegg kommer nordisk balanseavregning, kundesentrisk modell og innføring av avanserte måle- og styringssystemer (AMS). Dette er endringer som sammen og hver for seg vil kunne endre lønnsomhetsbildet og styrkeforhold mellom aktørene innen nettvirksomheten. Eidsiva er godt posisjonert for å møte denne

utviklingen, men må være forberedt på nye endringer for å beholde denne posisjonen over tid.

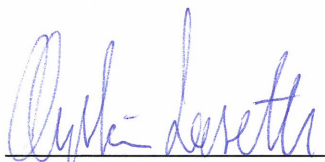
Sluttbrukervirksomheten står overfor minst like store og viktige endringer i sin del av verdikjeden etter innføring av AMS og kundesentrisk modell. Deling av databasene for kundeinformasjon mellom sluttbrukervirksomheten og nettvirksomheten har vært nødvendig og legger til rette for at en større del av verdikjeden blir automatisert, sentralisert og digitalisert. Det blir viktig for Eidsiva å posisjonere seg riktig for å forbli konkurransedyktig i et marked i endring. Eidsiva har fra 2015 tilbudt sine strømkunder et produkt som vil gi kundene oversikt over eget forbruk gjennom hele døgnet. Dette er et første steg på veien til utnyttelse av de nye målerne som nettvirksomheten er pålagt av myndighetene å installere hos alle konsernets nettkunder innen utgangen av 2019.

Aksjonærenes langsiktige avtale fram til 2036 stiller store krav til resultater og forutsigbarhet, men er en styrke for styrets og administrasjonens fokus på langsiktig verdiskaping.

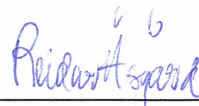
Konsernet må fokusere på å sikre kontantstrømmene i årene som kommer. Resultatene i de nærmeste årene kan bli ytterligere svekket med kraftpriser ned mot 15 øre per kWh. Over tid er en slik situasjon ikke bærekraftig, og konsernet må og vil derfor fortsatt ha sterkt fokus på kostnadseffektiv drift og prosjektgjennomføring. Lønnsomme investeringer i fornybar energi og infrastruktur, som er viktig for å sikre god framtidig lønnsomhet og regional utvikling, vil være kapitalkrevende. Derfor vil styret ha stor oppmerksomhet rettet mot selskapets finansieringsevne, prosjektrisiko og hvorvidt noen av prosjektene bør avventes eller finne industrielle og/eller finansielle partnere.

Styret vil, i samarbeid med administrasjonen, legge til rette for at konsernet kan opprettholde et konkurransedyktig utbytte og avkastning på eierkapitalen innen en forsvarlig ramme.

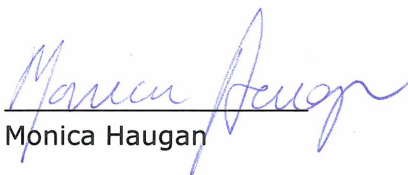
Hamar, 31. mars 2016

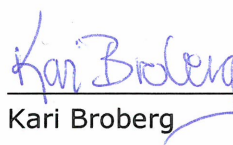
Øystein Løseth
Styreleder

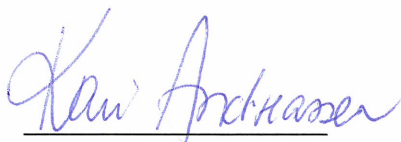
Reidar Åsgård
Nestleder

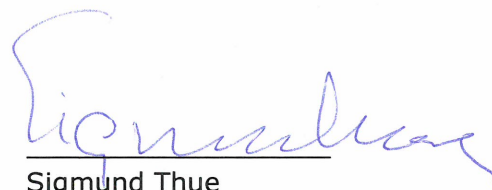
Monica Haugan

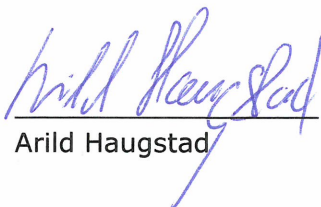
Kari Broberg

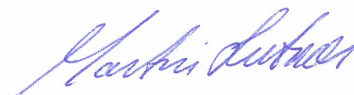
Kari Andreassen

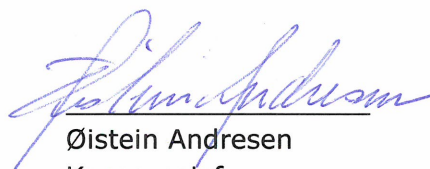
Sigmund Thue

Arild Haugstad

Martin Lutnæs

Øistein Andresen
Konsernsjef

Eidsiva Energi konsern

Balanse

Eiendeler

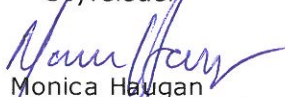
(tall i millioner kroner)	Noter	2015	2014
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler	7	9 852	8 902
Immaterielle eiendeler	8	1 246	1 241
Investeringer i tilknyttede selskaper	9	4 088	4 129
Andre finansielle anleggsmidler	10, 11	764	841
Sum anleggsmidler		15 951	15 113
Omløpsmidler			
Varer	15	13	8
Kundefordringer og andre fordringer	10, 12	579	545
Derivater	10, 13	61	34
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet	10, 14	6	8
Kontanter og kontantekvivalenter	10, 16	328	251
Selskap holdt for salg	3	-	-
Sum omløpsmidler		987	846
Sum eiendeler		16 938	15 959

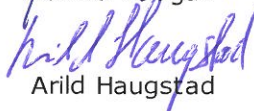
Egenkapital og gjeld

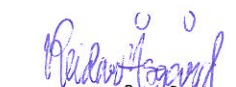
(tall i millioner kroner)	Noter	2015	2014
Egenkapital			
Egenkapital tilordnet selskapets aksjonærer			
Aksjekapital	17	346	341
Overkurs	17	1 502	1 406
Opptjent egenkapital		3 399	3 135
Sum egenkapital tilordnet selskapets aksjonærer		5 247	4 882
Minoritetsinteresser		64	68
Sum egenkapital		5 310	4 950
Gjeld			
Langsiktig gjeld			
Lån	10, 18	4 877	4 456
Utsatt skatt	19	1 459	1 280
Pensjoner	20	634	913
Andre avsetninger og forpliktelser	21	447	480
Ansvarlig lånekapital	10, 27	1 519	1 500
Sum langsiktig gjeld		8 935	8 629
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	10, 22	906	836
Derivater	10, 13	348	359
Betalbar skatt	25	75	114
Lån	10, 18	1 364	1 071
Selskap holdt for salg	3	-	-
Sum kortsiktig gjeld		2 692	2 380
Sum gjeld		11 628	11 009
Sum gjeld og egenkapital		16 938	15 959

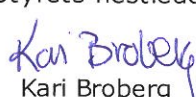
Hamar, 31. mars 2016

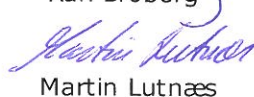

Øystein Løseth
Styreleder

Monica Haugan

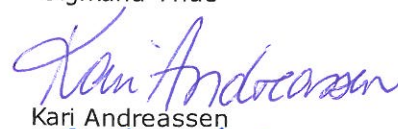

Arild Haugstad

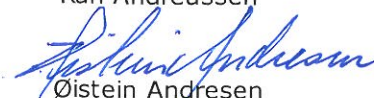

Reidar Åsgård
Styrets nestleder

Kari Broberg

Martin Lutnæs

Sigmund Thue

Kari Andreassen

Øistein Andresen
Konsernsjef

Eidsiva Energi konsern

Resultatregnskap

(tall i millioner kroner)	Noter	2015	2014
Salgsinntekter		4 143	3 936
Kjøp varer og energi		-1 756	-1 484
Personalkostnader	20, 23	-874	-656
Aktiverte egne investeringsarbeider	7	267	195
Avskrivninger og nedskrivninger	7, 8	-552	-484
Andel resultat i tilknyttede selskaper	9	-7	28
Andre (tap)/gevinster – netto	24	86	-212
Andre driftskostnader	12, 23	-644	-607
Driftsresultat		662	716
Finansinntekter	24	39	59
Finanskostnader	24	-349	-366
Netto finanskostnader		-310	-307
Andel resultat i tilknyttede selskaper	9	-13	29
Resultat før skattekostnad		339	438
Skattekostnad	25	-131	-206
ÅRSRESULTAT		208	232
Årsresultat tilordnet			
Aksjonærer i morselskapet		213	233
Minoritetsinteresser		-5	-1
Sum		208	232
UTVIDET RESULTAT			
Årsresultat		208	232
Verdiendring sikringskontrakter		7	-1
Omregningsdifferanser i tilknyttet selskap		15	3
Sum andre innregnede inntekter og kostnader som vil reklassifiseres til resultat		22	2
Endring estimat knyttet til pensjoner		230	-187
Sum andre innregnede inntekter og kostnader som ikke vil reklassifiseres til resultat		230	-187
Årets totalresultat		459	47
Totalresultat tilordnet			
Aksjonærer i morselskapet		462	48
Minoritetsinteresser		-3	-1
Årets totalresultat		459	47

Avstemming av konsernets egenkapital

(tall i millioner kroner)	Noter	Aksje- kapital	Overkurs	Sum innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital	Sum	Minoritets- interesser	Sum egenkapital
Egenkapital pr. 31.12.2013		341	1 406	1 747	3 281	5 028	68	5 096
Årets resultat					233	233	-1	232
Utvidet resultat:								
Omregningseffekter i tilknyttet selskap	9				3	3	-	3
Estimatavvik pensjoner i tilknyttet selskap	9				-23	-23		-23
Brutto estimatavvik pensjoner	20				-288	-288	-1	-289
Andel av estimatavvik som tilføres tj.kjøpere					46	46		46
Skatt på estimatavvik	19				79	79		79
Transaksjoner med eierne:								
Utdelt utbytte	17				-195	-195	-1	-196
Kapitaltilførsel fra minoritet							3	3
Egenkapital pr. 31.12.2014		341	1 406	1 747	3 136	4 883	68	4 950
Årets resultat					213	213	-5	208
Utvidet resultat:								
Omregningseffekter i tilknyttet selskap	9				15	15		15
Verdiendringer sikringskontrakter	11				17	17		17
Skatt på verdiendring sikringskontrakter	19				-10	-10		-10
Estimatavvik pensjoner i tilknyttet selskap	9				20	20		20
Brutto estimatavvik pensjoner	20				346	346	2	348
Andel av estimatavvik som tilføres tj.kjøpere	11				-48	-48		-48
Skatt på estimatavvik	19				-88	-88		-88
Transaksjoner med eierne:								
Utdelt utbytte	17				-202	-202	-1	-203
Kapitalutvidelse		5	96	101		101		101
Egenkapital per 31.12.2015		346	1 502	1 848	3 399	5 247	64	5 310

Eidsiva Energi konsern

Kontantstrømoppstilling

(tall i millioner kroner)	Noter	2015	2014
Kontantstrømmer fra driften			
Kontantstrømmer fra driften	26	1 233	1 351
Betalte skatter		-106	-143
A: Netto kontantstrømmer fra driften		1 127	1 208
Likvider tilført/brukt på investeringer:			
Utbetalinger ved kjøp av driftsmidler	7	-1110	-928
Innbetalinger ved salg av driftsmidler	26	3	3
Utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler		-100	-4
Innbetalinger ved salg av aksjer		2	0
Innbetalinger ved nedbetaling av utlån		0	29
Mottatt utdeling fra tilknyttet selskap	9	52	1
Utbetalinger til tilknyttet selskap	9	-32	-36
Mottatte finansinntekter		27	52
B: Netto likviditetsendring fra investeringer		-1 158	-883
Likvider tilført/brukt på finansiering:			
Endring trekk på kassekreditt		-100	-22
Opptak av nye lån		1236	806
Avdrag på gjeld		-596	-535
Betalte finanskostnader		-330	-339
Kapitaltilførsel fra minoritetsinteresser		0	3
Innbetaling ved kapitalutvidelse		101	
Utbetalt utbytte til selskapets aksjonærer		-202	-195
Utbetalt utbytte til minoritetsaksjonærer		-1	-1
C: Netto likviditetsendring fra finansiering		108	-283
A+B+C: Netto likviditetsendring i året		77	42
Kontanter og kontantekvivalenter per 01.01	16	251	209
Kontanter og kontantekvivalenter per 31.12	16	328	251
Kontanter og kontantekvivalenter per 31.12		328	251

Konsernet Eidsiva Energi

Noter til konsernregnskapet

Note 1 Generell informasjon

Eidsiva Energi AS (morselskapet) og dets datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollerte ordninger (konsernet) produserer, distribuerer og selger hovedsakelig energi. Konsernet har sitt kjerneområde i Hedmark og Oppland fylker.

Eidsiva Energi AS har sitt hovedkontor i Vangsveien 73, Hamar.
Selskapet har obligasjoner notert på Oslo Børs.
Konsernregnskapet ble vedtatt av selskapets styre den 31.mars 2016.

Note 2 Sammendrag av de viktigste regnskapsprinsipper

Nedenfor beskrives de viktigste regnskapsprinsippene som er benyttet ved utarbeidelsen av konsernregnskapet. Disse prinsippene er benyttet på samme måte i alle regnskapsperioder som er presentert, dersom ikke annet fremgår av beskrivelsen.

2.1 Rammeverk for regnskapsavleggelsen

Konsernregnskapet til Eidsiva Energi AS er utarbeidet i samsvar med internasjonale regnskapsstandarder (IFRS) og fortolkninger fra IFRS fortolkningskomite (IFRIC), som fastsatt av EU.

Konsernregnskapet er basert på et modifisert historisk kost prinsipp. Avvikene gjelder i hovedsak:

- Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg er vurdert til virkelig verdi over utvidet resultat.
- Finansielle eiendeler holdt for handelsformål og finansielle derivater er vurdert til virkelig verdi over resultatet.
- Derivater som inngår som en del av en kontantstrømsikring vurderes til virkelig verdi, og den effektive delen av verdiendringen føres over utvidet resultat.
- Forpliktelser knyttet til konsesjonsavgifter og erstatningskraft inngår i kategorien til virkelig verdi over resultatet. Verdiendringer føres mot tilhørende immateriell eiendel.
- Fordring knyttet til krav på erstatningskraft er vurdert til virkelig verdi over resultatet.

Utarbeidelse av regnskaper i samsvar med IFRS krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av selskapets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i høy grad inneholder slike skjønnsmessige vurderinger, høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for konsernregnskapet, er beskrevet i note 4.

Konsernregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift.

Endringer i regnskapsprinsipper og opplysninger

(a) Nye og endrede standarder tatt i bruk av konsernet

Fra 1. januar 2015 er følgende standarder tatt i bruk som påvirker regnskapet i større grad:

IFRIC 21 "Avgifter" regulerer regnskapsføringen av forpliktelser til å betale avgifter. Fortolkningen gjelder ikke skatt på inntekt, men blant annet eiendomsskatt. Fortolkningen medfører at eiendomsskatten belastes i sin helhet når skatten ilegges. Endringen har kun påvirket delårsregnskapene, og ikke årsregnskapet.

IFRS 10 og IAS 28 er endret med hensyn til investeringsselskap og konsernplikt. Endringen klargjør at:

- Unntaket fra plikten til konsernregnskap gjelder også for mellomholding
- Investorer som benytter egenkapitalmetoden ved investering i selskaper som er investeringsselskaper kan velge å videreføre virkelig verdi selv om investor ikke er et investeringsselskap.

Konsernet har en eierandel på 49,5% i Energy Future Invest AS (EFI). EFI er et investeringsselskap hvor underliggende investeringer inntas til virkelig verdi. EFI har blitt regnskapsført til virkelig verdi i konsernregnskapet fra 1. januar 2014.

Forbedringsprosjektet 2011-2013 endret IFRS 13 slik at også fysiske kraftkontrakter som ikke er til eget bruk, og dermed måles løpende til virkelig verdi, heretter kan inngå i en porteføljevurdering dersom øvrige kriterier er til stede, og konsernet velger dette som prinsipp for den aktuelle porteføljen. Det er foreløpig ikke utpekt noen porteføljer for netto vurdering av virkelig verdi ved utgangen av 2015.

Øvrige endringer som trådte i kraft for regnskapsåret 2015 var ikke aktuelle for konsernet.

(b) Standarder, endringer og fortolkninger til eksisterende standarder som ikke er trådt i kraft og hvor konsernet ikke har valgt tidlig anvendelse.

En rekke nye standarder, endringer til standardene og fortolkninger er pliktige for fremtidige årsregnskap. Blant de som konsernet har valgt å ikke tidlig anvende, er de vesentligste opplyst nedenfor.

IFRS 9 "Finansielle instrumenter" omhandler klassifikasjon, måling og innregning av finansielle eiendeler og forpliktelser samt sikringsbokføring. Den komplette versjonen av IFRS 9 ble utgitt i juli 2014. Den erstatter de deler av IAS 39 som omhandler tilsvarende problemstillinger. Etter IFRS 9 skal finansielle eiendeler klassifiseres i tre kategorier: virkelig verdi over utvidet resultat, virkelig verdi over resultatet og amortisert kost. Målekategori bestemmes ved førstegangsregnskapsføring av eiendelen. Klassifiseringen avhenger av enhetens forretningsmodell for styring av sine finansielle instrumenter og karakteristikken av kontantstrømmene til det enkelte instrumentet. Egenkapitalinstrumenter skal i utgangspunktet måles til virkelig verdi over resultatet. Foretaket kan velge å presentere verdiendringene over utvidet resultat, men valget er bindende, og ved senere salg kan ikke gevinst/tap reklassifiseres over resultatet. Verdifall som skyldes kredittrisiko skal nå innregnes basert på forventet tap i stedet for dagens modell der tap må være pådratt. For finansielle forpliktelser viderefører standarden stort sett kravene i IAS 39. Den største endringen er at i tilfeller der virkelig verdioppsjonen er tatt i bruk for en finansiell forpliktelse, skal endringer i virkelig verdi

som skyldes endring i egen kreditrisiko innregnes i utvidet resultat. IFRS 9 forenkler kravene til sikringsbokføring ved at sikringseffektiviteten knyttes nærmere ledelsens risikostyring og gir større rom for vurdering. Samtidig kreves fortsatt sikringsdokumentasjon. Standarden trer i kraft for regnskapsåret 2018, men tidliganvendelse er tillatt. Konsernet vurderer for tiden virkningen av IFRS 9.

IFRS 15 "Inntekter fra kundekontrakter" omhandler inntektsføring. Standarden fordrer en inndeling av kundekontrakten i de enkelte ytelsesplikter. En ytelsesplikt kan være en vare eller en tjeneste. Inntekt regnskapsføres når en kunde oppnår kontroll over en vare eller tjeneste, og dermed har muligheten til å bestemme bruken av og kan motta fordelene fra varen eller tjenesten. Standarden erstatter IAS 18 "Driftsinntekter" og IAS 11 "Anleggskontrakter" og tilhørende tolkninger. Standarden gjelder med virkning for regnskapsår som starter 1. januar 2018 eller senere. Tidliganvendelse er tillatt. Konsernet vurderer for tiden virkningen av IFRS 15.

IFRS 16 "Leieavtaler" ble utgitt i januar 2016 og omhandler regnskapsføring av leieavtaler. Standarden krever at leietaker balansefører eiendeler og gjeld for de fleste leieavtaler. Det er gitt et par unntak fra hovedregelen (prinsippvalg) om balanseføring av leieavtaler når det kommer til avtaler med mindre enn 12 måneders varighet, samt leieavtaler der den underliggende eiendelen er av lav verdi. Standarden erstatter IAS 17 "leieavtaler» og tilhørende tolkninger. Den nye standarden må tas i bruk fra regnskapsåret 2019. Tidlig implementering vil være mulig så fremt den nye standarden for inntektsføring, IFRS 15 Inntekt fra kontrakter med kunder, tas i bruk samtidig med eller før IFRS 16 tas i bruk. Konsernet vurderer for tiden virkningen av IFRS 16.

Standard	Endring	Påvirkning	I kraft fra
Noteinitiativet	IAS 1 er endret for å klargjøre vesentlighetsprinsippet, bruk av bruddsummer og oppsplitting av regnskapslinjer, og presisering av at noterekkefølgen kan velges fritt. Poster i utvidet resultat fra egenkapitalmetode-investeringer skal deles i to avhengig av om de reklassifiseres eller ikke.	Konsernet anser at endringene vil medføre at mindre vesentlig informasjon kan tones ned, og at andre måter å organisere noteinformasjonen kan bli aktuell. For øvrig vil ikke endringen påvirke regnskapet.	Regnskapsåret 2016.
Forbedringsprosjektet 2010-2012	IFRS 3 er endret slik at endringer i betinget vederlag som ikke er egenkapital alltid skal måles løpende til virkelig verdi over resultatet.	Konsernet har ingen oppkjøp med betinget vederlag for tiden, men endringen kan få betydning for fremtidige oppkjøp.	Regnskapsåret 2016
	I konklusjonsunderlaget til IFRS 13 er det tatt inn tekst som klargjør at rentefrie kortsiktige fordringer og gjeldsposter fortsatt kan	Konsernet er ikke påvirket av denne endringen.	

	måles til fakturabeløpet dersom virkningen av diskontering er uvesentlig.		
--	---	--	--

Det er ingen andre standarder eller fortolkninger som ikke er trådt i kraft som forventes å gi en vesentlig påvirkning på konsernets regnskap.

2.2 Konsolideringsprinsipper og regnskapsmessig behandling av tilknyttede selskaper og felleskontrollerte ordninger

(a) Datterselskaper

Datterselskaper er alle enheter (inkludert strukturerte enheter) som konsernet har kontroll over. Kontroll over en enhet oppstår når konsernet er utsatt for variabilitet i avkastningen fra enheten og har evnen til å påvirke denne avkastningen gjennom sin makt over enheten. Datterselskap konsolideres fra dagen kontroll oppstår, og dekonsolideres når kontroll opphører.

Konsernet vurderer også om det foreligger kontroll der man ikke har mer enn 50 % av stemmerettene, men likevel i praksis er i stand til å styre finansielle og operasjonelle retningslinjer (såkalt faktisk kontroll). Faktisk kontroll kan oppstå i situasjoner hvor øvrige stemmeretter er spredt på et stort antall eiere som ikke realistisk er i stand til å organisere sin stemmegivning. I vurderingen av faktisk kontroll tillegges det faktum at konsernet kan velge det styret de ønsker avgjørende vekt.

Ved oppkjøp av virksomhet anvendes oppkjøpsmetoden. Vederlaget som er ytt måles til virkelig verdi av overførte eiendeler, pådratte forpliktelser og utstedte egenkapitalinstrumenter. Inkludert i vederlaget er også virkelig verdi av alle eiendeler eller forpliktelser som følge av avtale om betinget vederlag. Identifiserbare eiendeler, gjeld og betingede forpliktelser regnskapsføres til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Minoritetsinteresser i det oppkjøpte foretaket måles fra gang til gang enten til virkelig verdi, eller til sin andel av det overtatte foretakets nettoeiendeler.

Utgifter knyttet til oppkjøp kostnadsføres når de påløper.

Når oppkjøpet skjer i flere trinn skal eierandel fra tidligere kjøp verdsettes på nytt til virkelig verdi på kontrolltidspunktet med resultatføring av verdiendringen.

Betinget vederlag måles til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Etterfølgende endringer i virkelig verdi av det betingede vederlaget skal i henhold til IAS 39 resultatføres eller føres som en endring i det utvidede resultatregnskapet dersom det betingede vederlaget klassifiseres som en eiendel eller gjeld. Det foretas ikke ny verdimåling av betingede vederlag klassifisert som egenkapital, og etterfølgende oppgjør føres mot egenkapitalen.

Dersom summen av vederlaget, virkelig verdi av tidligere eierandeler og eventuell virkelig verdi av minoritetsinteresser overstiger virkelig verdi av identifiserbare nettoeiendeler i det oppkjøpte selskapet, balanseføres differansen som goodwill. Er summen lavere enn selskapets nettoeiendeler, resultatføres differansen.

Konserninterne transaksjoner, mellomværender, inntekter og kostnader elimineres. Gevinst- og tapselement i en balanseført eiendel oppstått som følge av en konsernintern transaksjon, elimineres også. Regnskapene til datterselskapene omarbeides om nødvendig for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper.

- (b) Endring i eierinteresser i datterselskaper uten tap av kontroll
Transaksjoner med minoritet i datterselskaper som ikke medfører tap av kontroll behandles som egenkapitaltransaksjoner. Ved ytterligere kjøp føres forskjellen mellom vederlaget og aksjenes forholdsmessige andel av balanseført verdi av nettoeiendeler i datterselskapet mot egenkapitalen til morselskapets eiere. Gevinst eller tap ved salg til minoritet føres tilsvarende mot egenkapitalen.
- (c) Avhending av datterselskaper
Ved tap av kontroll måles eventuell gjenværende eierinteresse til virkelig verdi med endring over resultatet. Virkelig verdi utgjør deretter anskaffelseskost for den videre regnskapsføring, enten som investering i tilknyttet selskap, felleskontrollert virksomhet eller finansiell eiendel. Beløp som tidligere er ført i utvidet resultat relatert til dette selskapet behandles som om konsernet hadde avhendet underliggende eiendeler og gjeld. Dette vil kunne innebære at beløp som tidligere er ført i utvidet resultat omklassifiseres til resultatet.
- (d) Tilknyttede selskaper
Tilknyttede selskaper er selskaper der konsernet har betydelig innflytelse, men ikke kontroll. Betydelig innflytelse foreligger normalt der konsernet har mellom 20 og 50 % av stemmerettene. Investeringer i tilknyttede selskaper regnskapsføres etter egenkapitalmetoden. Investeringen regnskapsføres på kjøpstidspunktet til anskaffelseskost, og konsernets andel av resultatet i etterfølgende perioder inntektsføres eller kostnadsføres. Balanseført beløp inkluderer eventuell implisitt goodwill identifisert på kjøpstidspunktet, redusert ved eventuelle senere nedskrivninger.

Ved reduksjon av eierandel i tilknyttet selskap hvor konsernet opprettholder betydelig innflytelse, omklassifiseres kun en forholdsmessig andel av beløp som tidligere er ført i utvidet resultat til resultatet.

Konsernets andel av over- eller underskudd i tilknyttede selskaper resultatføres og tillegges balanseført verdi av investeringen. Konsernets andel av utvidet resultat i det tilknyttede selskapet føres i utvidet resultat i konsernet og tillegges også balanseført beløp for investeringene. Konsernet resultatfører ikke andel av underskudd hvis dette medfører at balanseført beløp av investeringen blir negativt (inklusive usikrede fordringer på enheten), med mindre konsernet har pådratt seg forpliktelser eller foretatt betalinger på vegne av det tilknyttede selskapet.

Konsernet avgjør ved slutten av hver regnskapsperiode hvorvidt det foreligger nedskrivningsbehov på investeringen i det tilknyttede selskapet. I så fall beregnes nedskrivningsbeløpet som forskjellen mellom gjenvinnbart beløp av investeringen og dens bokførte verdi, og resultatfører differansen på regnskapslinjen "Andel resultat i tilknyttede selskaper".

Dersom det oppstår gevinst eller tap på transaksjoner mellom konsernet og dets tilknyttede selskaper regnskapsføres kun den forholdsmessige andelen som knytter seg til aksjonærer utenfor konsernet. Urealiserte tap elimineres med mindre det foreligger et nedskrivningsbehov på eiendelen som var gjenstand for transaksjonen. Der det har vært nødvendig er regnskapene i de tilknyttede selskapene omarbeidet for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper.

Gevinster og tap ved utvanning av eierandeler i tilknyttede selskaper er resultatført.

I balansen presenterer konsernet sine eierinteresser i tilknyttede selskaper under regnskapslinjen "investeringer i tilknyttede selskaper".

I resultatregnskapet har konsernet en todelt presentasjon. Siden en vesentlig del av konsernets virksomhet utøves gjennom tilknyttede selskaper, inkluderes resultatandelen fra selskaper med sterk tilknytning til konsernets kjernevirksomhet i driftsresultatet under regnskapslinjen "andel resultat i tilknyttede selskaper". Øvrige eierinteresser er en del av investeringsaktivitetene til konsernet og presenteres etter finansposter under regnskapslinjen "andel resultat i tilknyttede selskaper". Under utvidet resultat har konsernet tatt inn sin andel av utvidet resultat i de tilknyttede selskapene.

(e) Felles kontrollerte ordninger

Konsernet har tatt i bruk IFRS 11 for alle felleskontrollerte ordninger. Etter IFRS 11 skal investeringer i felleskontrollerte ordninger klassifiseres enten som felleskontrollerte driftsordninger eller felleskontrollerte virksomheter avhengig av de avtalemessige rettighetene og forpliktelsene til hver enkelt investor.

Fellesordninger kjennetegnes av at det foreligger en kontraktsordning, samt at denne ordningen gir to eller flere parter felleskontroll. Vilkåret felleskontroll er tilfredsstillt dersom de relevante aktivitetene som utføres krever enstemmighet av de partene som deler kontroll.

Det prinsipielle skillet mellom felleskontrollerte driftsordninger og felleskontrollerte virksomheter fremkommer ved at partene under felles driftsordninger har rettigheter og forpliktelser i underliggende eiendeler og gjeld, mens partene under felleskontrollerte virksomheter har rettigheter i netto eiendelene.

Felleskontrollerte virksomheter regnskapsføres ved bruk av egenkapitalmetoden. Ved bruk av egenkapitalmetoden regnskapsføres felleskontrollerte virksomheter opprinnelig til anskaffelseskost. Deretter reguleres det balanseførte beløpet for å innregne andelen av resultater, samt andel av utvidet resultat. Når konsernets andel av tap i en felleskontrollert virksomhet overstiger balanseført beløp (inkludert andre langsiktige investeringer som i realiteten er en del av konsernets nettoinvestering i virksomheten) innregnes ikke ytterligere tap, med mindre det er pådratt forpliktelser eller det er gjennomført utbetalinger på vegne av de felleskontrollerte virksomhetene.

Urealisert gevinst på transaksjoner mellom konsernet og dets felleskontrollerte virksomheter elimineres i henhold til eierandelen i virksomheten. Urealiserte tap elimineres også med mindre transaksjonen gir bevis for et verdifall på den overførte eiendelen. Beløp rapportert fra felleskontrollerte virksomheter omarbeides om nødvendig for å sikre sammenfall med regnskapsprinsippene til konsernet.

I balansen presenterer konsernet sine eierinteresser i felleskontrollert virksomhet under regnskapslinjen "investeringer i tilknyttede selskaper".

Siden en vesentlig del av konsernets virksomhet utøves gjennom felleskontrollert virksomhet, inkluderes resultatandelen fra selskaper med sterk tilknytning til konsernets kjernevirksomhet i driftsresultatet under regnskapslinjen "andel resultat i tilknyttede selskaper". Under utvidet resultat har konsernet tatt inn sin andel av utvidet resultat.

(f) Særskilte vurderinger

Det henvises til note 28 for en fullstendig oversikt over konsernets eierinteresser i juridiske enheter. I det følgende er det gitt en nærmere beskrivelse av de regnskapsmessige klassifiseringsvurderingene som konsernet har foretatt for et utvalg av enhetene.

Deleide kraftverk

Konsernet har andeler i deleide kraftverk. Kraftleveransen fra de deleide kraftverkene forvaltes i en produksjonsportefølje sammen med kraftleveransen fra selskapets heleide kraftverk.

Oppland Energi AS er organisert som et aksjeselskap. Konsernets vurdering er at det foreligger felles kontroll, samt at konsernet har rettigheter i de underliggende netto eiendelene. Konsernet klassifiserer dermed eierinteressen som felleskontrollert virksomhet.

Konsernet har andeler i vindkraftselskapene Austri Vind DA og Austri Raskiftet DA. Konsernet vurderer det slik at det foreligger felles kontroll samt at konsernet har rettigheter i de underliggende netto eiendelene. Konsernet klassifiserer dermed eierinteressen som felleskontrollert virksomhet.

Øvrige andeler i deleide kraftverk er strukturert som deltakerlignede selskaper. Konsernets vurdering er at disse eierinteressene må anses som tilknyttede selskaper, da det for regnskapsmessige formål ikke anses å foreligge felles kontroll.

Øvrige eierinteresser

Konsernets andel i vassdragsreguleringsforening og i Austri Kvitola DA er klassifisert som tilknyttede selskaper, da konsernets vurdering er at det ikke foreligger felleskontroll.

Investeringselskap

Konsernet har en eierandel på 49,5 % i Energy Future Invest AS (EFI). EFI er et investeringselskap hvor underliggende investeringer inntas til virkelig verdi. Konsernet tar inn sin andel av virkelig verdi etter egenkapitalmetoden.

- 2.3** Driftssegmenter i årsregnskapet rapporteres på samme måte som ved intern rapportering til selskapets øverste beslutningstaker. Selskapets øverste beslutningstaker, som er ansvarlig for allokering av ressurser til og vurdering av inntjening i driftssegmentene, er definert som konsernledelsen.

2.4 Omregning av fremmed valuta

- (a) **Funksjonell valuta og presentasjonsvaluta**
Regnskapet til de enkelte enheter i konsernet måles i den valuta som benyttes der enheten i hovedsak opererer (funksjonell valuta).
Konsernregnskapet er presentert i norske kroner som både er den funksjonelle valutaen til morselskapet og presentasjonsvalutaen til konsernet.
- (b) **Transaksjoner og balanseposter**

Transaksjoner i utenlandsk valuta regnes om til den funksjonelle valutaen ved bruk av transaksjonskurs. Realisert valutagevinst eller – tap ved oppgjør og omregning av pengeposter (eiendeler og gjeld) i fremmed valuta til kursen på balansedagen, resultatføres.

Valutagevinster og -tap knyttet til lån, kontanter og kontantekvivalenter presenteres (netto) som finansinntekter eller finanskostnader. Alle andre valutagevinster og -tap presenteres på linjen Andre (tap)/gevinster – netto.

Valutavirkningen på ikke-pengeposter (både eiendeler og forpliktelser) inngår som del av vurderingen av virkelig verdi. Valutadifferanser på ikke-pengeposter, slik som

aksjer til virkelig verdi over resultatet, resultatføres som en del av samlet gevinst og tap. Valutadifferanser på aksjer klassifisert som tilgjengelig for salg, inkluderes i verdiendringen som føres mot utvidet resultat.

2.5 Varige driftsmidler

Kraftanlegg og reguleringer består hovedsakelig av dammer, rørledninger, kraftstasjoner med maskinutrustning, samt nettanlegg for produksjon av strøm. Nettanlegg består av linjer, kabler, transformatorstasjoner for fremføring av strøm i distribusjons- og regionalnettet.

Varige driftsmidler regnskapsføres til anskaffelseskost med fradrag for avskrivninger. Anskaffelseskost inkluderer kostnader direkte knyttet til anskaffelsen av driftsmidlet.

Etterfølgende utgifter legges til driftsmidlenes balanseførte verdi eller balanseføres separat når det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler tilknyttet utgiften vil tilflyte konsernet og utgiften kan måles pålitelig. Balanseført beløp knyttet til utskiftede deler resultatføres. Øvrige reparasjons- og vedlikeholdskostnader føres over resultatet i den perioden utgiftene pådras.

Egne investeringsarbeider gjelder lønnskostnader og direkte kostnader ved eget arbeid på investeringsprosjekter.

Låneutgifter knyttet til kvalifiserende eiendeler blir balanseført som en del av den aktuelle eiendelens anskaffelseskost.

I noen tilfeller mottas kontanter (anleggsbidrag) fra kunden som må benyttes til å anskaffe eller tilvirke eiendom, anlegg og utstyr, som igjen skal knytte kunden til et nettverk eller gi kunden løpende tilgang til varer og/eller tjenester. Anleggsbidrag mottatt fra kunder knyttet til nettvirksomheten inntektsføres direkte i henhold til fortolkningen IFRIC 18 Overføring av eiendeler fra kunder. Ut i fra at tilvirkede driftsmidler som tilskuddet er knyttet til ikke oppfyller definisjonen på en eiendel kostnadsføres en tilsvarende andel som driftskostnad fra og med det tidspunkt kunden knyttes til strømforsyningen.

Tomter avskrives ikke. Andre driftsmidler avskrives etter den lineære metode, slik at anleggsmidlenes anskaffelseskost avskrives over forventet utnyttbar levetid, som er:

Kraftanlegg	20-150	år
Nettanlegg	10-35	år
Bygninger	20-50	år
Maskiner	10-15	år
Kjøretøy	8	år
Inventar og utstyr	3-8	år

Driftsmidlenes utnyttbare levetid, samt restverdi, vurderes på hver balansedag og endres hvis nødvendig. Når balanseført verdi på et driftsmiddel er høyere enn estimert gjenvinnbart beløp, skrives verdien ned til gjenvinnbart beløp, se note 2.7.

Gevinst ved avgang resultatføres under driftsinntekter og tap ved avgang resultatføres under andre driftskostnader.

2.6 Immaterielle eiendeler

(a) Goodwill

Goodwill er forskjellen mellom anskaffelseskost ved kjøp av virksomhet og virkelig verdi av konsernets andel av netto identifiserbare eiendeler i virksomheten på oppkjøpstidspunktet. Goodwill ved oppkjøp av datterselskap klassifiseres som immateriell eiendel. Goodwill testes årlig for verdifall og balanseføres til anskaffelseskost med fradrag av nedskrivninger. Nedskrivning på goodwill reverseres ikke. Gevinst eller tap ved salg av en virksomhet inkluderer balanseført verdi av goodwill på den solgte virksomheten.

For senere nedskrivningstest blir goodwill allokert til de kontantgenererende enheter som forventes å få fordeler av oppkjøpet.

(b) Vassdragsrettigheter

Ved anskaffelse av vannkraftproduksjonskonsesjoner avtales det ytelses til grunneiere og staten tilsvarende verdien av de rettigheter konsesjonen gir. Som immateriell eiendel er innregnet i balansen kjøpte vannfallsrettigheter og motverdien av nåverdien av erstatningsutbetalinger og konsesjonsavgifter på investeringstidspunktet.

Vassdragsrettigheter er bokført til historisk anskaffelseskost.

Produksjonsvirksomheten har evigvarende konsesjoner og kjøpte rettigheter er derfor vurdert til å være tidsubegrenset og avskrives dermed ikke.

Merverdier ved oppkjøp av produksjonsvirksomhet utover merverdier tilordnet andre eiendeler og gjeldsposter er henført til vassdragsrettigheter.

Erstatningsutbetalinger betales eller gjøres opp årlig med grunneierne. Nåverdien av disse ytelsene er klassifisert som vassdragsrettighet og avskrives ikke. Eiendelen verdsettes lik verdien av den tilsvarende forpliktelse, se note 2.20 "Avsetning for konsesjonsbetingede forpliktelser".

Konsesjonsavgifter betales årlig til stat og kommune i konsesjonsperioden for retten til å utnytte vannfallet. Konsesjonsavgiftene utgjør dermed en forpliktelse til fremtidige utbetalinger og representerer således det vederlag man må betale for den konsesjonen man har mottatt. Nåverdien av forpliktelsen som er vederlaget på investeringstidspunktet vil tilsvare verdien av eiendelen på samme tidspunkt. Rettighetene er tidsubegrenset og avskrives ikke. Eiendelen verdsettes lik den tilsvarende forpliktelse, se note 2.20 "Avsetning for konsesjonsbetingede forpliktelser".

(c) Andre immaterielle eiendeler

Andre immaterielle eiendeler består av merverdier ved oppkjøp av nettvirksomhet og sluttbrukerkunder.

Merverdier ved oppkjøp av nettvirksomhet er balanseført til anskaffelseskost, med fradrag for avskrivninger. Merverdiene knytter seg til fremtidige muligheter for økte inntekter både på eksisterende nett og for nye produkter. Konsernets nettvirksomhet er i en regional monopolsituasjon, administrert av NVE. Forventede fremtidige rammebetingelser muliggjør en økt verdiskapning over en lang tidshorisont og det benyttes derfor samme avskrivningstid som nettinvesteringer for øvrig; dvs. 35 år. Merverdiene avskrives lineært.

Merverdier ved kjøp av kundeporteføljer er balanseført til anskaffelseskost med fradrag for avskrivninger. Kundeporteføljene forventes å ha en begrenset utnyttbar levetid og avskrives derfor lineært over 10 -20 år.

2.7 Verdifall på ikke-finansielle eiendeler

Immaterielle eiendeler med ubestemt utnyttbar levetid og goodwill avskrives ikke, men testes årlig for verdifall. Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler som avskrives vurderes for verdifall når det foreligger indikatorer på at fremtidig inntjening ikke kan forsvare eiendelens balanseførte verdi.

Forskjellen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp resultatføres som nedskrivning. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi fratrukket salgsutgifter og bruksverdi. Ved vurdering av verdifall, grupperes anleggsmidlene på det laveste nivået der det er mulig å skille ut uavhengige kontantstrømmer (kontantgenererende enheter). Ved hver rapporteringsdato vurderes mulighetene for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke finansielle eiendeler, med unntak for goodwill som ikke kan reverseres.

2.8 Finansielle eiendeler

Konsernet klassifiserer finansielle eiendeler i følgende kategorier:

- a) Til virkelig verdi over resultatet
- b) utlån og fordringer og
- c) finansielle eiendeler tilgjengelige for salg.

Klassifiseringen avhenger av hensikten med eiendelen. Ledelsen klassifiserer finansielle eiendeler ved anskaffelse.

Klassifisering

- (a) **Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet**
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet er finansielle eiendeler holdt for handelsformål. En finansiell eiendel klassifiseres i denne kategorien dersom den primært er anskaffet med henblikk på å gi fortjeneste fra kortsiktige prissvingninger. Derivater klassifiseres som holdt for handelsformål, med mindre de er en del av en sikring. Eiendeler i denne kategorien klassifiseres som omløpsmidler.
- (b) **Utlån og fordringer**
Utlån og fordringer er ikke-derivate finansielle eiendeler med faste eller bestembare betalinger som ikke omsettes i et aktivt marked. De klassifiseres som omløpsmidler med mindre de forfaller mer enn 12 måneder etter balansedagen. Utlån og fordringer vises som kundefordringer og andre fordringer i balansen, se note 2.13.
- (c) **Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg**
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg er ikke-derivate finansielle eiendeler som man velger å plassere i denne kategorien eller som ikke er klassifisert i noen annen kategori. De klassifiseres som anleggsmiddel så sant ikke investeringen forfaller eller ledelsen ikke har til hensikt å selge investeringen innen 12 måneder fra balansedagen.

Regnskapsføring og måling

Vanlige kjøp og salg av investeringer regnskapsføres på avtaletidspunktet, som er den dagen konsernet forplikter seg til å kjøpe eller selge eiendelen. Alle finansielle eiendeler som ikke regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet, balanseføres første gang til virkelig verdi med tillegg av transaksjonsutgifter. Finansielle eiendeler som føres til virkelig verdi over resultatet regnskapsføres ved anskaffelsen til virkelig verdi og transaksjonsutgiftene resultatføres. Investeringer fjernes fra balansen når rettighetene til å motta kontantstrømmer fra investeringen opphører eller når disse rettighetene er blitt overført og konsernet i hovedsak har overført all risiko og hele gevinstpotensialet ved eierskapet. Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg og finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet måles til virkelig verdi

etter førstegangs balanseføring. Utlån og fordringer måles i senere perioder til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden.

Gevinst eller tap fra endringer i virkelig verdi av eiendeler klassifisert som "finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet", inkludert renteinntekt og utbytte, medtas i resultatregnskapet under "Andre (tap)/gevinster – netto" i den perioden de oppstår.

Når verdipapirer klassifisert som tilgjengelig for salg selges eller nedskrives, omklassifiseres samlet verdiregulering som er ført i utvidet resultat over resultatet som "Andre (tap)/gevinst – netto".

Utbytte på aksjer klassifisert som tilgjengelig for salg føres over resultatet under andre inntekter når konsernets rett til utbyttet er fastslått.

2.9 Verdifall på finansielle eiendeler

(a) Eiendeler balanseført til amortisert kost

Konsernet ser ved hver balansedato om det finnes objektive indikasjoner på at en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler har falt i verdi. Tap ved verdifall av en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler innregnes bare dersom det er objektive indikasjoner på verdifall som et resultat av en eller flere hendelser som har inntruffet etter førstegangsinnregningen (en tapshendelse) og denne tapshendelsen påvirker fremtidige estimerte kontantstrømmer på en måte som kan måles pålitelig.

Kriterier som konsernet benytter for å avgjøre om det er objektivt belegg for et tap ved verdifall inkluderer:

- Vesentlige finansielle vanskeligheter hos utsteder eller debitor
- Kontraksbrudd, for eksempel misligholdt kontrakt eller manglende betaling
- Konsernet gir, av økonomiske eller juridiske grunner knyttet til låntakers finansielle vanskeligheter, låntaker en innrømmelse som långiver ellers ikke ville ha vurdert
- Det blir sannsynlig at låntaker vil gå konkurs eller gjennomgå en finansiell restrukturering
- Negative endringer i betalingsstatus for låntakere eller kundegrupper

Størrelsen på tapet måles til differansen mellom eiendelens balanseførte verdi og nåverdien av fremtidige estimerte kontantstrømmer. Eiendelens balanseførte verdi reduseres og tapsbeløpet innregnes i det konsoliderte resultatregnskapet. Dersom verdifall senere reduseres blir det tidligere tapet tilbakeført i det konsoliderte regnskapet.

(b) Eiendeler klassifisert som tilgjengelig for salg

Konsernet vurderer ved hver balansedato om det finnes objektive indikatorer på at en finansiell eiendel eller grupper av finansielle eiendeler har falt i verdi. For egenkapitalinstrumenter klassifisert som tilgjengelig for salg vil en vesentlig eller en langvarig reduksjon i virkelig verdi av instrumentet under anskaffelseskost også være en indikasjon på at eiendelen er utsatt for verdifall. Dersom det foreligger slike indikasjoner og verdireduksjonen tidligere har vært ført mot utvidet resultat, skal det samlede tapet som er innregnet i utvidet resultat omklassifiseres til det konsoliderte resultatregnskapet. Beløpet måles som differansen mellom anskaffelseskost og dagens virkelige verdi, med fradrag for tap ved verdifall som tidligere er resultatført. Tap ved verdifall innregnet i det konsoliderte resultatregnskapet for en investering i et egenkapitalinstrument reverseres ikke over det konsoliderte resultatregnskapet.

Nedskrivningstest på kundefordringer beskrives i note 12.

2.10 Derivater og sikring

Derivater balanseføres til virkelig verdi på det tidspunkt derivatkontraktene inngås, og deretter løpende til virkelig verdi. Regnskapsføringen av tilhørende gevinster og tap avhenger av hvorvidt derivatet er utpekt som et sikringsinstrument.

(a) Derivater som ikke inngår som del av sikring

Eidsiva har inngått kraft-, valuta- og rentederivater som klassifiseres som holdt for handelsformål regnskapsmessig. Ingen av derivatene inngår som en del av regnskapsmessig sikring. Endring i virkelig verdi på disse derivatene resultatføres som «Andre (tap)/gevinster – netto».

(b) Derivater som inngår som del av sikring

Konsernet inngikk i juni 2015 en langsiktig kraftavtale med en årlig leveranse på 300 GWh kraft i 10 år fra 1.1.2021.

Eget bruk unntaket er ikke ansett oppfylt for denne fastpriskontrakten og den faller dermed inn under virkeområdet til IAS 39 og behandles som et derivat. Kontrakten er utpekt som sikringsinstrument i en kontantstrømsikring. Dette innebærer at den effektive delen av verdiendringene på kontrakten løpende vil føres over utvidet resultat frem til leveranseperioden starter i 2021. Sikringsgevinster eller –tap som er ført over utvidet resultat og akkumulert i egenkapitalen omklassifiseres til resultatregnskapet i den perioden sikringsobjektet påvirker resultatregnskapet i leveranseperioden.

Virkelig verdi av kontrakten klassifiseres som anleggsmiddel, da gjenværende løpetid på kontrakten er lenger enn 12 måneder.

(c) Innebygde derivater

Derivater innebygd i andre finansielle instrumenter eller i andre ikke-finansielle vertskontrakter regnskapsføres som separate derivater når de økonomiske kjennetegnene og den økonomiske risikoen ved det innbygde derivatet ikke er nært relatert til de økonomiske kjennetegnene og den økonomiske risikoen til vertskontrakten, og vertskontrakten ikke er balanseført til virkelig verdi.

Konsernet inngikk 13.12.2011 en langsiktig fysisk industrikraftavtale i NO1-området på om lag 510 GWh per år over 12 år for perioden 1.1.2013-31.12.2024. For denne kontrakten inflasjonsjusteres prisen i henhold til Statistisk sentralbyrås konsumprisindeks. Det underliggende i den fysiske industrikraftkontrakten er elektrisk kraft, som er raskt ombyttbart til penger. I utgangspunktet tilsier dette at kontrakten skal vurderes til virkelig verdi. Konsernet holder imidlertid kontrakten med det formål å fullt ut benytte den til salg av kraft fra egen produksjon i samme prisområde. Eget bruk unntaket vurderes derfor å være oppfylt. Vurderingen understøttes av statistikk på historiske produksjonsdata i alle årets timer. Basert på en kvalitativ og en kvantitativ vurdering har konsernet kommet frem til at inflasjonskomponenten som er bygget inn i kontrakten ikke er nært relatert til kraftleveransen, og på bakgrunn av dette er det skilt ut et innebygd inflasjonsderivat. Endring i virkelig verdi på derivatet resultatføres som «Andre (tap)/gevinster – netto».

For nærmere beskrivelse, se note 6.

2.11 Varelager og vannmagasinbeholdning

Varer vurderes til det laveste av anskaffelseskost og netto realisasjonsverdi. Anskaffelseskost tilordnes ved bruk av FIFO -metoden (først inn- først ut). Netto realisasjonsverdi er estimert salgspris fratrukket variable kostnader for ferdigstilling og salg.

Magasinbeholdning av vann er ikke inntatt i regnskapet hverken i den konsoliderte balanse eller i form av periodisering av inntekter eller kostnader i resultatregnskapet. Vesentlige endringer i vannmagasinbeholdningen over årsskiftet vil indirekte påvirke regnskapsresultatet. I note 15 gis opplysning om magasinbeholdningen i GWh.

2.12 Anleggskontrakter

Kostnader vedrørende anleggskontrakter resultatføres når de påløper. Dersom utfallet av en anleggskontrakt ikke kan måles pålitelig, settes kontraktsinntekten lik kontraktskostnaden i den utstrekning det er sannsynlig at kostnadene blir gjenvunnet.

Dersom kontraktsfortjeneste på en anleggskontrakt kan estimeres pålitelig, regnskapsføres inntektene og kostnadene over kontraktsperioden. Dersom det er sannsynlig at kontraktskostnadene vil overskride kontraktsinntekten, regnskapsføres det forventede tapet umiddelbart.

Kontraktsendringer er inkludert i kontraktsinntektene i den grad de er avtalt med kunden og kan måles pålitelig.

Konsernet anvender løpende avregning. Fullføringsgraden beregnes ved å ta utgangspunkt i påløpte timer for anleggskontrakten på balansedagen i forhold til totalt estimert timer.

For kontrakter hvor kontraktsinntekten overstiger løpende fakturerte beløp, balanseføres det overstigende som kundefordringer. Såfremt a konto fakturerte beløp overstiger kontraktsinntektene balanseføres det overstigende som annen kortsiktig gjeld.

2.13 Kundefordringer

Kundefordringer oppstår ved omsetning av varer eller tjenester som er innenfor den ordinære driftssyklusen. Hovedregel er at dersom oppgjør forventes innen ett år eller mindre, klassifiseres fordringene som omløpsmidler, men fordringer som har forfall etter ett år og samtidig er oppstått fra ordinær drift vil alltid bli klassifisert som omløpsmidler. Dersom dette ikke er tilfelle klassifiseres fordringene som anleggsmidler.

Kundefordringer måles til virkelig verdi ved første gangs balanseføring. Ved etterfølgende måling vurderes kundefordringer til amortisert kost fratrukket avsetning for inntruffet og påregnelig tap.

2.14 Kontanter og kontantekvivalenter

Kontanter og kontantekvivalenter består av kontanter, bankinnskudd, trekk på kassekreditt samt andre kortsiktige, lett omsettelige investeringer med maksimum

tre måneders opprinnelig løpetid. I balansen er trukket kassekreditt inkludert i linje for lån under kortsiktig gjeld.

Kontantstrømoppstillingen er satt opp etter den indirekte metode og viser kontantstrømmer fra henholdsvis operasjonelle-, investerings- og finansieringsaktiviteter og forklarer periodens endring i "Kontanter og kontantekvivalenter".

2.15 Aksjekapital og overkurs

Ordinære aksjer klassifiseres som egenkapital.

Utgifter som knyttes direkte til utstedelse av nye aksjer med fradrag for skatt, føres som reduksjon av mottatt vederlag i egenkapitalen.

2.16 Leverandørgjeld

Leverandørgjeld er forpliktelser til å betale for varer eller tjenester som er levert fra leverandørene til den ordinære driften. Hovedregel er at leverandørgjeld er klassifisert som kortsiktig dersom den forfaller innen ett år eller kortere, men leverandørgjeld som har forfall etter ett år og samtidig er oppstått fra ordinær drift vil alltid bli klassifisert som kortsiktig gjeld. Dersom det ikke er tilfelle klassifiseres det som langsiktig.

Leverandørgjeld måles til virkelig verdi ved første gangs balanseføring. Ved etterfølgende måling vurderes leverandørgjeld til amortisert kost ved bruk av effektiv rente.

2.17 Lån

Lån regnskapsføres til virkelig verdi når utbetaling av lånet finner sted, med fradrag for transaksjonskostnader. I etterfølgende perioder regnskapsføres lån til amortisert kost beregnet ved bruk av effektiv rente. Forskjellen mellom det utbetalte lånebeløpet (fratrasket transaksjonskostnader) og innløsningsverdien resultatføres over lånets løpetid som del av effektiv rente.

Lån klassifiseres som kortsiktig gjeld med mindre det foreligger en ubetinget rett til å utsette betaling av gjelden i mer enn 12 måneder fra balansedato.

2.18 Betalbar og utsatt inntektsskatt

Skattekostnaden består av betalbar skatt og endringer i utsatt skatt. Skatt blir resultatført, bortsett fra når den relaterer seg til poster som er ført mot utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen. Hvis det er tilfellet blir skatten også ført mot utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen.

Betalbar skatt for perioden beregnes i samsvar med de skattemessige lover og regler som er vedtatt eller i hovedsak vedtatt av skattemyndighetene på balansedagen.

Det er beregnet utsatt skatt på alle midlertidige forskjeller mellom skattemessige og konsoliderte regnskapsmessige verdier på eiendeler og gjeld.

Utsatt skatt fastsettes ved bruk av skattesatser som er vedtatt eller i det alt vesentlige er vedtatt på balansedagen, og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres eller når den utsatte skatten gjøres opp.

Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at fremtidig skattbar inntekt vil foreligge der de skattereduserende midlertidige forskjellene kan utnyttes.

Utsatt skatt beregnes på midlertidige forskjeller fra investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper, bortsett fra når konsernet har kontroll over tidspunktet for reversering av de midlertidige forskjellene og det er sannsynlig at de ikke vil bli reversert i overskuelig fremtid.

Utsatt skattefordel og utsatt skatt skal motregnes dersom det er en juridisk håndhevbar rett til å motregne eiendeler ved betalbar skatt mot forpliktelser ved betalbar skatt.

Beskatning av vannkraftproduksjonsvirksomheten

Utover alminnelig inntektsskatt er vannkraftproduksjonsvirksomheten underlagt grunnrenteskatt og naturressursskatt.

Grunnrenteskatten utgjør 31 prosent (33 prosent fra og med 2016) av hvert enkelt kraftverks beregnede grunnrenteinntekt. Grunnrenteinntekten er lik skattemessig driftsresultat fratrukket en beregnet friinntekt. Friinntekten skal fritta en avkastning lik risikofri rente fra grunnrentebeskatning. Ny positiv grunnrenteinntekt ved et kraftverk motregnes mot eventuell fremførbar negativ grunnrenteinntekt oppstått før 2007 ved samme kraftverk. Ny negativ grunnrenteinntekt kan trekkes fra i ny positiv grunnrenteinntekt ved et annet kraftverk som skatteyteren eier. Hvis sum grunnrenteinntekt for en skatteyter blir negativ, betaler staten ut 31 prosent av dette grunnrenteskattegrunnlaget. Resterende fremførbar negativ grunnrenteinntekt fra før 2007 kan fremføres med rente.

Utsatt skatt/skattefordel i grunnrenteskattesammenheng er knyttet til to forhold. For det første beregnes utsatt skatt/skattefordel knyttet til midlertidige forskjeller i eiendeler og gjeldsposter. For det andre beregnes en skattefordel knyttet til fremførbar negativ grunnrenteinntekt, basert på en 10 års horisont. Det vil si at avsatt utsatt skattefordel er begrenset til den delen av den fremførbare negative grunnrenteinntekten som estimeres oppbrukt i en 10 års periode. Ved estimering av bruk av fremførbar negativ grunnrenteinntekt forutsettes en kraftproduksjon på nivå med normalproduksjon, samt forventede kraftpriser i forwardmarkedet.

Vannkraftverk blir ilagt en særskilt naturressursskatt. Skatten er ikke overskuddsavhengig, men beregnes ut fra produksjonen i det enkelte kraftverk. Skattesatsen er 1,3 øre per kWh beregnet ut i fra gjennomsnittsproduksjonen for kraftverket de siste 7 år. Naturressursskatten anses som en skattekostnad, da den kan motregnes i ordinær overskuddsskatt. Naturressursskatten kan fremføres med rentegodtgjørelse.

2.19 Pensjonsforpliktelser, bonusordninger og andre kompensasjonsordninger overfor ansatte

(a) Pensjonsforpliktelser

Selskapene i konsernet har i hovedsak like pensjonsordninger basert på ytelsesplaner, med unntak av to selskaper som har innskuddsordninger. Pensjonsordningene er finansiert gjennom innbetalinger til livsforsikringselskap, med unntak av noen få usikrede ordninger.

Et kjennetegn på en ytelsesplan er en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Pensjonsutbetalingen er normalt avhengig av en eller flere faktorer slik som alder, antall år i selskapet, levealderjustering og lønn. Ved full opptjening yter selskapet en pensjon lik 66 % av sluttlønn.

Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedatoen minus virkelig verdi av pensjonsmidlene.

Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av livselskapets aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode. Nåverdien av de definerte ytelsene bestemmes ved å diskontere estimerte fremtidige utbetalinger. Dersom det foreligger et dypt marked for høykvalitets foretaksobligasjoner med løpetid konsistent med pensjonsforpliktelsen, og med valuta lik pensjonsforpliktelsen, så krever IAS 19 at diskonteringsrenten skal fastsettes basert på markedsrenten på slike obligasjoner. Dersom det ikke foreligger et dypt marked for slike obligasjoner skal diskonteringsrenten basere seg på renten på statsobligasjoner med lang løpetid. Konsernet vurderer at obligasjoner med fortrinnsrett (OMFer) som er rated AA eller bedre, tilfredsstillende kravet til å være høykvalitets foretaksobligasjoner.

Endringer i forpliktelsen som skyldes endringer og avvik i beregningsforutsetningene (estimatavvik) innregnes direkte i utvidet resultat.

Forbedring, innskrenkning eller andre endringer av nåværende ytelsesplan medfører endringer i pensjonsforpliktelsen. Såfremt forbedringen er opptjent ved regnskapsavleggelsen, kostnadsføres virkningen umiddelbart. Innføring av nye ordninger eller endringer i eksisterende ordninger som skjer med tilbakevirkende kraft, slik at de ansatte umiddelbart har en oppsatt rettighet, resultatføres umiddelbart. Gevinst eller tap knyttet til innskrenkninger eller avslutning av pensjonsplaner resultatføres når dette skjer.

- (b) Sluttvederlag
Sluttvederlag kommer til utbetaling når ansettelsesforholdet blir avsluttet av konsernet før normal pensjonsalder, eller når ansatte frivillig godtar nedbemanning mot en kompensasjon. Konsernet innregner sluttvederlaget på det tidligste av de følgende tidspunkter: a) når tilbud om sluttvederlag ikke lenger kan trekkes tilbake; eller b) når selskapet innregner kostnadene i forbindelse med restrukturering slik dette er definert i IAS 37 og restruktureringen inkluderer sluttvederlag. I tilfeller der tilbud om sluttvederlag gis for å oppmuntre til frivillig avgang, måles forpliktelsen basert på antall ansatte som forventes å akseptere tilbudet. Sluttvederlag som forfaller mer enn 12 måneder etter balansedagen diskonteres til nåverdi.
- (c) Overskuddsdeling og bonusplaner
Konsernet regnskapsfører en forpliktelse for bonuser og overskuddsdeling basert på kontraktmessige forpliktelser eller der det foreligger en tidligere praksis som skaper en selvpålagt forpliktelse.

2.20 Avsetning for konsesjonsbetingede forpliktelser

Konsesjonsavgift, erstatnings- og frikraftytelser

For å få bruksrett til vannfall og grunn forplikter man seg til å betale ytelser til grunneiere og stat/kommune tilsvarende verdien av de rettigheter konsesjonen gir. Verdien av disse ytelsene avsettes i balansen og består av konsesjonsavgift og erstatnings- og frikraftytelser.

Fremtidige utbetalinger neddiskonteres til virkelig verdi og balanseføres. Forpliktelsene reguleres ved hver regnskapsrapportering som følge av forventinger om fremtidig utvikling av strømpriser, prisindekser og diskonteringsrente.

Nåverdien av forpliktelser knyttet til fremtidige utbetalinger er medtatt både som en langsiktig forpliktelse og som en immateriell eiendel i balansen.

2.21 Avsetninger

Konsernet regnskapsfører avsetninger for miljømessige og andre utbedringer, restrukturering og rettslige krav når:

- Det eksisterer en juridisk eller selvpålagt forpliktelse som følge av tidligere hendelser
- Det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen vil komme til oppgjør i form av overføring av økonomiske ressurser og
- Forpliktelsens størrelse kan estimeres med tilstrekkelig grad av pålitelighet. Avsetning for restruktureringskostnader omfatter blant annet sluttvederlag til ansatte. Det avsettes ikke for fremtidige driftstap.

I tilfeller hvor det foreligger flere forpliktelser av samme natur, fastsettes sannsynligheten for at forpliktelsene vil komme til oppgjør ved å vurdere forpliktelser av denne typen under ett. Det gjøres derfor en avsetning selv om sannsynligheten for oppgjør knyttet til det enkelte forhold kan være lav.

Avsetninger måles til nåverdien av forventede utbetalinger for å innfri forpliktelsen.

Elsertifikatordningen ble innført fra 1.1.2012. Nødvendig forpliktelse ved årsskiftet avsettes til gjennomsnittspris på innkjøpte forwardkontrakter eller til markedspris såfremt det ikke er inngått tilstrekkelig antall kontrakter. Innkjøp av elsertifikater vurderes til eget bruk og laveste verdis prinsipp legges til grunn for vurderingen av forwardkontrakter som ikke er motregnet forpliktelsen ved årsskiftet, med avsetning for tap såfremt markedspris er lavere enn inngått pris.

2.22 Offentlig tilskudd

Offentlige tilskudd regnskapsføres til virkelig verdi når det foreligger rimelig sikkerhet for at tilskuddet vil bli mottatt og selskapet vil oppfylle betingelser knyttet til tilskuddet.

Offentlige tilskudd knyttet til kjøp av varige driftsmidler balanseføres til fradrag på anskaffelseskostnad og resultatføres således lineært over forventet brukstid på eiendelen tilskuddet vedrører.

Konsernet mottar offentlig tilskudd fra ENOVA ved investering i og utbygging av infrastruktur for fjernvarme.

Selskapet har mottatt elsertifikater fra og med 2014. Mottatte elsertifikater innregnes første gang til nominell verdi kr 0 og klassifiseres som varelager. Inntektsføring skjer først ved realisering av elsertifikatene.

2.23 Inntektsføring

Inntekter ved salg av varer og tjenester vurderes til virkelig verdi av vederlaget, netto etter fradrag for merverdiavgift, returer, rabatter og avslag. Konserninternt salg elimineres.

Salg resultatføres når inntekten kan måles pålitelig og det er sannsynlig at de økonomiske fordelene knyttet til transaksjonen vil tilflyte konsernet. Konsernet baserer estimatene for inntektsføring på historikk, vurdering av type kunde og transaksjon samt eventuelle spesielle forhold knyttet til den enkelte transaksjonen.

- (a) Salg av varer
Konsernet produserer og selger energi både til den nordiske kraftbørsen og til slutt kunder. Energisalg omfatter både fjernvarme og strøm. Salget resultatføres når energien er levert.

Salg regnskapsføres basert på oppnådde priser som enten er kontrakts- eller spot priser, men som også kan være prissikret for leveranseperioden. Det vurderes å ikke foreligge finansieringselementer i salgene. Betalingsbetingelsene for øvrig samsvarer med vanlige betingelser i markedet.

- (b) Salg av tjenester
Konsernet driver kontraktsarbeid knyttet til utbygging og drift av nett og vannkraftproduksjonsrelatert virksomhet. Disse tjenestene ytes basert på medgått tid og materialforbruk eller som fastpriskontrakter med varighet fra under ett år til tre - fire år. Salg av tjenester knyttet til kontraktsarbeid resultatføres i henhold til kontraktsfestede betingelser etter hvert som timene påløper eller materialene inngår i leveransen. Fastpriskontrakter resultatføres i den perioden tjenesten utføres basert på fullføringsgraden.

- (c) Nettleie
Nettleien inntektsføres på faktureringsstidspunktet. Årlig inntektsført beløp tilsvarer periodens leverte volum og fastbeløp avregnet til den til enhver tid fastsatte pristariff. Årlig inntektsført nettleie kan avvike fra inntektsramme gitt fra monopolregulator (NVE). Avvik mellom fakturert og gitt inntektsramme benevnes mer/mindreinntekt, men kvalifiserer ikke til balanseføring i IFRS. Pristariffen, som utarbeides av virksomheten, utarbeides med det formål at årlig inntekt skal være i samsvar med tillatt inntektsnivå.

- (d) Renteinntekter
Renteinntekter resultatføres proporsjonalt over tid i samsvar med effektiv rente metoden. Ved nedskrivning av fordringer reduseres fordringens balanseførte verdi til gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er estimert fremtidig kontantstrøm diskontert med opprinnelig effektive rente. Etter nedskrivning resultatføres renteinntekter basert på amortisert kost og opprinnelig effektiv rentesats.

- (e) Inntekt fra utbytte
Utbytteinntekter resultatføres når rett til å motta betaling oppstår. Det vil si etter generalforsamlingsvedtak i avgivende selskap.

2.24 Utbytte

Utbyttebetalinger til selskapets aksjonærer klassifiseres som gjeld fra og med det tidspunkt utbyttet er fastsatt av generalforsamlingen. Innen den tid klassifiseres utbytte som del av egenkapitalen.

2.25 Leieavtaler

Leieavtaler der en vesentlig del av risiko og avkastning knyttet til eierskapet fortsatt ligger hos utleier klassifiseres som operasjonelle leieavtaler. Leiebetaling ved operasjonelle avtaler kostnadsføres lineært over leieperioden. Konsernet har ikke finansielle leieavtaler.

Note 3 Kjøp av virksomheter

Oppkjøp av Elverum Nett AS

51 % av aksjene i Elverum Nett AS ble ved avtale av 14. januar 2015 ervervet fra Elverum Energi AS. De resterende 49 % av aksjene var eid av Eidsiva Nett AS siden 2003, slik at selskapet ble et 100 % eid datterselskap av Eidsiva. Kjøpesummen ble betalt kontant. Selskapet har konsesjon for å bygge og drifte nettanlegg for overføring av elektrisitet i Elverum området og distribuerer cirka 300 GWh strøm i året. Selskapet er innfusjonert i Eidsiva Nett AS med regnskapsmessig virkning fra 1.1.2015 og inngår i segmentrapporteringen for nettvirksomheten.

Beregning av merverdi:

Virkelig verdi av tidligere eierforhold *1)	40
Vederlag for aksjene (51 %)	48
Anskaffelseskost ved oppkjøp	88
Andel av justert bokført verdi på oppkjøpstidspunktet	86
Merverdi	2

*1) Virkelig verdi av tidligere eierforhold er vurdert lik bokført verdi i konsernregnskapet

Fordeling av eiendeler og forpliktelser innregnet ved oppkjøpet

Betegnelse (tall i millioner kroner)	Bokført verdi	Mer/mindre verdier	Virkelig verdi
Varige driftsmidler	308		308
Aksjer og andeler	2		2
Andre omløpsmidler	25		25
Konter	1		1
Pensjonsforpliktelse	-1	-11	-12
Utsatt skatt	-9	3	-6
Langsiktig gjeld	-47		-47
Kassekreditt	-56		-56
Øvrig kortsiktig gjeld	-129		-129
Netto identifiserte eiendeler og forpliktelser	94	-8	86
Anskaffelseskost ved oppkjøp			88
Beregnet goodwill *2)			2

*2) Beregnet goodwill er aktivert i konsernets balanse basert på forventning om synergieffekter med eksisterende nettvirksomhet.

Oppkjøp av Elverum Fjernvarme AS

Den 14. januar 2015 kjøpte Eidsiva Bioenergi AS 100 % av aksjene i Elverum Fjernvarme AS fra Elverum Energi AS og YC Eiendom AS. Kjøpesummen ble betalt kontant. Selskapet produserer fjernvarme basert på fornybare brenselskilder og solgt utgjør nærmere 50 GWh til kunder i Elverumsområdet. Oppkjøpet er foretatt som ledd i selskapets satsning innen fjernvarmevirksomheten i Hedmark og Oppland fylker. Selskapet er fusjonert med morselskapet Eidsiva Bioenergi AS med regnskapsmessig virkning fra 26. desember 2015. Elverum Fjernvarme er innregnet i konsernregnskapet til Eidsiva og inngår i segmentrapporteringen for Bio.

Beregning av merverdi

(Beløp i millioner kroner)

Vederlag for aksjene	44
Bokført egenkapital på oppkjøpstidspunktet	5
Merverdier	39

Fordeling av eiendeler og forpliktelser ved oppkjøpet

Betegnelse (tall i millioner kroner)	Bokført verdi	Mer/mindre verdier	Virkelig verdi
Immaterielle eiendeler	0	38	38
Varige driftsmidler	76	6	82
Kunde og andre kortsiktige fordringer	6	0	6
Pensjonsforpliktelse	0	0	-1
Utsatt skatt	0	-11	-11
Langsiktig gjeld	-28	0	-28
Kassekreditt	-42	0	-42
Derivater	0	-3	-3
Annen kortsiktig gjeld	-7	0	-7
Netto identifiserte eiendeler og forpliktelser	5	30	35
Beregnet goodwill *1)		9	9
Vederlag for aksjene			44

*1) Beregnet goodwill er aktivert i konsernets balanse basert på forventning om stordriftsfordeler, økt kundevekst ved fortetting og mer effektiv drift av fjernvarmeanlegget.

Det oppkjøpte selskapet har bidratt med 23 millioner kroner til konsernets driftsinntekter og minus to millioner kroner til ordinært resultat etter skatt.

Note 4 Viktige regnskapsestimer og skjønsmessige vurderinger

Estimer og skjønsmessige vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og andre faktorer, inklusive forventninger om fremtidige hendelser som anses å være sannsynlige. Konsernet utarbeider estimer og gjør forutsetninger knyttet til fremtiden. De regnskapsestimer som følger av dette vil per definisjon sjelden være fullt ut i samsvar med det endelige utfall. Estimer og forutsetninger som representerer en betydelig risiko for vesentlige endringer i balanseført verdi på eiendeler og gjeld i løpet av neste regnskapsår, drøftes nedenfor.

Estimert verdifall på materielle og immaterielle eiendeler

Konsernet gjennomfører årlig tester for å vurdere verdifall på balanseført goodwill og immaterielle eiendeler, jmf. note 2.6. Vesentlige oppkjøpte immaterielle eiendeler i konsernet omfatter goodwill. Det gjøres nedskrivning så fremt bokført verdi overstiger gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp fra kontantstrømgenererende enheter er det høyeste av virkelig verdi fratrukket salgsutgifter og bruksverdi. Bruksverdi fastsettes ved diskontering av kontantstrømmer i evighetens perspektiv. Dette er beregninger som krever bruk av forutsetninger som vurderes å være rimelige men som har en iboende usikkerhet, noe som kan medføre at de faktiske resultatene avviker fra beregningene.

Konsernet har gjennomført nedskrivningstest for goodwill for virksomhetsområdene. Det vises til note 8 for verdifallstester.

Konsernet vurderer også balanseførte verdier på materielle driftsmidler mot estimert gjenvinnbart beløp. Så fremt bokført verdi er høyere foretas det nedskrivninger til gjenvinnbart beløp. Det vises til note 8 for verdifallstester og til note 7 for resultatet av årets tester.

Pensjoner

Netto pensjonsforpliktelse fastsettes ved bruk av estimer og er utarbeidet av aktuar. Estimaterne er basert på selskapets spesifikke forhold og det er lagt til grunn de anbefalte forutsetninger som fremgår av veiledning fra Norsk RegnskapsStiftelse om bruk av beregningsforutsetninger for ytelsesbaserte pensjonsordninger etter IAS 19 "ytelser til ansatte". Enhver endring i disse forutsetningene påvirker balanseført beløp på pensjonsforpliktelsen. Endringer i forutsetninger vil kunne ha stor betydning på pensjonsforpliktelsen og egenkapitalen. Note 20 viser konsernets anvendte forutsetninger og sensitivitetsberegninger.

Virkelig verdi på derivater og andre finansielle instrumenter

Virkelig verdi på finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked for eksempel unoterte derivater fastsettes ved å benytte verdsettelsesteknikker. Konsernet vurderer og velger metoder og forutsetninger som så langt som mulig er basert på markedsforholdene på balansedagen. For finansielle eiendeler klassifisert som tilgjengelig for salg og som ikke handles i aktive markeder benytter konsernet en modell med neddiskonterte fremtidige kontantstrømmer som verdsettelsesmetode. Det vises til note 6 hvor verdsettelsene er utdypet.

Utsatt skattefordel på negativ fremførbar grunnrenteinntekt

Konsernet har regnskapsført utsatt skattefordel på fremførbar negativ grunnrenteinntekt. Regnskapsføring skjer med bakgrunn i at positiv grunnrenteinntekt kan motregne fremførbar negativ grunnrenteinntekt og således redusere fremtidig betalbar grunnrenteskatt. Det er derfor beregnet grunnrenteinntekt i et 10 års perspektiv, og såfremt kraftverket har positive grunnrenteinntekter i denne perioden er den utsatte skattefordel balanseført. Det er benyttet 33 prosent grunnrenteskatt ved beregningen. Maksimal avsetning oppad begrenses til negativ fremførbar grunnrenteinntekt ved årsavslutningen. Metoden krever at konsernet foretar skjønsmessige vurderinger av viktige forutsetninger som for eksempel forventet produksjon, utvikling i forwardpriser og driftskostnader, investeringer, friinntektsrente og fremføringsrente i et 10 års perspektiv. Enhver endring i disse forutsetningene kan få betydning for hvor mye av den negative grunnrenteinntekten til fremføring som kan balanseføres. En økning i terminprisene på 30 prosent første år og 15 prosent deretter reduserer balanseført utsatt skatt med 12 millioner kroner og gir en tilsvarende reduksjon av årets skattekostnad.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler avskrives over driftsmidlenes forventede brukstid. Forventet brukstid estimeres på bakgrunn av historiske erfaringer samt skjønnsmessige vurderinger knyttet til fremtidig teknisk bruk og lønnsomheten til anleggene. Det gjennomføres endringer i avskrivningsplanene dersom det oppstår endringer i disse estimatene. Det vises til note 7 hvor konsernets benyttede avskrivningstider fremgår.

Note 5 Segmentinformasjon

Segmentinformasjonen er presentert i samsvar med rapporteringen til konsernledelsen (foretakets øverste beslutningstaker). Segmentrapporteringen er konsistent med den finansielle informasjonen som blir brukt av konsernledelsen til å allokere ressurser og vurdere inntjening. Eidsiva rapporterer forretningsområder som driftssegmenter. Segmentene styres etter driftsresultat siden finansiering og skatteoptimalisering styres sentralt i konsernet.

Største delen av konsernets inntekter kommer fra energikunder i Hedmark og Oppland, hvor også konsernets eiendeler er lokalisert. Ingen ekstern kunde bidrar med mer enn ti prosent av foretakets driftsinntekter.

Nøkkeltall pr virksomhetsområde

Vannkraft¹⁾

Eidsiva Vannkraft produserer kraft i 20 hel- og 24 deleide anlegg, og drifter 44 vannkraftverk i Hedmark og Oppland gjennom tjenestekjøpsavtaler med ulike aktører. Til sammen produserer de 44 kraftverkene mer enn sju TWh hvert år. Eidsiva Vannkrafts andel av denne kraftproduksjonen er på rundt 3,3 TWh, og selskapet er dermed en av Norges 10 største kraftprodusenter. Vannkraft leverer cirka 10 prosent av produksjonen i prisområdet NO 3.

Nøkkeltall, Vannkraft		2015	2014	2013	2012	2011
EBITDA	mkr	446	548	569	646	1 205
Urealiserte verdiendringer kraftkontrakter	mkr	8	-23	-23	-81	250
EBITDA underliggende	mkr	438	571	592	726	954
Faktisk produksjon	GWh	3 621	3 787	3 363	3 734	3 571
Magasinnivå pr. 31.12	%	65	70	68	66	74
Kraftpris i område NO1	øre/kWh	17,7	22,9	29,2	22,1	36,2
Kraftpris i område NO3	øre/kWh	19,0	26,4	39,0	31,5	47,5
Realisert kraftpris	øre/kWh	23,5	25,9	29,5	26,9	33,9

¹⁾ I Eidsiva Vannkraft er føringen av felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper endret fra og med 2013. Det vises til note 2 Regnskapsprinsipper. Nøkkeltall eldre enn 2013 er ikke omarbeidet.

Nett

Eidsiva Nett ivaretar i hovedsak eier- og byggherrefunksjonene knyttet til Eidsivas nettvirksomhet. Dette omfatter forvaltning av eierskap, plan- og bestillerfunksjon for bygging, samt drift og vedlikehold av anlegg i både sentral, regional og distribusjonsnett. Virksomheten drives i henhold til rammer gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). Denne reguleringen omfatter økonomiske rammer for tariffing og inntekter.

Nøkkeltall, Nett		2015	2014	2013	2012	2011
EBITDA	mkr	573	648	632	530	479
Antall nettkunder	tusen	155 000	145 200	144 900	142 500	141 100
Lvert energi	GWh	4 092	3 718	3 878	3 871	3 813
Nettkapital (NVE)	mkr	3 386	3 098	2 974	2 898	2 791
NVE effektivitet (distribusjonsnett)	%	111	102	107	102	102
KILE-kostnad	mkr	55	70	37	39	102

Anlegg

Eidsiva Anlegg drifter og vedlikeholder Eidsivas regionalnett og distribusjonsnett. Virksomheten prosjekterer og bygger nye anlegg i tillegg til å rehabilitere eksisterende anlegg. Den største kunden er Eidsiva Nett. Anlegg tar også på seg oppdrag for eksterne kunder innenfor relevante områder, for eksempel bygging og drift av veilysanlegg og utbygging av bredbånd.

Nøkkeltall, Anlegg		2015	2014	2013	2012	2011
EBITDA	mkr	62	105	54	28	53
Andel intern omsetning	%	94 %	93 %	91 %	94 %	96 %
EBITDA-margin	%	6,7 %	13,7 %	7,5 %	4,1 %	7,0 %

Marked

Eidsiva Marked kjøper og selger kraft primært til kunder i konsernets konsesjonsområde. I tillegg er konsernets avdeling for avregning, fakturering og betalingsadministrasjon lagt til selskapet.

Nøkkeltall, Marked		2015	2014	2013	2012	2011
EBITDA	mkr	52	57	39	39	-8
Urealiserte verdiendringer kraftkontrakter	mkr	3	4	3	2	-32
EBITDA underliggende	mkr	49	53	36	37	24
EBITDA-margin underliggende	%	6,4	6,6	4,0	4,8	2,3
Strømsalg	GWh	2 630	2 449	2 450	2 403	2 378

Bredbånd

Bredbåndsvirksomheten forestår hovedsakelig salg og drift av bredbåndstjenester til husholdninger og bedriftsmarkedet i Oppland, Hedmark og på Romerike. De lokale nettselskapene eier bredbåndsinfrastrukturen som leies av Eidsiva bredbånd.

Nøkkeltall, Bredbånd		2015	2014	2013	2012	2011
EBITDA	mkr	81	56	50	38	23
EBITDA-margin	%	21 %	16 %	16 %	14 %	10 %
Antall kunder		54 200	51 100	48 400	43 700	39 300

Bioenergi

Eidsiva Bioenergi drifter, prosjekterer og bygger fjernvarmeanlegg i Hedmark og Oppland. Selskapets oppgave er å realisere Eidsivas satsing på bioenergi.

Nøkkeltall, Bioenergi		2015	2014	2013	2012	2011
EBITDA	mkr	59	58	53	30	2
Urealiserte verdiendringer kraftkontrakter	mkr	1	1	3	1	-3
EBITDA underliggende	mkr	58	58	50	28	4
Lvert volum	GWh	347	265	249	212	149
Andel fornybart brensel	%	99	98	97	97	90

Vekst

Eidsiva Vekst skal bidra til vekst og utvikling i Eidsiva-konsernet, bistå virksomhetsområdene i sin innovative utvikling og videreutvikle de tilhørende datterselskapene. Eidsiva Vekst skal dessuten bidra til konsernets lønnsomhet gjennom forretningsutvikling, investeringsvirksomhet og aktivt eierskap.

Morselskapet (andre)

Alle administrative fellestjenester, herunder regnskap, kapitalforvaltning, IT, HR, HMS og administrative innkjøp utføres av morselskapet. Morselskapets kostnader faktureres datterselskapene etter bruk. Eierkostnader og enkelte felleskostnader for konsern blir ikke viderefakturert.

Resultat 2015

	Vannkraft	Nett	Anlegg	Marked	Bredbånd	Bioenergi	Vekst	Andre/elim	Konsern
Brutto driftsinntekter	1 280	1 435	923	844	395	240	87	-1 061	4 143
- herav salg mellom segmenter	13	85	865	141	-	2	44	-1 150	-
Varekostnad	-562	-330	-489	-673	-169	-53	-	520	-1 756
Personalkostnad	-150	-93	-282	-43	-83	-43	-49	136	-607
Avskrivninger og nedskrivninger	-120	-244	-22	-8	-57	-88	-4	-9	-552
Annen driftskostnad	-197	-439	-90	-79	-59	-85	-27	332	-644
Andre tap/gevinster netto	82	0	-	3	-3	-	-	4	86
Andel resultat i tilknyttede selskaper	-7	0	-	-	-	-	-	-	-7
Driftsresultat	326	329	40	44	24	-29	7	-78	662
Finansinntekter									39
Finanskostnader									-349
Netto finanskostnader									-310
Andel resultat i tilknyttede selskaper									-13
Resultat før skattekostnad									339
Skattekostnad									-131
Resultat etter skatt									208
EBITDA ¹⁾	446	573	62	52	81	59	11	-69	1 214

¹⁾ EBITDA defineres som: driftsresultat + avskrivninger og nedskrivninger

Resultat 2014

	Vannkraft	Nett	Anlegg	Marked	Bredbånd	Bioenergi	Vekst	Andre/elim	Konsern
Brutto driftsinntekter	1 159	1 424	766	917	349	191	248	-1 118	3 936
- herav salg mellom segmenter	12	105	714	156	-	1	199	-1 187	-
Varekostnad	-301	-309	-364	-760	-153	-38	-	441	-1 484
Personalkostnad	-141	-30	-213	-32	-71	-35	-45	106	-461
Avskrivninger og nedskrivninger	-91	-247	-21	-8	-51	-56	-3	-7	-484
Annen driftskostnad	-215	-439	-84	-72	-53	-60	-28	344	-607
Andre tap/gevinster netto	20	-	-	3	-16	-	-	-219	-212
Andel resultat i tilknyttede selskaper	26	3	-	-	-	-	-1	-	28
Driftsresultat	457	402	84	48	5	2	171	-453	716
Finansinntekter									59
Finanskostnader									-366
Netto finanskostnader									-307
Andel resultat i tilknyttede selskaper									29
Resultat før skattekostnad									438
Skattekostnad									-206
Resultat etter skatt									232
EBITDA ¹⁾	548	649	105	56	56	58	174	-446	1 200

¹⁾ EBITDA defineres som: driftsresultat + avskrivninger og nedskrivninger

Balanse 2015

	Vannkraft	Nett	Anlegg	Marked	Bredbånd	Bioenergi	Vekst	Andre/elim	Konsern
Immaterielle eiendeler	726	316	26	99	-	103	8	-32	1 246
Varige driftsmidler	2 931	4 645	104	8	309	1 780	45	30	9 852
Investeringer i TS og FKV	3 585	-	0	-	-	16	487	-	4 088
Finansielle anleggsmidler	613	5	0	2	243	-	-	-99	764
Omløpsmidler	447	183	504	428	181	134	232	-1 122	987
Sum eiendeler	8 302	5 149	634	537	733	2 033	772	-1 223	16 938
Egenkapital	6 071	2 507	250	361	371	1 108	706	-6 065	5 310
Utsatt skatt	1 145	323	0	6	7	100	-	-122	1 459
Langsiktig gjeld	611	1 165	201	30	90	315	41	5 023	7 476
Kortsiktig gjeld	475	1 154	183	140	265	510	25	-59	2 693
Sum egenkapital og gjeld	8 302	5 149	634	537	733	2 033	772	-1 224	16 938
Investeringer i varige driftsmidler	178	648	26	7	117	124	1	9	1 110

Balanse 2014

	Vannkraft	Nett	Anlegg	Marked	Bredbånd	Bioenergi	Vekst	Andre/elim	Konsern
Immaterielle eiendeler	759	317	49	106	-	59	12	-61	1 241
Varige driftsmidler	2 873	3 931	100	2	260	1 655	48	33	8 902
Investeringer i TS og FKV	3 543	41	-	-	-	16	529	-	4 129
Finansielle anleggsmidler	660	45	-	2	266	-	-	-132	841
Omløpsmidler	544	111	527	420	98	167	181	-1 202	846
Sum eiendeler	8 379	4 445	676	530	624	1 897	770	-1 362	15 959
Egenkapital	6 036	2 212	197	358	344	1 099	682	-5 978	4 950
Utsatt skatt	1 108	244	-	5	2	86	-	-165	1 280
Langsiktig gjeld	710	1 145	281	38	95	268	53	4 759	7 349
Kortsiktig gjeld	525	844	198	129	183	444	35	22	2 380
Sum egenkapital og gjeld	8 379	4 445	676	530	624	1 897	770	-1 362	15 959
Investeringer i varige driftsmidler	152	424	27	1	110	196	3	15	928

Note 6 Finansiell risiko

Finansielle risikofaktorer

Konsernets aktiviteter medfører ulike typer finansiell risiko, og de mest vesentlige er ulike markedsrisiko fra kraftmarkedet, herunder valuta-, kraftpris- og volumrisiko. Gjennom låneporteføljen, inntektsrammen til nettvirksomheten og avkastningskravet til finansielle instrumenter som verdsettes til virkelig verdi, er også konsernet eksponert for renterisiko. Konsernet er i tillegg eksponert for kredittisiko og likviditetsrisiko, men disse vurderes mindre vesentlige. Konsernet benytter finansielle derivater for å sikre seg mot visse risikoer.

Oppfølging av de enkelte risikofaktorer er virksomhetsområdets ansvar, men overvåkes også på konsernnivå og av revisjonsutvalget. Det er styrevedtatte risikostyringsstrategier for produksjonsvirksomheten, sluttbrukerselskapet og den sentrale finansavdelingen. Disse strategiene angir skriftlige retningslinjer for styring av markedsrisiko, likviditets- og kredittisiko. Konsernets avdeling for risikostyring følger opp virksomhetens risikostyring, og det er etablert administrative kontrollorganer for spesiell oppfølging av investeringsbeslutninger og utvikling av risikostyring. Intern revisjon gjennomføres årlig av eksterne samarbeidspartnere.

a) Markedsrisiko

(i) Volumrisiko

Konsernet er eksponert for volumrisiko gjennom sin vannkraftproduksjon og sluttbrukervirksomhet.

Vannkraftproduksjonen skjer i 20 heleide og 24 deleide kraftverk. Dette gir en veldiversifisert anleggspportefølje, både med hensyn på meteorologi og hydrologi, og driftsmessige forhold. Av konsernets samlede produksjon kommer cirka 53 prosent fra magasin kraftverk, noe som gir en god reguleringsgrad. Konsernet har en middelproduksjon på cirka 3,3 TWh. Dersom produksjonsvolumet endres med ti prosent, ville dette medføre endrede driftsinntekter på cirka 78 millioner kroner ved en pris på 23,5 øre/kWh.

Sluttbrukervirksomheten er eksponert for volumrisiko i all vesentlighet knyttet til kunder med produktet fastpris. Kundene sikres finansielt basert på kundens forventede forbruksnivå og -profil. Faktisk forbruk kan avvike fra dette, og medfører volumrisiko for sluttbrukerselskapet. Selskapet priser denne volumrisikoen i sine produkter.

(ii) Valutarisiko

Konsernet opererer på den nordiske kraftbørsen, NASDAQ OMX, hvor all handel skjer i euro. Valutarisiko oppstår fra finansielle handelstransaksjoner, oppgjør av henholdsvis fysisk kraftsalg og -kjøp, samt fysiske kraftkontrakter som ikke kan defineres til eget bruk, jmfør IAS 39, punkt 5.

Styrene i de respektive virksomhetsområder har vedtatt sikringsstrategier for å håndtere eksponeringen for valutarisiko. Konsernet søker å redusere den løpende kapitalbindingen i euro til et minimum ved hjelp av konserninterne vekslinger mellom sluttbruker- og produksjonsselskapet. For å styre valutarisikoen fra finansielle sikringstransaksjoner bruker virksomhetene i konsernet valutaterminkontrakter.

Det er ingen endringer i konsernets risikoeksponering eller hvordan denne oppstår fra forrige årsregnskap. Det er heller ingen endringer i konsernets formål med, prinsipper for eller prosesser for å håndtere risiko og hvilke metoder som benyttes for å måle risiko. Ved kursnivåer som vurderer spesielt gunstige, kan vedtatte sikringsstrategier bli fraveket etter behandling i selskapets styre.

Dersom norske kroner i forhold til euro styrket seg med ti prosent per 31. desember 2015, og alle andre variable konstante, ville dette ført til et høyere resultat etter skatt på cirka 14 millioner kroner (2014: 49 millioner kroner høyere). Endringen skyldes hovedsakelig valutagevinst i forbindelse med inngåtte finansielle valutaterminkontrakter og redusert verdi på lån i utenlandsk valuta. Dette motvirkes noe av redusert bokført verdi av utsatt skattefordel knyttet til negativ

grunnrenteinntekt, redusert verdi på kraftkontrakter og redusert verdi på finansielle eiendeler knyttet til erstatningskraft. Endringen i egenkapitalen er ikke lik endret resultat etter skatt da konsernet har finansielle instrumenter som føres direkte mot egenkapitalen og som berøres av vekslingskursen mellom norske kroner og euro. Dette er nærmere omtalt under seksjonen om virkelig verdi nedenfor.

(iii) Prisisiko

Konsernet er utsatt for prisisiko knyttet til råvarepriser. Den vesentligste risikoeksponeringen kommer fra finansielle kraftkontrakter og salg av fysisk kraft i produksjonsvirksomheten, samt endringer i virkelig verdi av finansielle forpliktelser og eierandeler knyttet til erstatningskraft og øvrige kontrakter som verdsettes til virkelig verdi. Gitt selskapets middelproduksjon på 3,3 TWh ville en endring i kraftprisen pr. 31.12.2015 på 10 prosent i forhold til en utgangspris på 23,5 kr/kWh medføre endrede kraftsalgsinntekter på cirka 78 millioner kroner. Sluttbrukerselskapets finansielle kontrakter for sikring av fysiske kundekontrakter føres også til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Produksjons- og sluttbrukerselskapet benytter finansielle instrumenter for å styre prisisikoen.

Dersom kraftprisen i euro per 31. desember 2015 steg med 30 prosent på første års finansielle kontrakter og 15 prosent for finansielle kontrakter med lengre løpetid, og alle andre variable var konstante, ville dette ført til et økt resultat etter skatt på cirka 13 millioner kroner (2014: redusert resultat på åtte millioner kroner). Endringen skyldes økt bokført verdi av utsatt skattefordel knyttet til negativ grunnrenteinntekt og økt verdi av finansielle eiendeler knyttet til erstatningskraft. Dette motvirkes av redusert verdi på inngåtte finansielle terminkontrakter. Endringen i egenkapitalen er ikke lik endret resultat etter skatt da konsernet har finansielle instrumenter som føres direkte mot egenkapitalen og som berøres av endringer i kraftprisen. Dette er nærmere omtalt under seksjonen om virkelig verdi nedenfor.

Konsernet er også utsatt for prisisiko ved at fysisk produksjon og kjøp av kraft avregnes etter områdeprisen for NO1, mens finansielle sikringer foretas i forhold til systemprisen. Det er ikke et likvid marked for å sikre denne risikoen med kontrakter for områdeprisforskjeller. I perioder hvor områdeprisene avviker betydelig fra systemprisen, vil dette medføre resultatkonsekvens for det fysiske volumet. Risiko fra finansielle instrumenter knyttet til sikring av områdeprisforskjell er ikke vesentlig.

(iv) Renterisiko

Konsernets eksponering for renterisiko kommer hovedsakelig fra tildelt inntektsramme for nettvirksomheten fra Norges Vassdrags- og Energi direktorat (NVE), låneporteføljen med tilhørende finansielle sikringsinstrumenter og ved beregning av virkelig verdi av eiendeler og forpliktelser ved hjelp av verdsettelsesmetoder.

Inntektsrammen fastsettes av NVE for å sikre nettselskapene fornuftig avkastning på den investerte kapitalen. Avkastningen i inntektsrammen beregnes med utgangspunkt i 2,5 prosent realrente tillagt inflasjon og risikopremie. Driftsinntektene til nettselskapet i det enkelte regnskapsår tilsvarer selskapets tariffinntekter, mens endringer i inntektsrammen vil medføre endrede tariffinntekter over tid. Dersom rentenivået endret seg med ett prosentpoeng, ville inntektsrammen i nettselskapet endret seg med 26 millioner kroner etter skatt (2014: 20 millioner kroner). Egenkapitalen ville vært endret tilsvarende resultatendringen i det enkelte år.

Konsernets øvrige renterisiko er knyttet til langsiktige lån. Lån med flytende rente medfører en renterisiko for konsernets kontantstrøm. Fastrentelån utsetter konsernet for virkelig verdi renterisiko. Lånene føres i balansen til amortisert kost i henhold til IAS 39. Konsernet evaluerer renterisikoen samlet for låneporteføljen og inntektsrammen. Konsernets retningslinjer tilsier at netto renterisiko gitt ved endringer i resultatet før skatt ikke skal utgjøre mer enn 15 millioner kroner årlig. Konsernet styrer sin renterisiko ved hjelp av rentebytteavtaler og inngåelse av fast rente lån. Konsernet har lån i norske kroner og euro.

Finansielle eiendeler og forpliktelser som verdsettes til virkelig verdi ved hjelp av verdsettelsesmetoder, påvirkes av endringer i det langsiktige rentenivået via avkastningskravene til kontantstrømmen. Endringer i nullkuponrentekurvene for norske kroner og euro påvirker diskontering av kontantstrømmene som kommer fra oppgjør av derivater, og som føres i balansen til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet.

Dersom rentenivået hadde vært ett prosentpoeng høyere for rentebytteavtaler og finansielle forpliktelser og eiendeler til virkelig verdi i norske kroner per 31. desember 2015 og alle andre variabler var konstant, ville dette ha økt resultat etter skatt med 35 millioner kroner (2014: økning på 58 millioner kroner). Redusert verdi av finansielle eiendeler knyttet til erstatningskraft og redusert verdi av negativ grunnrenteinntekt påvirker resultatet negativt, mens renteswappene påvirker resultatet positivt. Endringen i egenkapitalen er ikke lik endret resultat etter skatt da konsernet har finansielle instrumenter som føres direkte mot egenkapitalen og som berøres av endringer i rentenivået.

(v) Oppsummering markedsrisiko – påvirkning på 2015-resultatet målt pr 31.12

Tabellen nedenfor oppsummerer hvordan årsresultatet etter skatt for 2015 ville blitt påvirket av endringer i fremtidige nivåer for kraftpris, valuta og renter i forhold til forutsetningene benyttet per 31.12.2015.

Sensitivitet i forhold til endringer i kraftpris, valuta og rente - Virkning på resultat etter skatt for 2015 som følge av endrede balanseverdier									
Endringsvariabel	Endring i forhold til fremtidig forventning per 31.12.2015	Virkning på resultat etter skatt 2015							
		Kraftkontrakter	Inflasjonsderivat	Valutaterminer	Erstatning skraftrettigheter	Verdi av fremførbar negativ grunnrenteinntekt	Lån i utenlandsk valuta	Renteswapper	Sum
Kraftpris	+30% / +15%	-29	-	-	31	12	-	-	13
Valuta	10% styrking av NOK ift. EUR	-4	-	20	-20	-7	24	-	14
Rente	Rente + 1 prosentpoeng	-	-	-	-25	-19	-	79	35
Inflasjon	Forventet inflasjon + 1 prosentpoeng	-	9	-	-	-	-	-	9

b) Kredittrisiko

Kredittrisiko behandles i det enkelte datterselskap. Kredittrisiko oppstår i transaksjoner med kontantekvivalenter, derivater, innskudd i banker og finansinstitusjoner, i tillegg til transaksjoner med grossister og slutt kunder herunder kundefordringer og faste avtaler. Motparter ved derivatkontrakter og finansplasseringer er begrenset til finansinstitusjoner med høy kredittverdighet eller markeds plasser. Kundene representerer både privat- og bedriftsmarkedet. Antallet kunder, og segmenteringen av kundemassen, medfører at konsernets kredittrisiko reduseres. Det er ikke etablert formaliserte kredittgrenser per 31. desember 2015.

I forbindelse med salget av Ventelo til PE-fondet EQT ble det ytt selgerkreditt pålydende 115 millioner over sju år per 20. desember 2011. Eidsiva Energi har foruten dette ingen vesentlig konsentrasjon av kredittrisiko.

c) Likviditetsrisiko

Styring av likviditetsrisiko i konsernet innebærer å opprettholde en tilstrekkelig beholdning av likvide midler, og å ha finansieringsmuligheter i form av tilstrekkelige trekkrettigheter.

Ledelsen overvåker konsernets likviditet gjennom rullerende prognoser basert på forventet kontantstrøm. Planlagte investeringer er forutsatt gjeldsfinansiert, men utviklingen i kraftpris kan medføre endret lånebehov.

Tabellen nedenfor spesifiserer kontantstrømmene fra konsernets finansielle forpliktelser herunder lån og derivater. Klassifisering er gjennomført i henhold til forfallstidspunktet i kontrakten.

Beløpene i tabellen er udiskonterte kontantstrømmer.

31. desember 2015	<1 år	1-2 år	2-5 år	Over 5 år	Sum
Rentederivater	65	41	77	98	280
Valutaderivater	34	1	-	-	34
Kraftderivater	13	3	-1		15
Lån	1 700	986	3 019	4 468	10 173
Erstatninger og konsesjonsavgift	22	23	71	789	905
Leverandørgjeld	189				189
Sum	2 022	1 054	3 166	5 355	11 597

31. desember 2014	<1 år	1-2 år	2-5 år	Over 5 år	Sum
Rentederivater	3	17	102	151	273
Valutaderivater	29	14			44
Kraftderivater	9	5	0		15
Lån	1 353	1 190	2 215	4 547	9 306
Erstatninger og konsesjonsavgift	24	24	75	809	932
Leverandørgjeld	230				230
Sum	1 648	1 252	2 393	5 508	10 800

Risiko knyttet til kapitalforvaltning

Konsernets mål vedrørende kapitalforvaltning er å trygge fortsatt drift for å sikre avkastning for eierne og andre interessenter og opprettholde en optimal kapitalstruktur for å redusere kapitalkostnadene.

Konsernets bokførte egenkapitalandel skal minst utgjøre 30 prosent av totalkapitalen. Egenkapitalandelen 31. desember 2015 var 31,4 prosent, mot 31,0 prosent i 2014.

Virkelig verdi

Virkelig verdimålinger og -opplysninger klassifisert etter nivå

I tabellene under benyttes følgende nivåinndeling:

Nivå 1: Verdsettelse basert på noterte priser i et aktivt marked for identiske eiendeler og forpliktelser

Nivå 2: Verdsettelse som baserer seg på (1) direkte eller indirekte observerbare priser for identiske eiendeler eller forpliktelser i et marked som ikke er aktivt, (2) modeller som benytter priser og variabler som fullt ut er hentet fra observerbare markeder eller transaksjoner og (3) prising i et aktivt marked av en tilsvarende, men ikke identisk eiendel eller forpliktelse

Nivå 3: Vurderinger som baserer seg på faktorer som ikke er observerbare eller eksternt verifiserbare

Selskapets verdsettelsesmetoder maksimerer bruken av observerbare data der det er tilgjengelig og belager seg minst mulig på selskapets egne estimater.

Følgende tabell viser selskapets eiendeler og forpliktelser målt til virkelig verdi per 31.12.2015:

(tall i millioner kroner)	Note	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Derivater benyttet til sikring					
- Industrikraftkontrakt	11, 13			17	17
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet					
- Egenkapitalinstrumenter	14			6	6
- Derivater holdt for handelsformål	13		53	8	61
- Fordring knyttet til krav på erstatningskraft	11			196	196
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg					
- Egenkapitalinstrumenter	11			46	46
- Betinget vederlag				-	-
Sum		-	53	273	326
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet					
- Virkelig verdi av forpliktelser knyttet til konsesjonsavgift og erstatninger	21			445	445
- Derivater holdt for handelsformål	13		326	22	348
Sum		-	326	467	794

Følgende tabell viser selskapets eiendeler og forpliktelser målt til virkelig verdi per 31.12.2014:

(tall i millioner kroner)	Note	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet					
- Egenkapitalinstrumenter	14			8	8
- Derivater holdt for handelsformål	13		27	7	34
- Fordring knyttet til krav på erstatningskraft	11			223	223
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg					
- Egenkapitalinstrumenter	11			41	41
- Betinget vederlag				-	-
Sum		-	27	279	306
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet					
- Virkelig verdi av forpliktelser knyttet til konsesjonsavgift og erstatninger	21			478	478
- Derivater holdt for handelsformål	13		335	24	359
Sum		-	335	502	837

Tabellen under viser på hvilket nivå i virkelig verdi hieraket de instrumentene hvor det kun gis noteinformasjon om virkelig verdi befinner seg per 31.12.2015:

(tall i millioner kroner)	Note	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Finansielle forpliktelser					
- Lån	18		5 006	1 519	6 525
Sum		-	5 006	1 519	6 525

Tabellen under viser på hvilket nivå i virkelig verdi hieraket de instrumentene hvor det kun gis noteinformasjon om virkelig verdi befinner seg per 31.12.2014:

(tall i millioner kroner)	Note	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Finansielle forpliktelser					
- Lån	18		4 754	1 500	6 254
Sum		-	4 754	1 500	6 254

Verdsettelsesteknikker for instrumenter i nivå 2

Derivater

Virkelig verdi på renteswapper beregnes som nåverdi av estimerte fremtidige kontantstrømmer. Virkelig verdi på terminkontrakter for kraft og valuta i euro beregnes ved å benytte kurvene i terminmarkedet på balansedagen.

Lån

Selskapets lån er vurdert til amortisert kost i balansen. Virkelig verdi av selskapets lån er oppgitt i note 18. Virkelig verdi er beregnet basert på innhentede ligningskurser fra Norges fondsmeglerforbund.

Verdsettelsesprosess, verdsettelsesteknikker, vesentlige forutsetninger og sensitivitet for instrumenter i nivå 3

De ulike virksomhetsområdene har utpekt kvalifiserte personer som er ansvarlige for å utarbeide verdsettelsene som ligger til grunn for konsernets virkelige verdi estimerer på nivå 3. Rimelighet og konsistens knyttet til forutsetninger og metoder blir vurdert av konsernets finans- og controllerfunksjon.

Egenkapitalinstrumenter

Virkelig verdi av ikke børsnoterte verdipapirer er i vesentlig grad basert på tilgjengelig kursinformasjon, diskonterte kontantstrømmer, emisjonspris/transaksjonsverdi eller multipelbasert vurdering.

Fordring knyttet til krav på erstatningskraft

Neddiskontering av fremtidige innbetalinger benyttes som verdsettelsesteknikk. Eiendelen reguleres ved hver regnskapsrapportering som følge av forventninger om fremtidig utvikling i strømpriser, prisindekser og diskonteringsrente.

De vesentligste uobserverbare faktorene er fremtidige kraftpriser utover prisene som kan observeres på Nasdaq OMX, samt tilhørende valutakurser. Eidsiva legger i verdsettelsen til grunn en langsiktig kraftpris og valutakurs basert på innhentet informasjon fra anerkjente kraft- og valutaanalytikere.

For sensitivitetsinformasjon henvises det til tabellen ovenfor i note 6.

Betinget vederlag

Betinget vederlag er knyttet til en del av vederlaget ved salget av Ventelo til PE-fondet EQT. Vederlaget besto delvis av kontantoppgjør, dels med en selgerfinansiering og med en gevinstdeling utover et salgsvederlag EQT eventuelt oppnår ved et salg.

Det betingede vederlaget ble nedskrevet til null i regnskapet for 2014.

Forpliktelser konsesjonsavgift og erstatningskraft

Neddiskontering av fremtidige utbetalinger benyttes som verdsettelsesteknikk.

Forpliktelsene reguleres ved hver regnskapsrapportering som følge av forventninger om fremtidig utvikling i strømpriser, prisindekser og diskonteringsrente. Den vesentligste uobserverbare faktoren er fremtidige kraftpriser utover prisene som kan observeres på Nasdaq OMX, samt tilhørende valutakurser. Eidsiva legger i verdsettelsen til grunn en langsiktig kraftpris og valutakurs basert på innhentet informasjon fra anerkjente kraft- og valutaanalytikere.

Endringer i virkelig verdi på den langsiktige forpliktelsen vil ikke gi noen resultateffekt, da den vil bli ført mot tilhørende immateriell eiendel i balansen.

Innebygde derivater

Derivatforpliktelser i nivå 3 består i hovedsak av et innebygd inflasjonsderivat. Konsernet inngikk 13.12.2011 en langsiktig fysisk industrikraftavtale i NO1-området på om lag 510 GWh per år over 12 år for perioden 1.1.2013-31.12.2024. For denne kontrakten inflasjonsjusteres prisen i henhold til Statistisk sentralbyrås konsumprisindeks. Basert på en kvalitativ og en kvantitativ vurdering har konsernet kommet frem til at inflasjonskomponenten som er bygget inn i kontrakten ikke er nært relatert til kraftleveransen, og på bakgrunn av dette er det skilt ut et innebygd inflasjonsderivat.

Verdien på konsernets innebygde inflasjonsderivat er fastsatt ved bruk av en verdsettelsesmodell hvor inflasjonsforventningene er basert på interne forutsetninger. Eidsivas legger i verdsettelsen til grunn langsiktig inflasjonsforventning på 2,5 prosent.

Diskonteringsrenten som er brukt i verdsettelsen er en risikofri rente basert på den aktuelle tidshorisonen til den underliggende kontantstrømmen, samt en kredittpremie for å reflektere enten Eidsiva Vannkraft sin kredittpremie (dersom det er gjeld) eller en estimert motparts premie (dersom det er eiendel).

Dersom en hadde forutsatt at inflasjonsforventningen for førstkomende år ble en prosent høyere enn forventningen per 31.12.2015 (og uendret for øvrige år) ville årsresultatet etter skatt for 2015 ha vært cirka ni millioner kroner høyere (2014: økt resultat på ti millioner kroner).

Industrikraftkontrakt

Konsernet inngikk i juni 2015 en langsiktig kraftavtale med en årlig leveranse på 300 GWh kraft i 10 år fra 1.1.2021.

Verdien på industrikraftkontrakten er fastsatt ved bruk av en verdsettelsesmodell hvor kraftpriserforventningene, utover prisene som kan observeres på Nasdaq OMX, er basert på interne forutsetninger. Eidsiva legger i verdsettelsen til grunn kraftpriser basert på informasjon innhentet fra anerkjente kraftanalytikere.

Dersom en hadde forutsatt at kraftprisen i Euro per 31. desember 2015 var 30 % høyere for det nærmeste året og 15 % høyere for senere år, og alle andre variabler var konstante, ville årsresultatet etter skatt for 2015 ha vært upåvirket, men egenkapitalen ville vært cirka 38 millioner kroner lavere.

Dersom en hadde forutsatt at norske kroner i forhold til euro styrket seg med ti prosent per 31. desember 2015, og alle andre variable var konstante, ville årsresultatet etter skatt for 2015 vært upåvirket, men egenkapitalen ville vært cirka to millioner lavere.

Industrikraftkontrakten hadde på tidspunktet for avtaleinngåelse en regnskapsmessig gevinst. Under IFRS er det ikke tillatt å ta inn såkalte dag 1 gevinster i de tilfeller verdsettelsen baserer seg på ikke-observerbare forutsetninger. Dag 1 gevinsten vil periodiseres i takt med at det blir observerbare priser på NASDAQ for de relevante leveranseperiodene i kontrakten. Periodiseringen av dag 1 gevinsten vil påbegynne i år 2016.

Avstemming av endringer i virkelig verdi for instrumenter klassifisert i nivå 3:

Følgende tabell presenterer endringene i instrumentene klassifisert i nivå 3 per 31.12.2015 og 31.12.2014:

	Fordring erstatningskraft	Forpliktelse konesjonsavgift og erstatninger	Derivater	Egenkapital- instrumenter	Betinget vederlag	Industrikraft- kontrakt	Sum
Eiendeler							
31.12.2013	198		-	45	16	-	259
Investeringer i perioden				4			4
Salg i perioden							-
Gevinst/tap ført mot tilsvarende eiendel							-
Gevinst/tap inkludert i linjen andre (tap)/gevinster - netto	25		7		-16		16
31.12.2014	223		7	49	-	-	279
Investeringer i perioden				3			3
Salg i perioden							-
Gevinst/tap ført mot utvidet resultat						17	17
Gevinst/tap ført mot tilsvarende eiendel							-
Gevinst/tap inkludert i linjen andre (tap)/gevinster - netto	-28		1				-27
31.12.2015	196		8	52	-	17	273
Forpliktelse							
31.12.2013		428	26				453
Investeringer i perioden							-
Salg i perioden							-
Gevinst/tap ført mot tilsvarende eiendel		50					50
Gevinst/tap inkludert i linjen andre (tap)/gevinster - netto			-3				-3
31.12.2014		478	24				500
Investeringer i perioden							-
Salg i perioden							-
Gevinst/tap ført mot tilsvarende eiendel		-33					-33
Gevinst/tap inkludert i linjen andre (tap)/gevinster - netto			-2				-2
31.12.2015		445	22				467

Note 7 Varige driftsmidler

(tall i millioner kroner)	Kraftanlegg og reguleringer	Infrastruktur-anlegg	Bygg og tomter	Maskiner, utstyr, driftsløsøre, inventar	Anlegg under utførelse	Sum
Pr. 1. januar 2014						
Anskaffelseskost eller revaluert verdi	3 868	8 227	759	1 291	521	14 667
Akkumulerte av- og nedskrivninger	-1 334	-4 193	-177	-510	-	-6 214
Balanseført verdi 31.12.13	2 534	4 034	583	781	521	8 452
Regnskapsåret 2014						
Balanseført verdi 01.01.14	2 534	4 034	583	781	521	8 452
Tilgang	64	439	135	222	68	928
Avgang	-1	-0	-	-3	-	-4
Årets avskrivninger	-45	-289	-18	-82	-	-434
Årets nedskrivninger	-40	-	-	-	-	-40
Balanseført verdi 31.12.14	2 513	4 183	699	919	589	8 902
Pr. 31. desember 2014						
Anskaffelseskost eller revaluert verdi	3 932	8 666	894	1 510	589	15 590
Akkumulerte av- og nedskrivninger	-1 419	-4 483	-195	-592	-	-6 688
Balanseført verdi 31.12.14	2 513	4 183	699	919	589	8 902
Regnskapsåret 2015						
Balanseført verdi 01.01.15	2 513	4 183	699	919	589	8 902
Netto tilgang ved fusjon		292	13	69	16	390
Tilgang	50	487	59	159	354	1 110
Avgang	-	-10	-0	-0	-	-10
Årets avskrivninger	-48	-279	-21	-106	-	-454
Årets nedskrivninger	-65	-8	-6	-6	-	-86
Balanseført verdi 31.12.15	2 450	4 666	743	1 034	959	9 852
Pr. 31. desember 2015						
Anskaffelseskost eller revaluert verdi	3 978	9 724	968	1 799	959	17 428
Akkumulerte av- og nedskrivninger	-1 528	-5 058	-225	-765	-	-7 576
Balanseført verdi 31.12.15	2 450	4 666	743	1 034	959	9 852
Avskrivningsprosent	0,67-5	2,5-10	2-5	7-30		
Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær		

I 2015 er det i finansregnskapet foretatt nedskrivninger i Eidsiva Vannkraft av de heleide kraftverkene Holsfossen, Moelv, Brødbølfoss, Kvernfall, Roppa, Bedafors og Varalden på totalt 65 millioner kroner (2014: 40 millioner kroner) og i Kongsvinger Bioenergi med 18 millioner kroner.

Eidsiva Nett har med virkning fra september 2015 økt avskrivningstidene for de fleste typer nettkomponenter. Endringene har i hovedsak medført at levetiden for linjer og fiber er økt med 10 år og kabler med 5 år. Uten endringen av levetider ville avskrivningene for 2015 vært 31 millioner kroner høyere.

Saldo anlegg under utførelse er i hovedsak knyttet til nettvirksomheten med 554 millioner kroner (2014: 323 millioner kroner) og vannkraftvirksomheten med 342 millioner kroner (2014: 213 millioner kroner).

Aktivering egne investeringsarbeider for 2015 utgjør 267 millioner kroner (for 2014 utgjør dette 195 millioner kroner).

Aktivering byggelånsrenter for 2015 utgjør 14 millioner kroner (for 2014 utgjør dette 9 millioner kroner).

Offentlig investerings tilskudd fra ENOVA utgjør for 2015 42 millioner kroner (for 2014 utgjør dette 70 millioner kroner).

Note 8 Immaterielle eiendeler

(tall i millioner kroner)	Vannfalls-rettigheter	Goodwill	Andre immaterielle eiendeler	Sum
Pr. 31. desember 2013				
Anskaffelseskost	470	901	154	1 524
Akkumulerte nedskrivninger og avskrivninger	-	-243	-81	-324
Balanseført verdi 31.12.13	470	658	73	1 200
Regnskapsåret 2014				
Balanseført verdi 01.01.14	470	658	73	1 200
Tilgang	50	-	-	50
Årets avskrivninger	-	-	-10	-10
Årets nedskrivninger	-	-	-	-
Balanseført verdi 31.12.14	520	658	63	1 241
Pr. 31. desember 2014				
Anskaffelseskost	520	901	154	1 574
Akkumulerte nedskrivninger og avskrivninger	-	-243	-90	-333
Balanseført verdi 31.12.14	520	658	63	1 241
Regnskapsåret 2015				
Balanseført verdi 01.01.15	520	658	63	1 241
Tilgang	-33	11	38	17
Årets avskrivninger	-	-	-12	-12
Årets nedskrivninger	-	-	-	-
Balanseført verdi 31.12.15	487	669	90	1 246
Pr. 31. desember 2015				
Anskaffelseskost	487	912	192	1 591
Akkumulerte nedskrivninger og avskrivninger	-	-243	-102	-345
Balanseført verdi 31.12.15	487	669	90	1 246

Nedskrivningstest for goodwill og ikke avskrivbare immaterielle eiendeler:

Goodwill og andre immaterielle eiendeler er i all hovedsak ervervet ved virksomhetssammenslutninger og er allokert til konsernets kontantgenererende enheter i hvert virksomhetsområde.

Et sammendrag av goodwill og vannfallsrettigheter per virksomhetsområde viser:

(tall i millioner kroner)	Vannkraft	Nett	Marked	Bioenergi	Vekst	Konsern
Året 2015	726	263	99	68	1	1 156
Året 2014	758	261	99	58	1	1 178
Året 2013	708	261	99	58	1	1 128
Året 2012	759	261	99	58	1	1 179

Grunnlag for testing

Balanseførte verdier er testet for nedskrivning. Gjenvinnbart beløp av en kontantgenererende enhet beregnes basert på hvilken verdi eiendelen vil gi for virksomheten (bruksverdi). For å teste rimeligheten av verdiene er det foretatt sammenligninger mot eksterne verddivurderingsrapporter og multipler for sammenlignbare selskaper innen energibransjen. Dette gjelder særlig innenfor forretningsområdene Nett, Vannkraft og Marked.

Nøkkelforutsetninger

Underliggende beregninger tar utgangspunkt i prognoser godkjent av ledelsen. Kontantstrømmer utover prognoseperioden anslås ved hjelp av stabile vekstrater.

Fremtidige kontantstrømmer bygger på en rekke forutsetninger. Konsernet baserer sine vurderinger på interne historiske data og informasjon, men maksimerer bruken av eksterne observerbare data der det er tilgjengelig. Viktige forutsetninger i beregningen av bruksverdien er følgende for de ulike forretningsområdene:

Vannkraft og Marked: Nivå og utvikling i kraftpris og valutakurs er sentral for lønnsomheten i forretningsområdene. Forwardkurser for kraftpriser og EUR/NOK ved årsskiftet er lagt til grunn for perioden 2015 til 2019. Deretter er det benyttet konsernets langsiktige prissyn. For forretningsområdet Vannkraft er i tillegg kraftproduksjon, driftskostnadene og skattenivået sentrale forutsetninger. For forretningsområde Marked er nøkkelforutsetningene særlig knyttet til salgs- og innkjøpsvolum, bruttomargin og arbeidskapitalbinding.

Nett: Lønnsomheten i forretningsområdet er avhengig av inntektsrammemodellen, herunder langsiktig utvikling i effektivitet og NVE-rente. Det er forutsatt at dagens modell videreføres frem til terminalåret.

Bioenergi: Nøkkelforutsetningene for forretningsområdet er produksjonsvolum, kraftpriser, nettleie (herunder energi- og effektledd) og avfallspriser.

Diskonteringsrente

Diskonteringsrentene er basert på en vektet gjennomsnittlig kapitalkostnad (WACC) metodikk. Benyttet diskonteringsrente er før skatt og reflekterer den spesifikke risikoen til den enkelte resultatenheter. Diskonteringsrentene varierer fra 7,5 % til 10 % avhengig av forretningsområde.

0

Nedskrivning

Det har ikke vært behov for nedskrivning av immaterielle eiendeler i 2015. Nedskrivning av varige driftsmidler er omtalt i note 7.

Sensitivitet

En økning av diskonteringsrenten på 0,5 prosentenheter etter skatt vil ikke resultere i nedskrivning av immaterielle eiendeler. Det vil imidlertid øke nedskrivningsbehovet for varige driftsmidler og investeringer i tilknyttede selskaper med omtrent 270 millioner kroner. Nedskrivningen vil være knyttet til kontantgenererende enheter i virksomhetsområdene for vannkraft og bio. En reduksjon i kraftprisbanen med 10 % vil ikke medføre nedskrivning av immaterielle eiendeler. Det vil imidlertid medføre et økt nedskrivningsbehov for varige driftsmidler og investeringer i tilknyttede selskaper på cirka 320 millioner kroner knyttet til kontantgenererende enheter i virksomhetsområdene for vannkraft og bio.

Note 9 Investeringer i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter

Spesifikasjon av balanseførte beløp

Betegnelse	2015	2014
Tilknyttede selskaper inkludert i driftsresultatet	2 050	2 104
Øvrige tilknyttede selskaper	487	529
Felleskontrollerte virksomheter	1 551	1 496
Balanseført verdi 31.12	4 088	4 129

Spesifikasjon av resultatførte beløp inkludert i driftsresultatet

Betegnelse	2015	2014
Tilknyttede virksomheter	-39	-27
Felleskontrollerte virksomheter	32	55
Ordinært resultat	-7	28
Andel av utvidet resultat	11	-16
Årets totalresultat	4	12

Spesifikasjon av resultatførte beløp i øvrige tilknyttede selskaper

Betegnelse	2015	2014
Andel av ordinært resultat	9	29
Nedskrivning	-22	0
Ordinært resultat	-13	29
Andel av utvidet resultat	24	-4
Årets totalresultat	11	25

Det vises til note 28 hvor konsernets tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter er spesifisert.

Regnskapsføring av investeringer i tilknyttede selskaper, felleskontrollerte virksomheter og investeringsforetak skjer etter egenkapitalmetoden.

Investeringer i tilknyttede selskaper

I oppstillingen nedenfor vises sammendratt finansiell informasjon for vesentlige tilknyttede selskaper som er inkludert i driftsresultatet.

Tallene er hentet fra selskapsregnskapene. I de tilfeller hvor selskapsregnskapene er tilpasset konsernets regnskapsprinsipper er dette spesifisert.

Konsernet har en eierandel på 49,5 % i Energy Future Invest AS (EFI). EFI er et investeringsselskap hvor underliggende investeringer inntas til virkelig verdi. Virkelig verdi av EFI er videreført i konsernregnskapet.

Det er ingen betingede forpliktelser knyttet til konsernets investeringer i tilknyttede selskaper

Konsernet har eierinteresser i kraftforetak som er strukturert som deltakerlignende selskaper. I regnskapet er disse inntatt etter egenkapitalmetoden som tilknyttet selskap over driften. Kraftleveransen fra kraftforetakene forvaltes i en produksjonsportefølje sammen med kraftleveransen fra selskapets heleide kraftverker. Inntekter fra vannkraftproduksjonen er derfor ikke fordelt og spesifisert på kraftforetakene. De regnskapsførte tallene inkluderer heller ikke skatter da beskatningen skjer i eierselskapet Eidsiva Vannkraft AS.

Spesifikasjon av tilknyttede selskaper inkludert i driftsresultatet:

(tall i millioner kroner)	Tilknyttede	Elverum	Tilknyttede	Oplandske	Sum
	kraftforetak DA	Nett AS *2)	vindforetak DA	bioenergi AS	
2015					
<i>Sammendratt resultat</i>					
Salgsinntekter	341	0	0	31	372
Ordinært årsresultat etter skatt	-75	0	-19	1	-93
Konsernets andel av ordinært resultat	-19	0	-9	0	-28
Effekt av omregning til konsernets regnskapsprinsipper	-11	0	0	0	-11
Andel av omregnet ordinært resultat *1)	-30	0	-9	0	-39
Andel utvidet resultat *1)	8	0	0	0	8
Andel årets totalresultat fra tilknyttede selskaper *1)	-22	0	-9	0	-31
<i>Sammendratt balanse</i>					
Omløpsmidler	116	0	0	10	126
Anleggsmidler	3 550	0	0	105	3 655
Annen kortsiktig gjeld	70	0	0	20	90
Annen langsiktig gjeld og forpliktelser	55	0	0	50	105
Netto eiendeler i selskapsregnskapet	3 541	0	0	44	3 585
Omgjort verdi av netto eiendeler til verdier benyttet i konsernregnskapet *1)	5 370	0	0	0	0
Netto eiendeler benyttet i konsernoppstillingen *1)	8 911	0	0	44	3 585
<i>Avstemming mot regnskapet</i>					
Andel netto eiendeler 01.01	2025	41	9	16	2091
Omklassifisert til konsernselskap	0	-41	0	0	-41
Kjøpesum ved oppkjøp	0	0	0	0	0
Andel ordinært årsresultat	-30	0	-9	0	-39
Andel mottatt utbytte	0	0	0	0	0
Kapitalinnskudd	30	0	0	0	30
Utvidet resultat(omregningsdiff. og estimatavvik pensjon)	8	0	0	0	8
Eliminering av konserninterne gevinster	0	0	0	0	0
Nedskrivninger	0	0	0	0	0
Andel netto eiendeler 31.12.	2033	0	0	16	2050
Andelen av netto eiendeler er beregnet etter en eierandel på	12-27 %	49,0 %	50,0 %	36 %	
*1) Selskapsregnskapet omarbeidet til konsernets regnskapsprinsipper					
*2) Eierandelen i Elverum Nett AS ble økt til 100 % fra 1.1.2015. Selskapet er deretter innfusjonert i Eidsiva Nett AS med virkning for 2015					
2014					
<i>Sammendratt resultat</i>					
Salgsinntekter	366	84	3	29	482
Ordinært årsresultat etter skatt	-107	5	-3	0	-105
Konsernets andel av ordinært resultat	-32	3	-1	0	-30
Effekt av omregning til konsernets regnskapsprinsipper	3	0	0	0	3
Andel av omregnet ordinært resultat *1)	-29	3	-1	0	-27,3
Andel utvidet resultat *1)	-8	-6	0	0	-14
Andel årets totalresultat fra tilknyttede selskaper *1)	-37	-3	-1	0	-41,3
<i>Sammendratt balanse</i>					
Omløpsmidler	84	26	15	12	137
Anleggsmidler	3 555	309	37	111	4 012
Annen kortsiktig gjeld	61	100	3	27	191
Annen langsiktig gjeld og forpliktelser	80	152	0	53	285
Netto eiendeler i selskapsregnskapet	3 498	83	49	43	3 673
Omgjort verdi av netto eiendeler til verdier benyttet i konsernregnskapet *1)	5 410	0	0	0	5 410
Netto eiendeler benyttet i konsernoppstillingen *1)	8 908	83	49	43	9 083
<i>Avstemming mot regnskapet</i>					
Andel netto eiendeler 01.01	2026	44	23	16	2109
Andel ordinært årsresultat	-29	3	-1	0	-27
Kapitalinnskudd	36	0	0	0	36
Utvidet resultat(omregningsdiff. og estimatavvik pensjon)	-8	-6	0	0	-14
Andel netto eiendeler 31.12.	2025	41	22	16	2104

Andelen av netto eiendeler er beregnet etter en eierandel på 12-27 % 49,0 % 50 % 36 %

*1) Selskapsregnskapet omarbeidet til konsernets regnskapsprinsipper

Spesifikasjon av øvrige tilknyttede selskaper:

(tall i millioner kroner)	Moelven Industrier ASA	Energy Future Invest AS	Øvrige tilknyttede selskaper *1)	Sum
2015				
<i>Sammendratt resultat</i>				
Salgsinntekter	9 690	4	42	9 736
Ordinært årsresultat etter skatt	117	-40	3	80
Konsernets andel av ordinært resultat	28	-20	1	9
Effekt av omregning til konsernets regnskapsprinsipper	0	0	0	0
Andel av omregnet ordinært resultat *1)	28	-20	1	9
Andel utvidet resultat *1)	24	0	0	24
Andel årets totalresultat fra tilknyttede selskaper *1)	52	-20	1	33
<i>Sammendratt balanse</i>				
Omløpsmidler	2 968	183	16	3 167
Anleggsmidler	1 810	0	7	1 817
Annen kortsiktig gjeld	1 863	8	8	1 879
Annen langsiktig gjeld og forpliktelser	1 158	0	1	1 159
Netto eiendeler i selskapsregnskapet	1 757	175	14	1 946
<i>Avstemming mot regnskapet</i>				
Andel netto eiendeler 01.01	376	146	7	529
Andel ordinært årsresultat	28	-20	1	9
Nedskrivninger	0	-22	0	-22
Andel mottatt utbytte	-13	-40	0	-52
Utvidet resultat (omregningsdiff. og estimatavvik pensjon)	24	0	0	24
Andel netto eiendeler 31.12.	415	64	8	487
Andelen av netto eiendeler er beregnet etter en eierandel på	23,7 %	49,5 %	Note 28	

*1) Selskapsregnskapet omarbeidet til konsernets regnskapsprinsipper

2014

Sammendratt resultat

Salgsinntekter	8828	2	42	8 872
Ordinært årsresultat etter skatt	88	15	3	106
Konsernets andel av ordinært resultat	21	8	0	29
Effekt av omregning til konsernets regnskapsprinsipper	0	0	0	0
Andel av omregnet ordinært resultat *2)	21	8	0	29
Andel utvidet resultat *2)	-4	0	0	-4
Andel årets totalresultat fra tilknyttede selskaper *2)	17	8	0	25

Sammendratt balanse

Omløpsmidler	2 796	294	13	3 103
Anleggsmidler	1 857	0	8	1 865
Annen kortsiktig gjeld	1 796	0	9	1 805
Annen langsiktig gjeld og forpliktelser	1 265	0	0	1 265
Netto eiendeler i selskapsregnskapet	1 592	294	12	1 898

Avstemming mot regnskapet

Andel netto eiendeler 01.01	359	138	7	504
Andel ordinært årsresultat	21	8	0	29
Andel mottatt utbytte	0	0	0	0
Utvidet resultat (omregningsdiff. og estimatavvik pensjon)	-4	0	0	-4
Andel netto eiendeler 31.12.	376	146	7	529

Andelen av netto eiendeler er beregnet etter en eierandel på 23,7 % 49,5 % Note 28

*1) Regnskapførte tall er dels basert på foreløpig regnskap for 2014

*2) Selskapsregnskapet omarbeidet til konsernets regnskapsprinsipper

Investeringer i felleskontrollerte virksomheter

Det vises til note 28 som viser eierinteresser i felleskontrollerte virksomheter.

Konsernet har eierinteresser i et felleskontrollerte kraftforetak Oppland Energi AS, som er organisert som et aksjeselskap. Regnskapsmessig inntas kraftforetaket etter egenkapitalmetoden som en felleskontrollerte virksomhet.

I tillegg er investeringer i de felleskontrollerte vindselskapene Austri Vind DA og Austri Raskiftet fra og med 2015 inntatt etter egenkapitalmetoden som felleskontrollerte virksomheter.

I tabelloppstillingen nedenfor vises sammendratt finansiell informasjon fra de felleskontrollerte virksomhetene innregnet etter egenkapitalmetoden. Tallene er hentet fra selskapsregnskapet. I de tilfeller hvor selskapsregnskapet er tilpasset konsernets regnskapsprinsipper er dette spesifisert.

(tall i millioner kroner)	Oppland Energi AS	Vind - selskap	Sum 2015	Oppland Energi AS 2014
<i>Sammendratt resultat</i>				
Salgsinntekter	463	1	464	559
Avskrivninger	-73	0	-73	-72
Netto finansinntekter (-kostnader)	-17	0	-17	-19
Skattekostnad	-155	0	-155	-120
Ordinært årsresultat etter skatt	57	-3	54	149
Konsernets andel av ordinært resultat	22	-1	21	58
Effekt av omregning til konsernets regnskapsprinsipper	11	0	11	-3
Andel av omregnet ordinært resultat *1)	33	-1	32	55
Andel utvidet resultat *1)	3	-	3	-3
Andel totalresultat fra felleskontrollert virksomhet *1)	36	-1	35	52
<i>Sammendratt balanse:</i>				
Kontanter og kontantekvivalenter	85	2	85	54
Sum øvrige omløpsmidler	10	1	10	130
Sum anleggsmidler	2 562	28	2 562	2 476
Annen kortsiktig gjeld inklusive leverandørgjeld	101	4	101	151
Langsiktig finansiell gjeld	762	0	762	750
Annen langsiktig gjeld	67	0	67	89
Netto eiendeler i selskapsregnskapet	1 727	27	1 727	1 670
Omgjort verdi av netto eiendeler til verdier benyttet i konsernregnskapet *1,2)	2 236	-	2 236	2 200
Netto eiendeler etter konsernets regnskapsprinsipper *1)	3 963	27	3 963	3 870
<i>Avstemming mot regnskapet:</i>				
Andel netto eiendeler 01.01	1 496	13	1 509	1 444
Andel ordinært årsresultat	33	-1	32	55
Kostnader ved oppkjøp	-	5	5	-
Kapitalinnskudd	-	2	2	-
Andel utvidet resultat *1)	3	-	3	-3
Andel netto eiendeler 31.12	1 532	19	1 551	1 496
Andelen netto eiendeler er beregnet etter en eierandel på	38,70 %	62,5 %	-	38,7 %

*1) Selskapsregnskapet omarbeidet til konsernets regnskapsprinsipper

*2) Avvik mellom selskapsregnskapenes verdier og konsernets verdier kan i all hovedsak henføres til at ved overgangen til bruk av internasjonale regnskapsregler IFRS i konsernregnskapet ble driftsmidlene i selskapsregnskapene rekalkulert til gjenanskaffelseskost samt vurdert på nye levetider.

(tall i millioner kroner)	2016	2015
Innskuddsforpliktelse i tilknyttede og felles kontrollerte virksomheter	18	37

Som innskuddsforpliktelse er medtatt de kapitalinnskudd som konsernet forventes å måtte utbetale for å dekke de tilknyttede og felleskontrollerte selskapenes prosjektbudsjetterte investeringer i påkommende år. Det er ingen betingede forpliktelser knyttet til konsernets andel i disse selskapene.

Note 10 Finansielle instrumenter etter kategori

Følgende prinsipper for etterfølgende måling av finansielle instrumenter har blitt anvendt for finansielle instrumenter i balansen. Prinsippene er utfyllende beskrevet i note 2.

(tall i millioner kroner)	Note	Eiendeler vurdert til virkelig verdi over resultatet	Derivater benyttet for sikringsform ål	Utlån og fordringer	Tilgjengelig for salg	Sum finansielle eiendeler	Øvrige (*)	Sum
Per 31. desember 2015								
Eiendeler								
Andre finansielle anleggsmidler	11	196	17	505	46	764		764
Kundefordringer og andre fordringer	12			281		281	298	579
Derivater	13	61				61		61
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet	14	6				6		6
Kontanter og kontantekvivalenter	16			328		328		328
Sum		263	17	1 114	46	1 440	298	1 739

(tall i millioner kroner)	Note	Forpliktelser til virkelig verdi over resultatet	Finansielle forpliktelser til amortisert kost	Sum finansielle forpliktelser	Øvrige (*)	Sum
Forpliktelser						
Lån	18		6 241	6 241		6 241
Ansvarlig lånekapital	18		1 519	1 519		1 519
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	22		189	189	717	906
Derivater	13	348		348		348
Sum		348	7 950	8 296	717	9 013

(tall i millioner kroner)	Note	Eiendeler vurdert til virkelig verdi over resultatet	Utlån og fordringer	Tilgjengelig for salg	Sum finansielle eiendeler	Øvrige (*)	Sum
Per 31. desember 2014							
Eiendeler							
Andre finansielle anleggsmidler	11	223	577	41	841		841
Kundefordringer og andre fordringer	12		266		266	278	545
Derivater	13	34			34		34
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet	14	8			8		8
Kontanter og kontantekvivalenter	16		251		251		251
Sum		266	1 095	41	1 401	278	1 679

(tall i millioner kroner)	Note	Forpliktelser til virkelig verdi over resultatet	Finansielle forpliktelser til amortisert kost	Sum finansielle forpliktelser	Øvrige (*)	Sum
Forpliktelser						
Lån	18		5 528	5 528		5 528
Ansvarlig lånekapital	18		1 500	1 500		1 500
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	22		230	230	606	836
Derivater	13	359		359		359
Sum		359	7 257	7 616	606	8 222

(*) I kolonnen øvrige inngår forskuddsbetalinger, periodiseringer, offentlige avgifter mv.

Note 11 Andre finansielle anleggsmidler

(tall i millioner kroner)	2015	2014
Andre finansielle anleggsmidler		
Lån til tilknyttet selskap	-	42
Fordring knyttet til krav på erstatningskraft	196	223
Langsiktige fordringer på tjenestekjøpere (*)	89	124
Langsiktig utlån	295	292
Industrikraftkontrakt	17	-
Andre fordringer	122	119
Investering i aksjer og andeler	46	41
Sum andre finansielle anleggsmidler	764	841

*) Av endring langsiktig fordring på tjenestekjøpere er -48 millioner kroner ført over utvidet resultat i 2015.

Lån til tilknyttet selskap, langsiktige fordringer på tjenestekjøpere og langsiktig utlån

For en nærmere beskrivelse av finansielle anleggsmidler knyttet til tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet henvises det til note 27 Nærstående parter.

Fordring knyttet til krav på erstatningskraft

Eidsiva har en langsiktig fordring knyttet til krav på erstatningskraft. Fremtidige innbetalinger neddiskonteres til virkelig verdi og reguleres ved hver regnskapsrapportering som følge av forventninger om fremtidig utvikling i strømpriser, prisindekser og diskonteringsrente.

Industrikraftkontrakt

Eidsiva Vannkraft AS inngikk i juni 2015 en langsiktig kraftavtale med en årlig leveranse på 300 GWh kraft i 10 år fra 1.1.2021. Virkelig verdi av kontrakten klassifiseres som langsiktig eiendel eller forpliktelse, da gjenværende løpetid på kontrakten er lenger enn 12 måneder.

Andre fordringer

Vederlaget ved salget av Ventelo til PE-fondet EQT besto delvis av kontantoppgjør, dels med en selgerfinansiering og med en gevinstdeling utover et salgsvederlag EQT eventuelt oppnår ved et salg. Selgerfinansieringen inngår i posten andre fordringer med 121 millioner kroner.

Investeringer i aksjer og andeler

Investeringer i aksjer og andeler er klassifisert i kategorien tilgjengelig for salg og består av følgende investeringer:

(tall i millioner kroner)	2015	2014
Unoterte verdipapirer:		
- Egenkapitalinnskudd i KLP	44	39
- Øvrige aksjeposter	2	2
Sum	46	41

Investeringer i aksjer og andeler er notert i følgende valutaer:

(tall i millioner kroner)	2015	2014
Norske kroner	46	41

(tall i millioner kroner)	2014	2014
Balanseført verdi 01.01	41	37
Tilgang	5	4
Salg av aksjer	-	-
Nedskrivning	-	-
Balanseført verdi 31.12	46	41

Note 12 Kundefordringer og andre fordringer

(tall i millioner kroner)	2015	2014
Kundefordringer	287	271
Nedskrivning for tap på kundefordringer	-6	-5
Kundefordringer netto	281	266
Opptjente, ikke fakturerte inntekter, energi og nettleie	176	188
Andre fordringer	122	91
Sum kundefordringer og andre fordringer	579	545

Alle kundefordringer og andre fordringer er i norske kroner.

De balanseførte verdier er lik eller tilnærmet lik virkelig verdi.

Pr. 31. desember 2015 var kundefordringer på 110 millioner kroner (2014: 85 millioner kroner) over forfall men ikke nedskrevet. Disse relaterer seg til en rekke uavhengige kunder som erfaringsvis ikke har hatt problemer med mislighold. Aldersfordelingen av disse kundefordringene er som følger:

(tall i millioner kroner)	2015	2014
Opptil 3 måneder	95	73
3 til 6 måneder	7	11
Over 6 måneder	9	1
Sum	110	85

Bevegelse i avsetning for nedskrivning på kundefordringer er som følger:

(tall i millioner kroner)	2015	2014
Pr. 1. januar	5	7
Forordringer som er avskrevne for tap i løpet av året	-5	-6
Innkomet på tidligere avskrevne fordringer	1	1
Nye avsetninger i løpet av året	5	2
Pr. 31. desember	6	5

Forordringer som er avskrevne for tap i løpet av året, innkommet på tidligere avskrevne fordringer og endring i avsetning er inkludert i andre driftskostnader i resultatregnskapet. De øvrige klasser innen kundefordringer og andre fordringer inneholder ikke nedskrevne eiendeler.

Note 13 Derivater

(tall i millioner kroner)	2015	2014
Eiendeler		
Valutaterminkontrakter	6	4
Finansielle kraftkontrakter	55	30
Sum omløpsmidler	61	34
(tall i millioner kroner)	2015	2014
Eiendeler		
Industrikraftkontrakt	17	-
Sum anleggsmidler	17	0
Forpliktelser		
Renteswapper	276	276
Valutaterminkontrakter	34	43
Finansielle kraftkontrakter	16	16
Inflasjonsderivat	22	24
Sum kortsiktig gjeld	348	359

Derivater holdt for handelsformål er klassifisert som kortsiktige eiendeler eller forpliktelser. Ingen av derivatene inngår som en del av regnskapsmessig sikring.

Valutaterminkontrakter

Nominelt beløp på utestående valutaterminkontrakter pr. 31. desember 2015 viste et netto salg av 39,0 millioner euro (2014: netto salg av 81,1 millioner euro).

Renteswapper

Konsernet har utestående renteswapper med følgende struktur:

(tall i millioner kroner)	Fast rente (netto)	Flytende rente (netto)
1. halvår 2016		300
2. halvår 2016	500	
1. halvår 2017		231
2. halvår 2017		100
Perioden fra 1. halvår 2018 til og med 1. halvår 2019		150
Perioden fra 2. halvår 2019 til og med 1. halvår 2020	400	
2. halvår 2020	50	
Etter året 2021	47	

Finansielle kraftkontrakter

Netto utestående kraftkontrakter viste et finansielt salg av 898 GWh per 31. desember 2015 (netto finansielt salg 863 GWh i 2014).

Finansielle kraftkontrakter cleares via Nasdaq OMX. Konsernet har ingen eksponering for motpartsrisiko fra sine eiendeler.

Industrikraftkontrakt

Eidsiva Vannkraft AS inngikk i juni 2015 en langsiktig kraftavtale med en årlig leveranse på 300 GWh kraft i 10 år fra 1.1.2021. Kontrakten er utpekt som sikringsinstrument i en kontantstrømsikring. Virkelig verdi av kontrakten klassifiseres som langsiktig eiendel eller forpliktelse, da gjenværende løpetid på kontrakten er lenger enn 12 måneder.

Inflasjonsderivat

Konsernet inngikk 13.12.2011 en langsiktig fysisk industrikraftavtale i NO1-området på om lag 510 GWh per år over 12 år for perioden 1.1.2013-31.12.2024. For denne kontrakten inflasjonsjusteres prisen i henhold til Statistisk sentralbyrås konsumprisindeks. Inflasjonskomponenten som er bygget inn i kontrakten er ikke nært relatert til kraftleveransen, og på bakgrunn av dette er det skilt ut et innebygd inflasjonsderivat.

Note 14 Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet

(tall i millioner kroner)	2015	2014
Aksjer i Norge	6	8
Sum aksjer i ventureportefølje	6	8
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet	6	8

Aksjer i ventureportefølje

Aksjer i ventureportefølje inngår i segmentrapporteringen for Vekst. Virkelig verdi av egenkapitalinstrumentene er basert på tilgjengelig kursinformasjon, diskonterte kontantstrømmer, emisjonspris/transaksjonsverdi eller multipelbasert vurdering.

Note 15 Varelager og utvikling i magasinfylling

(tall i millioner kroner)	2015	2014
Lager av varer	13	8
Magasinfylling i GWh per 31.12	897	959
Magasinfylling i prosent	65 %	70 %

Magasinfylling gjelder estimert produksjonsytelse av oppmagasinert vann per 31.12. Verdi av magasinbeholdningen er ikke inntatt i balansen.

Note 16 Kontanter og kontantekvivalenter

(tall i millioner kroner)	2015	2014
Kontanter og bankinnskudd med positive saldi innenfor/utenfor konsernkonto	328	251
Sum kontanter og kontantekvivalenter i balansen	328	251

Av bankinnskudd utenfor konsernkonto er 42 millioner kroner stillet som sikkerhet for krafthandelvirksomheten (58 millioner kroner i 2014). Øvrige bundne midler, herunder stillet sikkerhet for betaling av skattetrekk, utgjør 38 millioner kroner (36 millioner kroner i 2014). Heleide datterselskap i konsernet inngår i en konsernbankkontoordning. Selskap som inngår i denne ordningen har et solidarisk selvskyldneransvar for samlet trekk på konsernbankkontoen begrenset oppad til 175 millioner kroner som er trekkrammen.

Note 17 Aksjekapital og overkurs

Aksjekapitalen i Eidsiva Energi AS består av følgende aksjeklasser:

(tall i millioner kroner)	A-aksjer	B-aksjer	C-aksjer	Sum aksjer	Overkurs	Sum
Per 31.12.2013	113	55	174	341	1 406	1 747
Per 31.12.2014	113	55	174	341	1 406	1 747
Emisjon	1	1	2	5	96	101
Per 31.12.2015	114	56	176	346	1 502	1 848

Eidsiva Energi AS har 28 aksjonærer per 31.12.2015. Den 14. januar 2015 ble det gjennomført en emisjon mot Elverum Energi AS som da ervervet 1,25% av aksjene i Eidsiva Energi AS, til sammen 4.321.369 aksjer fordelt på aksjeklassene i samme forhold som øvrige aksjonærer. Foreslått utbytte for 2015 fordeles på samtlige aksjer inkludert nye aksjer per 14. januar 2015.

Det oppstilles ingen krav for å være eier av A-aksjene. Det kan være inntil 33 % A-aksjer i Selskapet, basert på stemmer og kapital. B-aksjene kan bare eies av norske kommuner, fylkeskommuner, staten og selskaper som anses som 100 % offentlig eid i konsesjonsrettslig sammenheng i henhold til konsesjonsreglene slik de gjelder til enhver tid. C-aksjene tilsvarer B-aksjene, men kan bare eies av nåværende kommuner i Hedmark eller Oppland fylke, av fylkeskommuner i Hedmark og Oppland, eller av holdingselskap som er minst 67 % eid og kontrollert av nåværende kommuner og/eller fylkeskommuner i Hedmark og Oppland.

C-aksjenes samlede pålydende skal utgjøre minst 51 % av Selskapets kapital og stemmer til og med 31.12.2026, hvor C-aksjeklassen reduseres til 34 % av Selskapets kapital og stemmer. Dette skjer ved at en andel av C-aksjene automatisk konverteres til B-aksjer fra samme tidspunkt. Konvertering skal skje forholdsmessig mellom Aksjonærene, basert på deres andel av C-aksjene i Selskapet. Den 31.12.2036 konverteres C-aksjeklassen i sin helhet til B-aksjer i Selskapet.

Ved enhver form for eierskifte har de øvrige aksjeeiere forkjøpsrett. Det er ingen generell forkjøpsrett for aksjonærer i samme aksjeklasse.

	2014	2015	Forslag 2016
Totalt utbytte (tall i millioner kroner)	195	202,5	200
Utbetalt utbytte per aksje (likt for alle aksjeklasser)	kr 0,571	kr 0,586	kr 0,579

Aksjonæroversikt i Eidsiva Energi AS per 31.12.2015:

	A-aksjer	B-aksjer	C-aksjer	Sum aksjer	Eierandel
Hedmark Fylkeskraft AS	24 872 152	12 059 225	38 438 782	75 370 159	21,802 %
Hamar Energi Holding AS	24 872 152	12 059 225	38 438 780	75 370 157	21,802 %
LGE Holding AS	18 888 261	9 157 945	29 190 949	57 237 155	16,556 %
Ringsaker kommune	16 704 601	8 099 201	25 816 202	50 620 004	14,642 %
Oppland Fylkeskraft AS	10 577 253	5 128 365	16 346 663	32 052 281	9,271 %
Gjøvik kommune	3 731 908	1 809 410	5 767 494	11 308 812	3,271 %
Løten kommune	2 197 973	1 065 684	3 396 868	6 660 525	1,927 %
Østre Toten kommune	2 024 465	981 559	3 128 717	6 134 741	1,775 %
Elverum Energi AS	1 426 052	691 419	2 203 898	4 321 369	1,250 %
Åmot kommune	1 356 095	657 501	2 095 783	4 109 379	1,189 %
Trysil kommune	1 353 633	656 307	2 091 977	4 101 917	1,187 %
Engerdal Energi Holding AS	1 181 283	572 743	1 825 620	3 579 646	1,035 %
Nord-Fron kommune	1 062 322	515 065	1 641 770	3 219 157	0,931 %
Ringebu kommune	865 505	419 639	1 337 598	2 622 742	0,759 %
Øyer kommune	801 815	388 759	1 239 169	2 429 743	0,703 %
Stor-Elvdal kommune	678 048	328 750	1 047 892	2 054 690	0,594 %
Nord-Odal kommune	385 500	186 909	595 772	1 168 181	0,338 %
Øystre Slidre kommune	370 586	179 678	572 724	1 122 988	0,325 %
Vestre Slidre kommune	349 666	169 535	540 392	1 059 593	0,306 %
Vang kommune	83 683	40 574	129 329	253 586	0,073 %
Lesja kommune	64 681	31 360	99 961	196 002	0,057 %
Kongsvinger kommune	59 064	28 637	91 281	178 982	0,052 %
Åsnes kommune	32 339	15 679	49 978	97 996	0,028 %
Eidskog kommune	30 713	14 891	47 466	93 070	0,027 %
Sør-Odal kommune	29 513	14 309	45 611	89 433	0,026 %
Grue kommune	29 532	14 319	45 640	89 491	0,026 %
Våler kommune	29 532	14 319	45 640	89 491	0,026 %
Skjåk kommune	25 811	12 514	39 893	78 218	0,023 %
Totalt antall aksjer (á kr. 1)	114 084 138	55 313 521	176 311 849	345 709 508	100,000 %

Eiersammensetningen er den samme som per 31.12.2014 med tillegg av Elverum Energi AS.

Note 18 Lån

(tall i millioner kroner)	2015	2014
Langsiktige lån		
Banklån flytende rente	2 477	1 806
Obligasjonslån fast rente	2 100	2 500
Obligasjonslån flytende rente	300	150
Ansvarlig lån	1 519	1 500
Sum langsiktige lån	6 396	5 956
Kortsiktige lån		
Banklån flytende rente	338	563
Obligasjonslån fast rente	400	480
Obligasjonslån flytende rente	500	-
Sertifikatlån	100	-
Øvrig kortsiktig gjeld	25	28
Sum kortsiktige lån	1 364	1 071
Sum lån	7 760	7 028

Avdragsprofil rentebærende lån

År	2016	2017	2018	2019	2020	Deretter	Sum
Millioner kroner	1 404	720	542	1 006	769	3 318	7 760

1. års avdrag langsiktig gjeld er klassifisert som kortsiktig gjeld.

Sertifikat- og obligasjonslån pr 31.12.2015

(tall i millioner kroner)

Verdipapirnummer	Børsticker	Type	Rente-regulering	Forfall	Beløp
NO0010497928	EIEN05	Obligasjoner	Fast	17.03.2016	500
NO0010623952	EIEN06	Obligasjoner	Flytende	25.08.2016	400
NO0010754658	EIEN17	Sertifikat	Fast	16.12.2016	100
NO0010650419	EIEN10	Obligasjoner	Fast	27.06.2019	550
NO0010291040	EIEN03	Obligasjoner	Fast	17.11.2020	700
NO0010736572	EIEN14	Obligasjoner	Fast	27.05.2022	200
NO0010737109	EIEN15	Obligasjoner	Fast	27.05.2025	150
NO0010751274		Obligasjoner	Fast	06.11.2025	150
NO0010704414	EIEN11	Obligasjoner	Fast	26.02.2029	500
NO0010736580	EIEN16	Obligasjoner	Fast	11.06.2030	150
Sum					3 400

Sertifikat- og obligasjonslån med fast rente

Sertifikat- og obligasjonslån med fast rente har en gjennomsnittlig kupongrente på 4,4 prosent.

Ansvarlig lån

Ansvarlig lån med gjennomsnittlig fast rente på 6,96 % i lånets løpetid, jfr note 27.

Eidsiva Energi har negativ pantsettellesklausul i flere av låneavtalene. I tillegg har enkelte avtaler krav til verdjustert egenkapital på minst 35 prosent. Lån inkluderer sikrede banklån på totalt 36,4 millioner kroner (2014: 40,0 millioner kroner). Banklån er sikret i deler av konsernets eiendom og festeretter, samt i kundefordringer (note 12). Det er også etablert bankgarantier pålydende 17 millioner kroner knyttet til entreprenør- og bredbåndsvirksomheten. Disse bankgarantiene er i all vesentlighet pantet i kundefordringer, varelager og driftstilbehør, samt ved morselskapsgaranti. Det er i tillegg etablert bankgaranti på 10 millioner euro (tilsvarende 96 millioner kroner) for sikkerhet for finansiell handel ved NASDAQ OMX.

Konsernet er eksponert for renteendringer på lånene basert på følgende reprisingsstruktur:

(tall i millioner kroner)	2015	2014
6 måneder eller mindre	3 115	2 519
6-12 måneder	100	480
1-5 år	1 250	1 300
Over 5 år	3 294	2 728
Sum	7 760	7 028

Balansført verdi og virkelig verdi på langsiktige lån:

(tall i millioner kroner)	Balansført verdi		Virkelig verdi	
	2015	2014	2015	2014
Banklån	2 477	1 806	2 477	1 806
Obligasjonslån	2 400	2 650	2 529	2 948
Ansvarlig lån	1 519	1 500	1 519	1 500
Sum	6 396	5 956	6 525	6 254

Virkelig verdi av kortsiktige lån tilsvarer balansført verdi ettersom effekt av diskontering ikke er vesentlig. Virkelig verdi av langsiktige lån er beregnet basert på innhentede ligningskurser fra Norges fondsmeglerforbund.

Konsernet har et lån på 34 millioner euro, mens resten er lån i norske kroner.

Per 31.12.15 har konsernet ubenyttede trekkfasiliteter på 1 245 millioner kroner (2014: 1 209 millioner kroner). Avtalen om trekkfasilitet har et krav til bokført egenkapital på minst 30 prosent.

(tall i millioner kroner)	2015	2014
Flytende rente:		
- Utløper etter mer enn ett år	2 777	1 956
Fast rente		
- Utløper etter mer enn ett år	3 619	4 000
Sum	6 396	5 956

Note 19 Utsatt skatt

Utsatt skatt nettoføres når konsernet har en juridisk rett til å motregne utsatt skattefordel mot utsatt skatt i balansen og dersom den utsatte skatten er til samme skattemyndighet. Følgende beløp har blitt nettoført:

	2015	2014
Utsatt skattefordel:		
- Utsatt skattefordel som reverseres om mer enn 12 måneder	317	453
- Utsatt skattefordel som reverseres innen 12 måneder	149	141
Sum utsatt skattefordel	466	594

Utsatt skatt:		
- Utsatt skatt som reverseres om mer enn 12 måneder	1 889	1 839
- Utsatt skatt som skal betales innen 12 måneder	36	35
Sum utsatt skatt	1 925	1 874

Netto utsatt skatt	1 459	1 280
---------------------------	--------------	--------------

Endring i balanseført utsatt skatt:	2015	2014
Balanseført verdi 01.01	1 280	1 279
Resultatført over OCI i perioden	98	-79
Utsatt skatt fra oppkjøpt virksomhet	17	0
Resultatført over ordinært resultat i perioden	64	80
Balanseført verdi 31.12	1 459	1 280

Endring i utsatt skattefordel og utsatt skatt (uten nettoføring innen samme skatteregime):

Utsatt skatt	Driftsmid- ler	Immater- ielle eiendele	Fordrin- ger	Andre forskjell- er	Sum
31.12.2013	1 620	33	110	13	1 776
Resultatført i perioden	95	-2	13	-8	98
31.12.2014	1 715	31	123	5	1 874
Resultatført i perioden	53	-4	-32	-6	11
Ført over utvidet resultat i perioden	0	0	0	10	10
Utsatt skatt fra oppkjøpt virksomhet	21	9	0	0	30
31.12.2015	1 789	36	91	9	1 925

Utsatt skattefordel	Avsetni- ng for forplikt- elser	Negativ fremfør- grunnre- nte-	Pensjon sfor- pliktels- e	Andre forskjell- er	Sum
31.12.2013	3	210	251	33	497
Resultatført i perioden	0	-16	-41	75	18
Ført over utvidet resultat i perioden	0	0	79	0	79
31.12.2014	3	194	289	108	594
Resultatført i perioden	1	-41	-16	3	-53
Ført over utvidet resultat i perioden	0	0	-88	0	-88
Utsatt skattefordel fra oppkjøpt virksomhet	0	0	3	10	13
31.12.2015	4	153	188	121	466

Utsatt skatt er beregnet med ordinær skattesats på 25 % og grunnrenteskattesats på 33 % per 31.12.2015. Per 31.12.2014 ble utsatt skatt beregnet med ordinær skattesats på 27 % og grunnrenteskattesats på 31 %.

Utsatt skattefordel knyttet til fremførbar negativ grunnrenteinntekt er balanseført for den del av totalen som forventes å kunne nyttiggjøres i løpet av en 10 års periode. Dette innebærer at skattevirkningen av et underskudd på 350 millioner kroner (2014: 351 millioner kroner) ikke er balanseført. Med en nominell skattesats for grunnrenteskatt på 33 % utgjør dette 116 millioner kroner (2014: 109 millioner kroner).

Note 20 Pensjoner

Selskapene i konsernet har offentlig tjenstepensjonsordning etter tariffavtale og følger i hovedsak reglene i henhold til statens pensjonskasse. Konsernets pensjonsforpliktelser er finansiert gjennom en flerforetaks tjenstepensjonsordning i KLP som gir rett til definerte fremtidige ytelser. I tillegg har konsernet enkelte usikrede ordninger.

De aktuarielle beregninger av pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser er utført av aktuar tilknyttet pensjonsleverandør og gir vår forholdsmessige andel av ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser, pensjonsmidler og kostnader tilknyttet pensjonsordningen. Benyttede økonomiske forutsetninger om lønnsendring, diskonteringsrente, avkastning etc. er vurdert opp mot veiledning pensjonsforutsetninger som gis ut av Norsk RegnskapsStiftelse.

Ordningen omfatter 910 aktive og 782 personer med løpende pensjoner, opptalt per 01.01.2015. I tillegg er det opptjent oppsatte rettigheter på et antall personer. Aktive ansatte trekkes for tiden 3,8 prosent av brutto lønn for finansiering av pensjonsordningen. I konsernet er det også to selskap som har inngått avtale om innskuddspensjon og derav har lukket ytelsesordningen.

Beløpene for ytelsesordninger i regnskapet fremkommer slik:

(tall i millioner kroner)	31.12.2015	31.12.2014
Nåverdi av sikrede forpliktelser	2152	2295
Virkelig verdi av pensjonsmidler	-1553	-1408
Underdekning i sikrede ordninger	599	887
Nåverdi av usikrede ordninger	35	26
Balansført pensjonsforpliktelse	634	913

Endringer i netto pensjonsforpliktelser i løpet av året fremkommer slik:

(tall i millioner kroner)	Nåverdi av forpliktelsen	Virkelig verdi av pensjonsmidler	Totalt
Pensjonsforpliktelse 01.01.2014	2071	-1262	808
Årets pensjonsopptjening inklusive arbeidsgiveravgift	96		96
Rentekostnad og (-inntekt)	74	-51	23
Planendringer inklusive arbeidsgiveravgift *1)	-191		-191
Oppgjør av ordninger	-1		-1
Administrasjonskostnader		5	5
Sum pensjonskostnader	-21	-46	-68
Virkning av rekalkulering:			
- Faktisk avkastning midler i forhold til resultatført renteinntekt		-46	-46
- Andre erfaringsavvik	334		334
	334	-46	288
Innbetalt til ordningene:			
- Fra arbeidsgiver		-86	-86
- Fra ansatte		-15	-15
Overført fra annen pensjonsleverandør	7	-7	0
Utbetalt fra ordningene:			
- Pensjonsutbetalinger	-54	54	0
- Arbeidsgiveravgift	-15	0	-15
	-62	-54	-116
Pensjonsforpliktelse 31.12.2014	2321	-1408	913
Overtatt pensjonsforpliktelse ved fusjon	56	-43	13
Korrigert pensjonsforpliktelse 1.1.2015	2377	-1451	926
Årets pensjonsopptjening inklusive arbeidsgiveravgift	114		114
Rentekostnad og (-inntekt)	54	-33	20
Administrasjonskostnader		6	6
Sum pensjonskostnader	168	-27	141
Virkning av rekalkulering:			
- Faktisk avkastning midler i forhold til resultatført renteinntekt		-60	-60
- Andre erfaringsavvik	-288		-288
	-288	-60	-348
Innbetalt til ordningene:			
- Fra arbeidsgiver		-55	-55
- Fra ansatte		-19	-19
Overført fra annen pensjonsleverandør			0
Utbetalt fra ordningene:			0
- Pensjonsutbetalinger	-59	59	0
- Arbeidsgiveravgift	-10		-10
	-69	-14	-84
Pensjonsforpliktelse 31.12.2015	2187	-1553	634

*1) Med virkning fra 1.1.2015 ble det foretatt endringer i uførereglene som ga som konsekvens at staten overtok en større del av pensjonsansvaret. Det medførte lavere beregnet pensjonsforpliktelse i tjenestepensjonsordningen hvor virkningen ble inntektsført i 2014 som planendring. Som følge av endringer i regnskapsreglene og metode for beregning av pensjonskostnader knyttet til levealderjusteringer ble regnskapsført pensjonsforpliktelse redusert. Prinsippet om levealderjusteringer ble vedtatt ved pensjonsreformen av 2011, men som følge av manglende regelsett for samordning med folketrygden og fortolkning av regnskapsreglene ble virkningen først innregnet i 2014. Total inntektsføring som følge av endringer i uførereglene og virkning av levealderjusteringer utgjorde 191 millioner kroner og er inkludert i linje for lønnskostnader i resultatoppstillingen.

Pensjonskostnader i resultatregnskapet

(alle tall i millioner kroner)	2015	2014
Pensjonskostnader etter ytelsesordning	141	-68
Pensjonskostnader etter innskuddsordning	5	4
Sum pensjonskostnader inkludert i lønnskostnader (note 23)	146	-64

Akkumulerte innregnede estimatavvik i netto pensjonsforpliktelse

(alle tall i millioner kroner)	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2012
Estimatavvik	109	457	168	-37

De aktuariemessige forutsetninger som er lagt til grunn: *	01.01.16	01.01.15	01.01.14
Diskonteringsrente	2,70 %	2,30 %	4,00 %
Forventet avkastning på pensjonsmidler	2,70 %	2,30 %	4,00 %
Årlig lønnsvekst	2,50 %	2,75 %	3,75 %
Årlig regulering av pensjoner	1,48 %	1,73 %	2,72 %
G-regulering	2,25 %	2,50 %	3,50 %

*) De to nyeste års oppgitte forutsetninger benyttes ved beregning av virkelig verdi av pensjonsforpliktelse og midler for de angitte år. Mens derimot de to eldste års angitte forutsetningene benyttes ved beregning av pensjonskostnaden for de samme år.

Sensitiviteten i beregningene av pensjonsforpliktelsen ved endring i vektet forutsetning er som følger:

	Endring i forutsetning	Økning i forutsetning	Reduksjon i forutsetning
Diskonteringsrente	0,50 %	-7 %	10 %
Lønnsvekst	0,50 %	3 %	-3 %

I oppstillingen er lagt til grunn sensitivitetene basert på erfaringstall fra vår pensjonsleverandør i den felles pensjonsordningen vi tilhører. Sensitivitetsanalysen over er basert på endring i en av forutsetningene, gitt at alle andre forutsetninger holdes konstante. I praksis vil dette neppe skje da endringer i noen av forutsetningene vil samvarierte.

Pensjonsmidlenes sammensetning per 31.12.

	2015	2014
Anleggsobligasjoner	27 %	28 %
Eiendom	13 %	11 %
Omløpsobligasjoner og sertifikater	21 %	21 %
Omløpsaksjer	20 %	20 %
Andre eiendeler inklusive utlån	19 %	20 %
Total	100 %	100 %

Bokført (realisert) avkastning på eiendelene ble 3,6 % i 2015, 4,3 % i 2014, 6,4 % i 2013, 5,2 % i 2012, 6,3 % i 2011

Forventede bidrag som skal innbetales til ytelsesordningen for regnskapsåret 2016 er estimert til 107 millioner kroner. Finanstilsynet har pålagt livselskapene å bruke nye dødlighetstabeller K2013 ved premieberegningen. Vår pensjonsleverandør opplyser at det er innbetalt tilstrekkelig for å dekke det økte kravet til opppreservering som følge av nye dødlighetstabeller.

Note 21 Andre avsetninger for forpliktelser

(tall i millioner kroner)	Erstatn. og konsesjonsavgift	Andre	Sum
Regnskapsåret 2014			
01.01.2014	428	13	441
Resultatført i løpet av året	0	-11	-11
Betalt i løpet av året	0		0
Årets endring ført mot tilsvarende eiendel	50	0	50
31.12.2014	478	2	480

Regnskapsåret 2015			
01.01.2015	478	2	480
Resultatført i løpet av året	0	0	0
Betalt i løpet av året	0		0
Årets endring ført mot tilsvarende eiendel	-33	0	-33
31.12.2015	445	2	447

Klassifikasjon i balansen:

(tall i millioner kroner)	2015	2014
Andre avsetninger og forpliktelser	447	480

Erstatninger og konsesjonsavgift

Erstatninger og konsesjonsavgifter er avtalte ytelser til grunneiere og staten som følge av mottatte evigvarende vassdragskonsesjoner. Avsetning for forpliktelse er beregnet nåverdi av fremtidige utbetalinger. Ved beregningen er det anvendt en diskonteringsrate på 7,8 % før skatt (7,4 % i 2014). Motverdien av forpliktelsen klassifiseres som vannfallsrettigheter under immaterielle eiendeler i balansen. Årlige endringer i forpliktelsen, hovedsakelig som følge av endringer i diskonteringsrente, gir tilsvarende endringer i motsvarende eiendelspost. Løpende årlige utbetalinger kostnadsføres når de utbetales.

Andre forpliktelser

Andre avsetninger for forpliktelse er langsiktige forpliktelser inntatt fra mor- og datterselskap. Rest forpliktelse per 31.12.2015 på 2 millioner kroner gjelder fremtidig husleieforpliktelse i Raufoss Industripark.

Note 22 Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld

(tall i millioner kroner)	2015	2014
Leverandørgjeld	189	230
Offentlige avgifter og trekk (forbruksavgift, skattetrekk, mva, arb.g.avg. etc)	294	257
Skyldige feriepenge og lønnsavsetninger	102	104
Øvrige påløpte kostnader og annen kortsiktig gjeld	321	245
Sum	906	836

Note 23 Lønnskostnader

(tall i millioner kroner)	2015	2014
Lønn	-622	-573
Arbeidsgiveravgift	-87	-78
Pensjonskostnader – ytelsesbaserte pensjonsordninger (note 20)	-146	64
Tjenestekjøperes andel av endring i pensjonskostnader	10	-34
Andre personalkostnader	-29	-35
Sum lønnskostnader	-874	-656
Antall årsverk 31.12	1071	1027
Gjennomsnittlig antall årsverk	1066	1019
Revisor - spesifikasjon av honorar (tall i tusen kroner)		
Lovpålagt revisjon	2024	1 999
Andre attestasjonstjenester	370	99
Skatterådgivning	479	363
Andre rådgivningstjenester	1978	643
Sum	4 851	3 103

Ytelser til ledende personer 2015

Godtgjørelse til bedriftsforsamling

Godtgjørelse til bedriftsforsamling i 2015 utgjorde 370 tusen kroner

Godtgjørelse til styret og ledende ansatte

I bedriftsforsamling 15. desember 2014 ble Øystein Løseth valgt til ny styreleder med tiltredelse 1. april 2015. I perioden 1.01.-31.03.2015 fungerte Reidar Åsgård som styrets leder, Sigmund Thue som nestleder og Sylvia Brustad som styremedlem. Ved ny styreleders tiltredelse fratradte Sylvia Brustad styret og ble 1. vara

Styret (tall i tusen kroner)	Verv		Honorar 2015
Øystein Løseth	Styreleder (1.04.-31.12)	2)	168
Reidar Åsgård	Styrets nestleder (styreleder 1.1 - 31.03)		161
Sigmund Thue	Styremedlem (Styrets nestleder 1.01 - 31.03)	1)	146
Kari Broberg	Styremedlem		101
Monica Haugan	Styremedlem	1)	121
Kari Andreassen	Styremedlem		89
Martin Lutnæs	Representant ansatte	1)	118
Arild Haugstad	Representant ansatte		101
Sylvia Brustad	Styremedlem (1.01 - 31.03)		29

1) Inklusive godtgjørelse revisjonsutvalg.

2) Inklusive godtgjørelse for møter i Bedriftsforsamling og Eiermøter

Godtgjørelse til konsernsjef og øvrig konsernledelse

Øistein Andresen ble ansatt som ny konsernsjef fra 15. august 2015, Tidligere konsernsjef fratradte da stillingen, men jobber med utviklingsprosjekter fram til pensjonsfratredelse 1. august 2016.

Godtgjørelse til konsernsjef fastsettes av styret.

Godtgjørelse til øvrig konsernledelse fastsettes av konsernsjef. Godtgjørelse er basert på en markedsvurdering av tilsvarende stillinger. Med unntak av konsernsjef, kan alle i konsernledelsen oppnå resultatlønn av fastlønn basert på vurdering av oppnådde resultater etter konsernets målstyringsprinsipper. Direktør bredbånd kan oppnå inntil 25 prosent og øvrig konsernledelse inntil 10 prosent resultatlønn.

Pensjonskostnad i tabellen er beregnet som 6,92 prosent betalt individuell pensjonspremie av lønn med tillegg av 3,04 prosent reguleringspremie begrenset oppad til et grunnlag på 12 G. Beløpet oppgitt for direktør i Eidsiva bredbånd AS er arbeidsgivers innbetaling til den innskuddsbaserte ordningen.

Ola Mørkved Rinnan var konsernsjef fram til og med 15. august 2015. Godtgjørelse i tabell er regnet fram til og med 15. august for Mørkved Rinnan. Øistein Andresen ble ansatt som konsernsjef fra tidspunktet Mørkved Rinnan fratradte.

Konsernledelse (tall i tusen kroner)	Verv	Lønn	Resultatlønn	Pensjon	Sktgrlag bil	Annet
Ola Mørkved Rinnan	Konsernsjef 1.01.-15.08	1 381	-	67	65	6
Øistein Andresen	Konsernsjef 15.08. -	985	-	107	74	2
Oddleiv Sæle	Direktør Vannkraft	1 439	127	107	162	7
Morten Aalborg	Direktør Nett	1 217	91	107	-	7
Kristoffer Lund	Direktør Anlegg	1 215	95	107	167	7
Maren Kyllingstad	Direktør Marked	1 263	119	107	158	10
John Marius Lynne	Direktør Bioenergi	1 249	113	107	164	11
Thor Svegård	Direktør Vekst	1 248	98	107	145	11
Trond Skjellerud	Direktør bredbånd	1 444	337	83	144	6
Marit Torgersen	Direktør konsernstab	1 248	95	107	37	10
Leif Henning Asla	Direktør økonomi og finans	1 217	112	107	135	15

Konsernsjef skal fratruke sin stilling ved fylte 67 år med 66 prosent av ordinær lønn i pensjon. Ved oppsigelse før fylte 62 år skal pensjonen utregnes lineært fra null ved tiltredelse til 16 G ved fylte 62 år. Ved oppsigelse ved 62 år er pensjonen 16 G. Ved oppsigelse mellom 63 år og 67 år utregnes pensjonen lineært mellom disse to tidspunktene. Tilleggspensjonen fra fylte 67 år som ikke er dekket av konsernets pensjonsordning utgjør i 2015 en tilleggskostnad på 1 207 tusen kroner. Det er ikke inngått bonus - eller overskuddsdelingsavtaler med konsernsjef. Konsernsjef har 6 måneders oppsigelsestid og 12 måneders etterlønn utover oppsigelsestiden ved oppsigelse fra selskapets side eller egen oppsigelse som skyldes vesentlige endringer i selskapets eierstruktur eller tidligere vedtatt hovedstrategi.

For tidligere konsernsjef utgjør tilleggspensjonen som ikke dekkes av konsernets pensjonsordning 1 526 tusen kroner for perioden fram til 15.08.2015. Direktør for Eidsiva bredbånd har en innskuddsbasert pensjonsordning. Øvrig konsernledelse har pensjonsavtaler som gir rett til 66 prosent av sluttlønn begrenset til et beregningsgrunnlag inntil 16 G ved fratredelse etter fylte 65 år. Tilleggskostnaden utover 12 G i 2015 utgjør: Sæle 290 tusen kroner, Aalborg 96 tusen kroner, Lund 80 tusen kroner, Kyllingstad 99 tusen kroner, Lynne 67 tusen kroner, Svegården 100 tusen kroner, Torgersen 65 tusen kroner og Asla 80 tusen kroner. Den usikrede ordningen opptjenes fra ansettelsestidspunktet i konsernet med 1/30 per år. Dette gir store variasjoner i pensjonskostnadene, hovedsakelig på grunn av forskjellige ansettelsestidspunkt og alder. Med unntak av konsernsjef og direktør i Eidsiva bredbånd har øvrig konsernledelse etterlattepensjon som utgjør 39,6 prosent av direktørens pensjonsgrunnlag.

Det er ikke gitt lån/sikkerhetsstillelse til konsernsjef, styreleder, konsernledelse eller andre personlige nærstående parter.

Ytelser til ledende personer 2014

Godtgjørelse til bedriftsforsamling

Godtgjørelse til bedriftsforsamling i 2014 utgjorde 304 tusen kroner

Godtgjørelse til styret og ledende ansatte

I bedriftsforsamling 15. desember 2014 ble Sylvia Brustad og Kari Andreassen valgt inn som nye styremedlemmer. Alexandra Bech Gjorv og Svein Håvard Sørnum fratrukte. Det er ikke utbetalt styregodtgjørelse til nye styremedlemmer i 2014.

Styret (tall i tusen kroner)	Verv		Honorar 2014
Alexandra Bech Gjorv	Styreleder (1.01.-15.12)		235
Reidar Åsgård	Styrets nestleder (styreleder 15.12 - 31.12)		131
Sigmund Thue	Styremedlem (Styrets nestleder 15.12 - .	1)	149
Kari Broberg	Styremedlem		98
Monica Haugan	Styremedlem	1)	121
Svein Håvard Sørnum	Styremedlem		98
Martin Lutnæs	Representant ansatte	1)	121
Arild Haugstad	Representant ansatte		98
Sylvia Brustad	Styremedlem (15.12 - 31.12)		-
Kari Andreassen	Styremedlem (15.12 - 31.12)		-

1) Inklusive godtgjørelse revisjonsutvalg.

Godtgjørelse til konsernsjef og øvrig konsernledelse

Godtgjørelse til konsernsjef fastsettes av styret.

Godtgjørelse til øvrig konsernledelse fastsettes av konsernsjef. Godtgjørelse er basert på en markedsvurdering av tilsvarende stillinger. Med unntak av konsernsjef, kan alle i konsernledelsen oppnå resultatlønn av fastlønn basert på vurdering av oppnådde resultater etter konsernets målstyringsprinsipper. Direktør bredbånd kan oppnå inntil 25 prosent og øvrig konsernledelse inntil 10 prosent resultatlønn.

Pensjonskostnad i tabellen er beregnet som 7,23 prosent betalt individuell pensjonspremie av lønn med tillegg av 4,62 prosent reguleringspremie begrenset oppad til et grunnlag på 12 G. Beløpet oppgitt for direktør i Eidsiva bredbånd AS er arbeidsgivers innbetaling til den innskuddsbaserte ordningen.

Konsernledelse (tall i tusen kroner)	Verv	Lønn	Resultatlønn	Pensjon	Sktgrlag bil	Annet
Ola Mørkved Rinnan	Konsernsjef	2 159	-	124	101	11
Oddleiv Sæle	Direktør Vannkraft	1 400	132	124	161	8
Morten Aalborg	Direktør Nett	1 183	102	124	-	8
Kristoffer Lund	Direktør Anlegg	1 181	81	124	166	8
Maren Kyllingstad	Direktør Marked	1 225	115	124	156	10
John Marius Lynne	Direktør Bioenergi	1 182	123	124	161	12
Thor Svegården	Direktør Vekst	1 230	92	124	144	14
Trond Skjellerud	Direktør bredbånd	1 381	275	75	222	7
Marit Torgersen	Direktør konsernstab	1 237	109	124	-	10
Leif Henning Asla	Direktør økonomi og finans	1 181	104	124	155	8

Konsernsjef fratrer som konsernsjef 15. august 2015, men skal være til konsernets disposisjon, etter aytale mellom partene, ved spesielle behov i forbindelse med tiltredelse av ny konsernsjef. Konsernsjef kan pålegges andre relevante oppgaver etter 15. august 2015 og fram til fratredelsestidspunkt 1. august 2016. Det er ikke inngått bonus - eller overskuddsdelingsavtaler med konsernsjef.

Konsernsjef har ved fratredelse 1. august 2016 rett til pensjon lik 66 prosent av sluttlønn. Pensjonen opptjenes jevnt fra ansettelse og frem til fylte 67 år. Det er derfor beregnet en tilleggskostnad i 2014 på 1 876 tusen kroner for å dekke det totale pensjonsansvaret for konsernsjef.

Direktør for Eidsiva bredbånd har en innskuddsbasert pensjonsordning. Øvrig konsernledelse har pensjonsavtaler som gir rett til 66 prosent av sluttlønn begrenset til et beregningsgrunnlag inntil 16 G ved fratredelse etter fylte 65 år. Tilleggskostnaden utover 12 G i 2014 utgjør: Sæle 118 tusen kroner, Aalborg 18 tusen kroner, Lund 18 tusen kroner, Kyllingstad 34 tusen kroner, Lynne 31 tusen kroner, Svegården 75 tusen kroner, Torgersen 35 tusen kroner og Asla 18 tusen kroner. Den usikrede ordningen opptjenes fra ansettelsestidspunktet i konsernet med 1/30 per år. Dette gir store variasjoner i pensjonskostnadene, hovedsakelig på grunn av forskjellige ansettelsestidspunkt og alder. Med unntak av direktør i Eidsiva bredbånd har øvrig konsernledelse etterlattepensjon som utgjør 39,6 prosent av direktørens pensjonsgrunnlag.

Det er ikke gitt lån/sikkerhetsstillelse til konsernsjef, styreleder, konsernledelse eller andre nærstående parter.

Note 24 Andre tap/gevinster, netto finanskostnad

2015 (tall i millioner kroner)	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Tilgjengelig for salg	Utlån og fordringer	Finansielle forpliktelser til amortisert kost	Øvrige	Sum
Verdiendring aksjer	-3					-3
Renteswapper - lån	4					4
Valutaterminkontrakter	-4					-4
Finansielle kontrakter kraftkjøp/salg	115					115
Verdiendring erstatningskraft	-28					-28
Verdiendring inflasjonsderivat	2					2
Sum andre (tap)/gevinster - netto	86					86
Rentekostnader lån				-324		-324
Verdiendring valuta				-19		-19
Andre finanskostnader					-6	-6
Sum finanskostnader				-343	-6	-349
Renteinntekter			25			25
Andre finansinntekter					14	14
Sum finansinntekter			25		14	39
Netto finanskostnad			25	-343	8	-310

2014 (tall i millioner kroner)	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Tilgjengelig for salg	Utlån og fordringer	Finansielle forpliktelser til amortisert kost	Øvrige	Sum
Verdiendring betinget vederlag		-16				-16
Renteswapper - lån	-220					-220
Valutaterminkontrakter	-39					-39
Finansielle kontrakter kraftkjøp/salg	41					41
Verdiendring erstatningskraft	25					25
Verdiendring inflasjonsderivat	-3					-3
Sum andre (tap)/gevinster - netto	-195	-16				-212
Rentekostnader lån				-324		-324
Verdiendring valuta				-26		-26
Andre finanskostnader					-15	-15
Sum finanskostnader				-351	-15	-366
Renteinntekter			36			36
Andre finansinntekter					23	23
Sum finansinntekter			36		23	59
Netto finanskostnad			36	-351	7	-307

Note 25 Skattekostnad

(alle tall i millioner kroner)	2015	2014
Betalbar skatt	67	126
Utsatt skatt (note 19)	64	80
Sum skattekostnad	131	206

Skatten på konsernets resultat før skatt avviker fra det beløpet som hadde fremkommet dersom konsernets veide gjennomsnittlige skattesats hadde vært benyttet. Differansen er forklart som følger:

	2014	2014
Resultat før skattekostnad	334	438
Skatt beregnet med forventet gjennomsnittlig skattesats (27 %)	90	118
Grunnrenteskatt med skattesats 31 %	76	108
Effekt av endret skattesats grunnrenteskatt til 33 %	33	0
Effekt av endret ordinær skattesats til 25 %	-70	0
Resultat tilknyttede selskaper	4	-23
Andre forhold	6	3
Skattekostnad	131	206
Gjennomsnittlig skattesats	39 %	47 %

Den veide gjennomsnittlige skattesatsen var 39 % (2014: 47 %). Den høye skatteprosenten skyldes i hovedsak kostnadsført grunnrenteskatt. Netto grunnrenteskatt utgjør 32 % av resultat før skattekostnad (2014: 24 %). Endring av skattesats fra og med 2016 øker grunnrenteskatten med 33 millioner kroner og reduserer alminnelig skatt med 70 millioner kroner.

Note 26 Kontantstrømmer fra driften

(Millioner kroner)	Note	2015	2014
Resultat før skattekostnad		334	438
Justeringer for:			
- Endring i pensjonsforpliktelser		57	-184
- Avskrivninger	7,8	552	484
- (Gevinst)/tap ved avgang varige driftsmidler (se nedenfor)		-3	1
- Nedskrivning av eiendeler tilgjengelig for salg	24	0	16
- Endring urealiserte (gevinst)/tap på derivater	13	-42	264
- Endring urealisert (gevinst)/tap på andre finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet		28	-25
- Netto finanskostnader	24	310	307
- Andel resultat i tilknyttede selskaper	9	20	-57
Endring i arbeidskapital og øvrige endringer		-23	107
Kontantstrømmer fra driften		1233	1351

I kontantstrømoppstillingen består inntekt fra salg av varige driftsmidler av:

	2015	2014
Balanseført verdi	0	4
Gevinst/(tap) ved avgang varige driftsmidler	3	-1
Vederlag ved avgang varige driftsmidler	3	3

Note 27 Nærstående parter

Alle datterselskap, tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet som spesifisert i note 28 er nærstående parter av Eidsiva Energi. Konsernets ledelse og styre er også definert som nærstående. Nærmere opplysninger om ytelser til disse personene er presentert i note 23.

Eiere

Det ble i 2011 etablert et ansvarlig fastrentelån mot eierne til 7 prosent rente og avdragsfrihet i 15 år. Elverum Energi AS kom inn som eier i 2015 og har etablert et ansvarlig fastrentelån på betingelser lik de opprinnelige eierne, men med en markedsrente på avtaletidspunktet. Eidsiva skal tilrettelegge for at långiver fritt kan velge å konvertere hele eller deler av lånet til aksjekapital, som alternativ til at lånet innfris den 31.12.2026.

Konverteringen skal skje til markedspris, fastsatt av eksterne rådgivere etter oppdrag fra Eidsiva sitt styre. Eidsiva skal på bakgrunn av fastsatt pris med minst 4 måneders varsel invitere långiver til deltakelse i konverteringen, og generalforsamling som skal treffe vedtak om konverteringen skal avholdes i perioden 31. august - 31. oktober 2026. Utegnede aksjer kan ikke tegnes av øvrige aksjonærer i Eidsiva. Aksjonærene er nærmere spesifisert i note 17.

Flere av konsernets eiere har avtaler om leveranse av netttjenester og enkelte eiere strømkjøp. Avtalene er inngått på markedsmessige vilkår.

Datterselskap

Eidsiva Energi AS er morselskap og har direkte og indirekte kontroll over 18 selskaper. Direkte og indirekte eide datterselskaper er presentert i konsolideringsoversikten i note 28. Aktiviteten i konsernet er rapportert gjennom segmentinformasjonen i note 5. Transaksjoner med datterselskaper elimineres i konsernregnskapet og representerer ikke transaksjoner med nærstående parter.

Felleskontrollert virksomhet

Konsernet har en langsiktig fordring som utgjør 295 millioner kroner per 31.12.2015 (2014: 290 millioner kroner) mot den felleskontrollerte virksomheten Oppland Energi AS. I henhold til avtale er første nedbetaling av fordringen i 2018. Utlånet er inngått på markedsmessige vilkår.

Tilknyttede selskaper

Eidsiva har eierandeler i tilknyttede selskaper som er spesifisert nærmere i note 28. Salg av tjenester til de tilknyttede selskapene utgjør 544 millioner kroner (2014: 377 millioner kroner).

I forbindelse med kjøpet av Vannkraft Øst AS i 2006 og den senere fusjonen ble det etablert tjenestekjøpsavtaler med de tidligere eierne av Vannkraft Øst AS. Et punkt i disse avtalene er at tjenestekjøperne har en plikt til å betale en relativ andel av løpende pensjonskostnader og bære sin relative andel av den totale pensjonsforpliktelsen såfremt tjenestekjøpsavtalen avsluttes. I regnskapet til Eidsiva Vannkraft AS som er konsolidert inn i konsernregnskapet er 100% av pensjonsforpliktelsen på alle aktive ansatte, oppsatte og pensjonister medtatt, herunder pensjonsforpliktelser knyttet til selskap som tidligere har overført sine ansatte til Vannkraft Øst AS, nå Eidsiva Vannkraft AS. Basert på de langsiktige tjenestekjøpsavtalene med de tidligere eierne er det foretatt en fordeling av den regnskapsmessige pensjonsforpliktelsen basert på fordelingsnøkler. Det er således ført opp en langsiktig fordring på tjenestekjøperne. Fordringen tilsvarer tjenestekjøpernes langsiktige forpliktelser.

Konsernet har inntekter knyttet til kraftsalg og distribusjon av kraft til tilknyttede selskaper. Transaksjonene er basert på vanlige forretningsmessige vilkår og detaljer om slike transaksjoner er ikke inkludert i notene.

(tall i millioner kroner)	2015	2014
Langsiktige fordringer på tjenestekjøpere	83	120
Langsiktig utlån til Elverum Nett AS	-	42

Det har ellers ikke forekommet vesentlige transaksjoner med nærstående.

Note 28 Selskaper som inngår i konsolideringen

Konsernregnskapet omfatter morselskapet Eidsiva Energi AS med følgende datterselskaper, felleskontrollerte virksomheter og tilknyttede selskap inndelt etter virksomhetsområder.

Selskapets navn	Forretningskontor	Eierandel og stemmeandel i %
Følgende datterselskaper inngår i konsernet		
<i>Vannkraft</i>		
Eidsiva Vannkraft AS	Lillehammer	100 %
Mesna Kraftselskap DA	Lillehammer	100 %
<i>Nett</i>		
Eidsiva Nett Holding AS	Hamar	100 %
Eidsiva Nett AS	Hamar	100 %
<i>Marked</i>		
Eidsiva Marked AS	Hamar	100 %
<i>Anlegg</i>		
Eidsiva Anlegg AS	Hamar	100 %
<i>Vekst</i>		
Eidsiva Vekst AS	Gjøvik	100 %
BioTerra AS	Gjøvik	100 %
Energihuset AS	Gjøvik	100 %
Fjellnett AS	Lillehammer	90,1 %
Elsikkerhet Norge AS	Ringsaker	68 %
EnergiSmart AS	Ringsaker	68 %
<i>Bioenergi</i>		
Eidsiva Bioenergi AS	Gjøvik	100 %
Kongsvinger Bioenergi AS	Kongsvinger	66 %
Åsnes Fjernvarme AS	Åsnes	74 %
Trysil Fjernvarme AS	Trysil	65 %
Lena Fjernvarme AS	Østre Toten	51 %
<i>Bredbånd</i>		
Eidsiva bredbånd AS	Lillehammer	90,1 %
Følgende felleskontrollerte virksomheter inngår i konsernet		
<i>Vannkraft</i>		
Oppland Energi AS	Lillehammer	38,7 %
Austri Vind DA	Gjøvik	62,5 %
Austri Raskiftet DA	Gjøvik	62,5 %
Tilknyttede selskap som klassifiseres over driften		
<i>Vannkraft</i>		
Vinstra kraftselskap DA	Nord-Fron	28,3 %
Opplandskraft DA (OK)	Lillehammer	25 %
Hunderfossen kraftverk som del av OK	Lillehammer	8,6 %
Kraftverkene i Orkla (KVO)	Rennebu	12 %
Glommen og Laagens Brukseierforening (GLB)	Lillehammer	Variierende
Austri Kvitola DA	Gjøvik	50,0 %
<i>Bioenergi</i>		
Oplandske Bioenergi AS	Gjøvik	36 %
Øvrige tilknyttede selskap		
<i>Vekst</i>		
Energiråd Innlandet AS	Gjøvik	34 %
Energy Future Invest AS	Gjøvik	49,5 %
Raufoss Beredskap AS	Vestre Toten	49 %
Prevent Systems AS	Lillehammer	20 %
Moelven Industrier ASA	Ringsaker	23,7 %

Eidsiva Energi AS

Resultatregnskap

(Tall i millioner kroner)	Note	2015	2014
DRIFTSINNTEKTER			
Driftsinntekter	10	133,2	110,8
Lønnskostnad	2, 12	87,7	44,2
Av- og nedskrivninger	4	7,5	7,5
Andre (tap)/gevinster - netto	7	-4,0	218,5
Annen driftskostnad		86,0	71,5
Sum driftskostnader		177,3	341,7
Driftsresultat		-44,1	-230,9
Finansinntekter og finanskostnader			
Inntekt fra investering i datterselskaper	5	396,4	517,6
Renteinntekt fra selskap i samme konsern	7	28,5	53,1
Annen renteinntekt	7	8,1	1,2
Andre finansinntekter	7, 13	3,7	19,6
Rentekostnader til selskap i samme konsern	7	6,5	7,0
Andre rentekostnader	7	309,8	316,0
Andre finanskostnader	7, 13	22,5	44,1
Netto finansposter		97,9	224,3
Resultat før skattekostnad		53,8	-6,6
Skattekostnad på ordinært resultat	3	22,2	-11,4
Årsresultat		31,6	4,8
Disponering av årsresultat:			
Avsatt utbytte		200,0	202,5
Overført fra annen egenkapital		-168,4	-197,7
Sum disponert		31,6	4,8
Utvidet resultat			
Årsresultat		31,6	4,8
Estimatavvik pensjon etter skatt	12	35,6	-30,9
Sum andre innregnede inntekter og kostnader som ikke vil reklassifiseres til resultatet		35,6	-30,9
Årets totalresultat		67,2	-26,2

Eidsiva Energi AS

Eiendeler

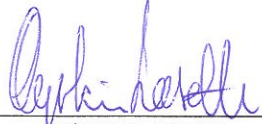
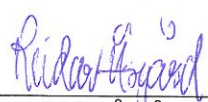
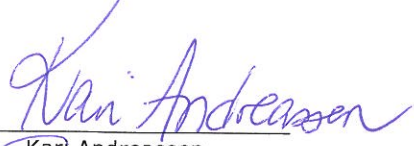
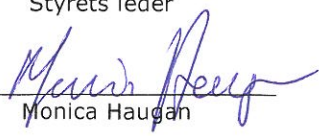

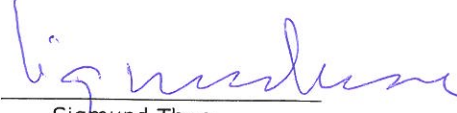

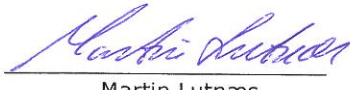

(tall i millioner kroner)	Note	2015	2014
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Utsatt skattefordel	3	86,9	104,4
		86,9	104,4
Varige driftsmidler			
	4	30,8	28,9
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i datterselskap	5	8 755,9	8 960,3
Investeringer i aksjer og andeler	5, 6, 8	31,9	29,0
Langsiktig fordring konsernselskap	6, 10	1 351,7	1 207,4
Sum finansielle anleggsmidler		10 139,5	10 196,7
Sum anleggsmidler		10 257,2	10 330,0
Omløpsmidler			
Fordringer			
Kundefordringer	6, 10	29,8	28,4
Andre fordringer	6, 10	722,0	519,8
Sum fordringer		751,9	548,2
Bankinnskudd	6, 9	169,0	352,2
Sum omløpsmidler		920,9	900,4
SUM EIENDELER		11 178,1	11 230,4

Eidsiva Energi AS

Egenkapital og gjeld

(tall i millioner kroner)	Note	2015	2014
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital		345,7	341,4
Overkurs		1 502,7	1 405,8
Sum innskutt egenkapital		1 848,4	1 747,2
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital		890,7	1 023,5
Sum opptjent egenkapital		890,7	1 023,5
Sum egenkapital	11	2 739,1	2 770,7
Gjeld			
Avsetning for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelse	12	93,6	131,9
Sum avsetning for forpliktelser		93,6	131,9
Annen langsiktig gjeld			
Obligasjonslån	6, 14, 15	2 400,0	2 650,0
Gjeld til kredittinstitusjoner	6, 14, 15	2 295,7	1 664,9
Ansvarlig lån eiere	6, 10, 14	1 519,0	1 500,0
Langsiktig gjeld konsernselskap	6, 10, 14	122,0	152,0
Sum annen langsiktig gjeld		6 336,7	5 966,9
Kortsiktig gjeld			
Kortsiktige lån	6, 10, 14	1 338,4	1 259,8
Leverandørgjeld	6	10,5	4,5
Betalbar skatt	3	0,3	7,2
Skyldig utbytte		200,0	202,5
Skyldig offentlige trekk og avgifter		3,2	4,3
Derivater	6, 8	272,4	276,4
Annen kortsiktig gjeld	6, 10	183,9	606,3
Sum kortsiktig gjeld		2 008,7	2 360,9
Sum gjeld		8 439,0	8 459,7
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		11 178,1	11 230,4

Hamar, 31.mars. 2016

 Øystein Løseth Styrets leder	 Reidar Åsgård Nestleder	 Kari Andreassen
 Monica Haugan	 Kari Broberg	 Sigmund Thue
 Arild Haugstad	 Martin Lutnæs	 Øistein Magnar Andresen Konsernsjef

Eidsiva Energi AS

Kontantstrømoppstilling

(tall i millioner kroner)	2015	2014
Kontantstrømmer fra driften		
Resultat før skattekostnad	53,8	-6,6
Justeringer for:		
- Ordinære av- og nedskrivninger	7,5	7,5
- Tap/gevinst ved avgang driftsmidler	-1,2	0,3
- Tap/gevinst ved avgang aksjer	-2,0	
- Verdiendring finansielle eiendeler og forpliktelser	-4,0	218,5
- Endring i pensjonsforpliktelse ført over ordinært resultat	9,1	-29,0
- Endring i langsiktige forpliktelser	0,0	-11,3
- Endring agiotap/gevinst ikke realisert	19,1	26,8
Endring i kundefordringer og leverandører	4,6	1,1
Endring i andre tidsavgrensningsposter	-16,3	17,4
Betalte skatter	-7,3	-16,2
A: Netto kontantstrømmer fra driften	63,4	208,5
Likvider tilført/brukt på investeringer:		
Utbetalinger ved kjøp av driftsmidler	-9,4	-14,2
Innbetaling ved salg av driftsmidler	1,2	0,2
Utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler	-2,9	-832,5
Innbetalinger på langsiktige fordringer	0,0	648,8
Endring mellomværende med konsernselskap	-563,5	78,8
B: Netto likviditetsendring fra investeringer	-574,6	-118,9
Likvider tilført/brukt på finansiering:		
Opptak av ny langsiktig gjeld og kassekreditt	975,3	930,8
Avdrag på langsiktig lån og andre forpliktelser	-546,0	-574,9
Kapitaltilførsel med innbetaling	101,3	
Utbetalt utbytte	-202,5	-195,0
C: Netto likviditetsendring fra finansiering	328,1	160,9
A+B+C: Netto likviditetsendring i året	-183,2	250,5
Bankinnskudd 01.01	352,2	101,7
Bankinnskudd per 31.12	169,0	352,2
Betalingsmidler 31.12	169,0	352,2
Ubenyttet trekkrettighet på kassekreditt	175,0	175,0

Bankkonti tilhørende konsernbankkontosystemet er inkludert i kontanter og bankinnskudd per 31.12.

Motsvarende verdi vises som annen kortsiktig fordring eller annen kortsiktig gjeld mot datterselskap i balansen.

Eidsiva Energi AS

Note 1 Regnskapsprinsipper

Eidsiva Energi AS er et aksjeselskap registrert i Norge. Hovedkontoret er lokalisert i Vangsveien 73, 2307 Hamar.

Selskapsregnskapet er avlagt i henhold til regnskapsloven § 3-9 og Forskrift om forenklet IFRS fastsatt av Finansdepartementet 3. november 2014. Dette innebærer i hovedsak at innregning og måling følger internasjonale regnskapsstandarder (IFRS) og presentasjon og noteopplysninger er i henhold til norsk regnskapslov og god regnskapsskikk.

Årsregnskapet er vedtatt av selskapets styre 31.mars 2016.

Eidsiva Energi AS inngår i konsernet Eidsiva Energi AS. Konsernregnskapet til Eidsiva Energi AS er utarbeid i henhold til full IFRS som fastsatt av EU.

1.1 Forenklet IFRS

Selskapet har anvendt følgende forenklinger fra innregnings- og vurderingsreglene i IFRS:

- IFRS 1 nr. 7 ble fraveket slik at man viderefører anskaffelseskost på investeringer i datterselskap og tilknyttede selskaper.
- IAS 10 nr 12 og 13 fravikes slik at utbytte og konsernbidrag regnskapsføres i samsvar med regnskapslovens bestemmelser.
- IAS 16 nr. 43 fravikes slik at den samme vurdering av avskrivningsenhet (dekomponering) legges til grunn i selskapsregnskapet som i konsernregnskapet.

1.2 Grunnlag for utarbeidelse av årsregnskapet

Selskapsregnskapet legger til grunn prinsippene i et historisk kost regnskap, med unntak av følgende regnskapsposter:

- Finansielle eiendeler holdt for handelsformål og finansielle derivater som er vurdert til virkelig verdi over resultatet.
- Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg som er vurdert til virkelig verdi over utvidet resultat.

1.3 Bruk av estimat i utarbeidelsen av årsregnskapet

Ledelsen har brukt estimater og forutsetninger som har påvirket eiendeler, gjeld, inntekter, kostnader og opplysning om potensielle forpliktelser. Dette gjelder særlig avskrivninger på varige driftsmidler, pensjonsforpliktelser og derivater. Fremtidige hendelser kan medføre at estimatene endrer seg. Estimater og de underliggende forutsetningene vurderes løpende. Endringer i regnskapsmessige estimater regnskapsføres i den perioden endringene oppstår. Hvis endringene også gjelder fremtidige perioder fordeles effekten over inneværende og fremtidige perioder.

1.4 Valuta

Selskapsregnskapet er presentert i NOK som både er den funksjonelle valutaen og presentasjonsvalutaen til selskapet. Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs. Valutakursendringer resultatføres løpende i regnskapsperioden.

Eidsiva Energi AS

1.5 Inntektsføring

Inntekter ved salg av varer og tjenester vurderes til virkelig verdi av vederlaget, netto etter fradrag for merverdiavgift, rabatter og avslag.

Inntekter resultatføres når transaksjonen kan måles pålitelig og det er sannsynlig at de økonomiske fordelene knyttet til transaksjonen vil tilflyte selskapet.

(a) Salg av tjenester

Driftsinntektene gjenspeiler opptjent verdi av tjenester hovedsakelig mot andre selskaper i konsernet.

(b) Renteinntekter

Renteinntekter resultatføres proporsjonalt over tid i samsvar med effektiv rente metoden. Inntekter fra investeringer inngår i finansinntekter.

(c) Utbytte og konsernbidrag

Utbytte fra datterselskaper inntektsføres i det året utbyttet avsettes i datterselskapet. Dette gjelder uansett om utbytte eller konsernbidrag refererer seg til opptjente resultater i morselskapets eiertid eller ikke. En slik utdeling kan medføre behov for å gjennomføre en verdifallstest.

Utbytte fra andre selskaper inntektsføres når aksjonærenes rettighet til å motta utbytte er fastsatt av generalforsamlingen. Utbytte og konsernbidrag presenteres under finansinntekter.

Konsernbidrag som avgis til datterselskap øker balanseført verdi av investeringen. Avgitt konsernbidrag regnskapsføres netto (etter skatt). Minoritetens andel av avgitt konsernbidrag til datterselskap klassifiseres som resultatdisponering.

1.6 Varige driftsmidler

Varige driftsmidler regnskapsføres til anskaffelseskost, med fradrag for avskrivninger. Anskaffelseskost inkluderer kostnader direkte knyttet til anskaffelsen av driftsmidlet. Etterfølgende utgifter legges til driftsmidlenes balanseførte verdi eller balanseføres separat når det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler tilknyttet utgiften vil tilflyte konsernet, og utgiften kan måles pålitelig. Balanseført beløp knyttet til utskiftede deler resultatføres. Øvrige reparasjons- og vedlikeholdskostnader føres over resultatet i den perioden utgiftene pådras.

Driftsmidler avskrives etter den lineære metode, slik at anleggsmidlenes anskaffelseskost avskrives over forventet utnyttbar levetid, som er:

Transportmidler	8 år
Inventar og utstyr	3-12 år
Bygningsmessige påkostninger	5-10 år
Hytter og kunst	Avskrives ikke

Driftsmidlenes utnyttbar levetid, samt restverdi, vurderes på hver balansedag og endres hvis nødvendig. Når balanseført verdi på et driftsmiddel er høyere enn estimert gjenvinnbart beløp, skrives verdien ned til gjenvinnbart beløp.

Gevinst og tap ved avgang resultatføres og utgjør forskjellen mellom salgspris og balanseført verdi.

Eidsiva Energi AS

1.7 Aksjer i datterselskap og tilknyttet selskap

Datterselskaper er alle enheter (inkludert strukturerte enheter) som konsernet har kontroll over. Kontroll over en enhet oppstår når konsernet er utsatt for variabilitet i avkastningen fra enheten og har evnen til å påvirke denne avkastningen gjennom sin makt over enheten.

Aksjer i datterselskaper føres til kost eller nedskrevet verdi dersom det har vært verdifall.

Aksjer i tilknyttede selskaper er selskap der Eidsiva har betydelig innflytelse, men ikke kontroll. Betydelig innflytelse foreligger for investeringer der selskapet har mellom 20 og 50 % av stemmeberettiget kapital. Investeringene føres til kost eller nedskrevet verdi dersom det har vært verdifall.

1.8 Finansielle eiendeler

Selskapet klassifiserer finansielle eiendeler i følgende kategorier:

- a) Til virkelig verdi over resultatet
- b) Utlån og fordringer
- c) Finansielle eiendeler tilgjengelige for salg

Klassifiseringen avhenger av hensikten med eiendelen. Ledelsen klassifiserer finansielle eiendeler ved anskaffelse.

Klassifisering

- (a) Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet

Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet er finansielle eiendeler holdt for handelsformål. En finansiell eiendel klassifiseres i denne kategorien dersom den primært er anskaffet med henblikk på å gi fortjeneste fra kortsiktige prissvingninger. Derivater klassifiseres som holdt for handelsformål med mindre de er en del av en sikring. Eiendeler i denne kategorien klassifiseres som omløpsmidler.

- (b) Utlån og fordringer

Finansielle eiendeler med faste eller bestembare kontantstrømmer som ikke er notert i et aktivt marked er klassifisert som utlån og fordringer. De klassifiseres som omløpsmidler, med mindre de forfaller mer enn 12 måneder etter balansedagen.

- (c) Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg

Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg er ikke-derivate finansielle eiendeler som man velger å plassere i denne kategorien eller som ikke er klassifisert i noen annen kategori. De klassifiseres som anleggsmiddel så sant ikke investeringen forfaller eller ledelsen ikke har til hensikt å selge investeringen innen 12 måneder fra balansedagen.

Regnskapsføring og måling

Vanlige kjøp og salg av investeringer regnskapsføres på transaksjonstidspunktet, som er den dagen selskapet forplikter seg til å kjøpe eller selge eiendelen. Alle finansielle eiendeler som ikke regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet balanseføres første gang til virkelig verdi med tillegg av transaksjonsutgifter. Finansielle eiendeler som føres til virkelig verdi over resultatet regnskapsføres ved anskaffelsen til virkelig verdi og transaksjonsutgiftene resultatføres. Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg og finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet måles til virkelig verdi etter førstegangs balanseføring. Utlån og fordringer måles i senere perioder til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden. Renteelementet er ikke hensyntatt dersom det er uvesentlig.

Gevinst eller tap fra endringer i virkelig verdi av eiendeler klassifisert som finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet medtas i resultatregnskapet under linje for andre tap/(gevinster) – netto.

Eidsiva Energi AS

1.9 Finansielle forpliktelser

Selskapet klassifiserer finansielle forpliktelser til amortisert kost. Finansielle forpliktelser til amortisert kost er forpliktelser som ikke er klassifisert som finansielt instrument til virkelig verdi over resultatet.

Finansielle forpliktelser regnskapsføres til virkelig verdi når utbetalingen finner sted, med fradrag for transaksjonskostnader. I etterfølgende perioder regnskapsføres lån til amortisert kost beregnet ved bruk av effektiv rente-metode. Forskjellen mellom det utbetalte lånebeløpet og innløsningsverdien resultatføres over lånets løpetid som en del av effektiv rente. Renteelementet er ikke hensyntatt dersom det er uvesentlig. Finansielle forpliktelser klassifiseres som kortsiktig gjeld med mindre det foreligger en ubetinget rett til å utsette betaling av gjelden i mer enn 12 måneder fra balansedato.

1.10 Verdifall på finansielle eiendeler balanseført til amortisert kost

Selskapet vurderer ved balansedato om det finnes objektive indikasjoner på at en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler har falt i verdi. Tap ved verdifall av en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler innregnes bare dersom det er objektive indikasjoner på verdifall som et resultat av en eller flere hendelser som har inntruffet etter førstegangsinregningen (en tapshendelse) og denne tapshendelsen påvirker fremtidige estimerte kontantstrømmer på en måte som kan måles pålitelig. Dersom verdifall senere reduseres blir det tidligere tapet reversert.

1.11 Kundefordringer

Kundefordringer oppstår ved omsetning av varer eller tjenester som er innenfor den ordinære driftssyklusen. Kundefordringer måles til virkelig verdi ved første gangs balanseføring. Ved senere måling vurderes kundefordringer til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetode fratrukket avsetning for inntruffet tap. Renteelementet er ikke hensyntatt dersom det er uvesentlig.

Hovedregel er at dersom oppgjør forventes innen ett år eller mindre, klassifiseres fordringene som omløpsmidler, men fordringer som har forfall etter ett år og samtidig er oppstått fra ordinær drift vil alltid bli klassifisert som omløpsmidler.

Dersom dette ikke er tilfelle klassifiseres fordringene som anleggsmidler.

1.12 Bankinnskudd, kontanter og lignende

Kontanter og kontantekvivalenter består av kontanter, bankinnskudd, andre kortsiktige, lett omsettelige investeringer med maksimum tre måneders opprinnelig løpetid.

Kontantstrømoppstillingen er satt opp etter den indirekte metode og viser kontantstrømmer fra henholdsvis operasjonelle-, investerings- og finansieringsaktiviteter og forklarer periodens endring i bankinnskudd.

1.13 Egenkapital

Utgifter som knyttes direkte til utstedelse av nye aksjer med fradrag for skatt, føres som reduksjon av mottatt vederlag i egenkapitalen.

1.14 Pensjonsforpliktelser, bonusordninger og andre kompensasjonsordninger overfor ansatte

(a) Pensjonsforpliktelser

Selskapet har en kollektiv pensjonsordning som er en ytelsesplan. Den balanseførte forpliktelse knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene som

Eidsiva Energi AS

regnskapsmessig anses opptjent på balansedatoen minus virkelig verdi av pensjonsmidler. Pensjonsordningene er finansiert gjennom innbetalinger til livsforsikringsselskap, med unntak av noen få usikrede ordninger.

Et kjennetegn på en ytelsesplan er en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Pensjonsutbetalingen er normalt avhengig av en eller flere faktorer slik som alder, antall år i selskapet, levealderjustering og lønn. Ved full opptjening yter selskapet en pensjon lik 66 % av sluttlønn, men hensyntatt levealderjustering.

Forbedring, innskrenkning eller andre endringer av nåværende ytelsesplan medfører endringer i pensjonsforpliktelsen. Såfremt forbedringen er opptjent ved regnskapsavleggelsen, kostnadsføres virkningen umiddelbart. Ved innføring av nye ordninger eller endringer i eksisterende ordninger med tilbakevirkende kraft, slik at de ansatte umiddelbart har en oppsatt rettighet, resultatføres umiddelbart. Gevinst eller tap knyttet til innskrenkninger eller avslutning av pensjonsplaner resultatføres når dette skjer.

Pensjonsmidler er vurdert til virkelig verdi og fratrukket pensjonsforpliktelser i balansen. Endringer i forpliktelsen som skyldes endringer og avvik i beregningsforutsetningene (estimatavvik) innregnes direkte i utvidet resultat.

(b) Sluttvederlag

Sluttvederlag kommer til utbetaling når ansettelsesforholdet blir avsluttet av konsernet før normal pensjonsalder, eller når ansatte frivillig godtar nedbemanning mot en kompensasjon. Konsernet innregner sluttvederlaget på det tidligste av de følgende tidspunkter: a) når tilbud om sluttvederlag ikke lenger kan trekkes tilbake; eller b) når selskapet innregner kostnadene i forbindelse med restrukturering slik dette er definert i IAS 37 og restruktureringen inkluderer sluttvederlag. I tilfeller der tilbud om sluttvederlag gis for å oppmuntre til frivillig avgang, måles forpliktelsen basert på antall ansatte som forventes å akseptere tilbudet. Sluttvederlag som forfaller mer enn 12 måneder etter balansedagen diskonteres til nåverdi.

(c) Overskuddsdeling og bonusplaner

Selskapet regnskapsfører en forpliktelse og en kostnad for bonuser og overskuddsdeling basert på kontraktmessige forpliktelser eller der det foreligger en tidligere praksis som skaper en selvpålagt forpliktelse.

1.15 Leverandørgjeld

Leverandørgjeld er forpliktelser til å betale for varer eller tjenester som er levert fra leverandørene til den ordinære driften. Leverandørgjeld måles til virkelig verdi ved første gangs balanseføring. Ved senere måling vurderes leverandørgjeld til amortisert kost fastsatt ved bruk av effektiv rente-metode. Dersom renteelementet er uvesentlig er dette sett bort fra.

Hovedregel er at leverandørgjeld er klassifisert som kortsiktig dersom den forfaller innen ett år eller kortere, men leverandørgjeld som har forfall etter ett år og samtidig er oppstått fra ordinær drift vil alltid bli klassifisert som kortsiktig gjeld. Dersom det ikke er tilfelle, klassifiseres den som langsiktig.

1.16 Betalbar og utsatt inntektsskatt

Skattekostnaden består av betalbar skatt og endringer i utsatt skatt. Skatt blir resultatført, bortsett fra når den relaterer seg til poster som er ført mot utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen. Hvis det er tilfellet blir skatten også ført mot utvidet resultat eller

Eidsiva Energi AS

direkte mot egenkapitalen. Utsatt skatt/skattefordel er beregnet på alle forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld.

Utsatt skattefordel er balanseført når det er sannsynlig at selskapet vil ha tilstrekkelige skattemessige overskudd i senere perioder til å nyttiggjøre skattefordelen. Selskapet vil regnskapsføre tidligere ikke regnskapsført utsatt skattefordel i den grad det har blitt sannsynlig at selskapet kan benytte seg av den utsatte skattefordelen. Likeledes vil selskapet redusere utsatt skattefordel i den grad selskapet ikke lenger anser det som sannsynlig at det kan nyttiggjøre seg av den utsatte skattefordelen.

Utsatt skatt og utsatt skattefordel på midlertidige forskjeller er beregnet i samsvar med de skattemessige lover og regler som er vedtatt eller i hovedsak vedtatt på balansedagen hvor den midlertidige forskjellen har oppstått.

Utsatt skattefordel og utsatt skatt føres opp til nominell verdi og er klassifisert som immateriell eiendel eller langsiktig forpliktelse i balansen. Utsatt skattefordel og utsatt skatt skal motregnes dersom det er en juridisk håndhevbar rett til å motregne eiendeler ved betalbar skatt mot forpliktelser ved betalbar skatt.

Betalbar skatt og utsatt skatt er regnskapsført direkte mot egenkapitalen i den grad skattepostene relaterer seg til egenkapitaltransaksjoner.

1.17 Andre avsetninger

En avsetning regnskapsføres når selskapet har en forpliktelse (rettslig eller selvpålagt) som en følge av en tidligere hendelse, det er sannsynlig (mer sannsynlig enn ikke) at det vil skje et økonomisk oppgjør som følge av denne forpliktelsen og beløpets størrelse kan måles pålitelig. Hvis effekten er betydelig, beregnes avsetningen ved å neddiskontere forventede fremtidige kontantstrømmer med en diskonteringsrente før skatt som reflekterer markedets prissetting av tidsverdien av penger og, hvis relevant, risikoer spesifikt knyttet til forpliktelsen.

1.18 Hendelser etter balansedagen

Ny informasjon etter balansedagen om selskapets finansielle stilling på balansedagen hensyntas i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen som ikke påvirker selskapets finansielle stilling på balansedagen, men som vil påvirke selskapets finansielle stilling i fremtiden er opplyst om dersom dette er vesentlig.

Eidsiva Energi AS

Note 2 Lønnskostnader, antall årsverk, godtgjørelser, lån til ansatte mm.

Lønnskostnader (tall i millioner kroner)	2015	2014
Lønninger	51,1	45,4
Arbeidsgiveravgift	7,4	6,6
Pensjonskostnader (note 12)	17,9	-12,9
Andre ytelser	11,3	5,2
Sum	87,7	44,2
Antall årsverk	73	70
Revisor - spesifikasjon av honorar (tall i tusen kroner)	2015	2014
Lovpålagt revisjon	464,0	500,0
Andre attestasjonstjenester	10,0	0,0
Skatterådgivning	176,0	44,0
Andre rådgivningstjenester	410,0	380,0
Sum	1 060,0	924,0

Det vises til konsernets noter når det gjelder ytelser til ledende personer.

Note 3 Skatt

(Tall i millioner kroner)

Årets skattekostnad	2015	2014	
Betalbar skatt	16,4	43,7	
Endring utsatt skatt	17,5	-65,9	
Effekt av balanseført pensjon på endring utsatt skatt	-11,9	11,4	
For lite (-mye) avsatt skatt forrige år	0,1	-0,6	
Sum skattekostnad	22,2	-11,4	
Spesifikasjon av årets betalbare skatt i balansen			
Sum betalbar skatt fra resultatet	16,4	43,7	
Skatteeffekt av avgitt konsernbidrag	-16,1	-36,6	
Sum betalbar skatt i balansen	0,3	7,2	
Beregning av årets skattegrunnlag			
Resultat før skattekostnad	53,8	-6,6	
Permanente forskjeller	-1,3	-35,7	
Endring i midl. forskjeller	-39,1	244,3	
Effekt av balanseført pensjon på endring i midlertidige forskjeller	47,4	-42,4	
Korrigert midlertidig forskjell året før	0,0	2,5	
Skattepliktig inntekt	60,8	162,1	
Betalbar inntektsskatt av årets resultat	16,4	43,7	
Oversikt over midlertidige forskjeller	2015	2014	Endring
Driftsmidler	-1,2	-2,6	-1,4
Fordringer	-41,9	-41,9	0,0
Gevinst og tapskonto	9,7	11,0	1,2
Derivater og agio	-262,3	-266,0	-3,7
Pensjonsforpliktelse	-91,3	-129,2	-37,9
Avsetninger etter god regnskapsskikk	-2,6	0,0	2,6
Sum midlertidige forskjeller i balansen	-389,7	-428,7	-39,1
Fusjonsfordring	41,9	41,9	0,0
Sum grunnlag utsatt skattefordel i balansen	-347,7	-386,8	-39,1
Skattesats	25 %	27 %	
Beregnet utsatt skattefordel i balansen	-86,9	-104,4	18,5
Avstemming av skattekostnad og beregnet skatt på årsresultatet	2015	2014	
Årsresultat * skattesats	14,5	-1,8	
Regnskapsført skattekostnad	22,2	-11,4	
Differanse	-7,7	9,6	
Forklaring på differanse:			
For mye (lite) beregnet skatt forrige år	-0,1	0,6	
Endret skattesats fra 27 til 25 % på utsatt skatt	-7,9	0,0	
For lite avsatt utsatt skatt forrige år		-0,6	
Permanente forskjeller * skattesats	0,4	9,6	
Sum	-7,7	9,6	

Note 4 Varige driftsmidler

(Tall i millioner kroner)

Varige driftsmidler	Hytter, påkost, kunst etc.	Inventar, utstyr	Anlegg under utførelse	Sum varige driftsmidler
Anskaffelseskost per 01.01.	9,4	68,5	0,3	78,2
Tilgang driftsmidler		9,0	0,5	9,4
Avgang/utrangert driftsmidler	0,0	-24,2		-24,3
Anskaffelseskost 31.12.	9,4	53,2	0,8	63,3
Akk. avskrivninger 31.12.	-1,8	-30,7		-32,6
Bokført verdi per 31.12.	7,5	22,5	0,8	30,8
Årets avskrivninger	0,1	7,5		7,5
Avskrivningssats	0%- 8,3%	8,3-33%		
Avskrivningsmetode	Lineært	Lineært		
Salgssum solgte driftsmidler	1,2	0,0		1,2

Eidsiva Energi AS

Note 5 Aksjer og andeler

	Forretningsk ontor	Aksjekapital	Antall aksjer	Pålydende	Eierandel og stemme- andel	Verdi i balansen (tall i millioner kroner)
						(tall i 1000 kroner)
Investering i datterselskap						
Eidsiva Vannkraft AS	Lillehammer	429 698	1 074 246	400	100 %	3 858,5
Eidsiva Nett Holding AS	Hamar	480 000	4 800 000	100	100 %	2 010,6
Eidsiva Marked AS	Hamar	18 800	18 800	1 000	100 %	438,7
Eidsiva Vekst AS	Gjøvik	201 000	201 000	1 000	100 %	640,7
Eidsiva Bioenergi AS	Gjøvik	225 060	225 060	1 000	100 %	1 157,0
Eidsiva Bredbånd AS	Lillehammer	176 503	176 503 000	1	90,1 %	650,0
Energihuset AS	Gjøvik	25 000	25 000	1 000	100,0 %	0,3
Sum						8 755,9
Aksjene i Eidsiva Anlegg er solgt i 2015. Salgsgevinsten ved avgangen utjør 2 millioner kroner. Avgitt konsernbidrag til datterselskap i 2015 etter skatt utgjør 43,6 millioner kroner og er tillagt verdi i balansen.						
Investering i tilknyttet selskap						
Energiråd Innlandet AS	Hamar	100	100	1 000	34 %	0,0
Årsresultat 2015						1,1
Egenkapital 31.12.2015						1,4
Investeringer i aksjer og andeler						
Egenkapitaltilskudd KLP						31,7
Atlungstad Brenneri AS		100	20	1000		0,1
Sum						31,9
Inntekt på investering i datterselskap						Verdi i resultatet
Inntektsført konsernbidrag						394,4
Gevinst ved salg av aksje						2,0
Sum						396,4

Note 6 Balanseopplysning for finansielle instrumenter etter kategori

(Tall i millioner kroner)

Følgende prinsipper for etterfølgende måling av finansielle instrumenter har blitt anvendt for finansielle instrumenter i balansen

Per 31.12.2015

Eiendeler	Holdt for handelsformål	Utlån og fordringer	Tilgjengelig for salg	Sum finansielle eiendeler	Øvrige poster (*)	Sum
Langsiktig fordring konsernselskap		1 351,7		1 351,7		1 351,7
Investeringer i aksjer og andeler			31,9	31,9		31,9
Kundefordringer og andre fordringer		744,4		744,4	7,5	751,9
Bankinnskudd		169,0		169,0		169,0
Sum	-	2 265,1	31,9	2 297,0	7,5	2 304,5

Forpliktelse	Holdt for handelsformål	Finansielle forpliktelse til amortisert kost	Sum finansielle forpliktelse	Øvrige poster (*)	Sum
Obligasjonslån		2 400,0	2 400,0		2 400,0
Gjeld til kredittinstitusjoner		2 295,7	2 295,7		2 295,7
Øvrig langsiktig gjeld		1 641,0	1 641,0		1 641,0
Kortsiktig lån		1 338,4	1 338,4		1 338,4
Derivater	272,4		272,4		272,4
Leverandørgjeld		10,5	10,5		10,5
Annen kortsiktig gjeld		170,7	170,7	13,2	183,9
Sum	272,4	7 856,4	8 128,8	13,2	8 141,9

Per 31.12.2014

Eiendeler	Holdt for handelsformål	Utlån og fordringer	Tilgjengelig for salg	Sum finansielle eiendeler	Øvrige poster (*)	Sum
Langsiktig fordring konsernselskap		1 207,4		1 207,4		1 207,4
Investeringer i aksjer og andeler			29,0	29,0		29,0
Kundefordringer og andre fordringer		546,0		546,0	2,1	548,2
Bankinnskudd		352,2		352,2		352,2
Sum	-	2 105,6	29,0	2 134,6	2,1	2 136,7

Forpliktelse	Holdt for handelsformål	Finansielle forpliktelse til amortisert kost	Sum finansielle forpliktelse	Øvrige poster (*)	Sum
Obligasjonslån		2 650,0	2 650,0		2 650,0
Gjeld til kredittinstitusjoner		1 664,9	1 664,9		1 664,9
Øvrig langsiktig gjeld		1 652,0	1 652,0		1 652,0
Kortsiktig lån		1 259,8	1 259,8		1 259,8
Derivater	276,4		276,4		276,4
Leverandørgjeld		4,5	4,5		4,5
Annen kortsiktig gjeld		594,3	594,3	12,0	606,3
Sum	276,4	7 825,4	8 101,8	12,0	8 113,8

(*) I øvrige poster inngår forskuddbetalinger, periodiseringer, offentlige avgifter mv.

Eidsiva Energi AS

Note 7 Resultatopplysning for finansielle instrumenter etter kategori

(Tall i millioner kroner)

Linje i resultatregnskapet for 2015	Holdt for omsetning	Tilgjengelig for salg	Utlån og fordringer	Finansielle forpliktelser til amortisert kost	Øvrige	Sum
Andre (tap)/gevinster - netto		4,0				4,0
Renteinntekt fra foretak i samme konsern			28,5			28,5
Andre renteinntekter			8,1			8,1
Andre finansinntekter/kostnader				-18,8		-18,8
Rentekostnad til foretak i samme konsern				-6,5		-6,5
Andre rentekostnader				-309,8		-309,8

Linje i resultatregnskapet for 2014	Holdt for omsetning	Tilgjengelig for salg	Utlån og fordringer	Finansielle forpliktelser til amortisert kost	Øvrige	Sum
Andre (tap)/gevinster - netto	-218,5					-218,5
Renteinntekt fra foretak i samme konsern			53,1			53,1
Andre renteinntekter			1,2			1,2
Andre finansinntekter/kostnader				-24,6		-24,6
Rentekostnad til foretak i samme konsern				-7,0		-7,0
Andre rentekostnader				-316,0		-316,0

Note 8 Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter

(Tall i millioner kroner)

Tabellen under viser selskapets virkelig verdimålinger per nivå med følgende nivåinndeling for måling av virkelig verdi:

Nivå 1: Verdsettelse basert på noterte priser i et aktivt marked for identiske eiendeler og forpliktelser

Nivå 2: Verdsettelse som baserer seg på (1) direkte eller indirekte observerbare priser for identiske eiendeler eller forpliktelser i et marked som ikke er aktivt, (2) modeller som benytter priser og variabler som fullt ut er hentet fra observerbare markeder eller transaksjoner og (3) prising i et aktivt marked av en tilsvarende, men ikke identisk eiendel eller forpliktelse

Nivå 3: Vurderinger som baserer seg på faktorer som ikke er observerbare eller eksternt verifiserbare

Selskapets verdsettelsesmetoder maksimerer bruken av observerbare data der det er tilgjengelig og belager seg minst mulig på selskapets egne estimater.

Verdsettelsesmetoder som brukes til å verdsette finansielle instrumenter inkluderer:

Egenkapitalinstrumenter

Virkelig verdi er basert på eksternt innhentet emisjons- og transaksjonsverdi

Derivater

Virkelig verdi av renteswapper beregnes som nåverdi av estimerte fremtidige kontantstrømmer.

Følgende tabell viser selskapets eiendeler og forpliktelser målt til virkelig verdi per 31. desember 2015:

Eiendeler	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter			31,9	31,9
Sum eiendeler			31,9	31,9
Forpliktelser				
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater		272,4		272,4
Sum forpliktelser		272,4		272,4

Følgende tabell viser selskapets eiendeler og forpliktelser målt til virkelig verdi per 31. desember 2014:

Eiendeler	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter			29,0	29,0
Sum eiendeler			29,0	29,0
Forpliktelser				
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater		276,4		276,4
Sum forpliktelser		276,4		276,4

Følgende tabell presenterer endringene i instrumentene klassifisert i nivå 3 per 31. desember 2015:

Eiendeler	Egenkapital-instrumenter
Inngående balanse	29,0
Investeringer i perioden	2,9
Salg i perioden	0,0
Gevinst/tap ført i resultatet. Inkludert i linje andre (tap)/gevinster - nett	0,0
Utgående balanse 31.12.15	31,9

Følgende tabell presenterer endringene i instrumentene klassifisert i nivå 3 per 31. desember 2014:

Eiendeler	Egenkapital-instrumenter
Inngående balanse	26,5
Investeringer i perioden	2,5
Salg i perioden	0,0
Gevinst/tap ført i resultatet. Inkludert i linje andre (tap)/gevinster - nett	0,0
Utgående balanse 31.12.14	29,0

Note 9 Bankinnskudd - bundne midler

(Tall i millioner kroner)

	2015	2014
Bundne midler vedrørende skattetrekk	3,6	3,1

Eidsiva Energi AS

Note 10 Nærstående parter

(Tall i millioner kroner)

Eidsiva Energi AS er morselskapet i Eidsiva Energi konsernet. Eierne er offentlige kommuner og fylkeskommuner i Hedmark og Oppland fylker. Det vises til note 28 i konsernregnskapet som spesifiserer selskap og virksomheter som inngår i konsernet som datterselskaper, tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet.

a) Transaksjoner med nærstående parter	2015	2014
Salg av varer og tjenester		
- til øvrige konsernselskap (administrative tjenester)	119,8	99,1
- til øvrige konsernselskap (leieinntekter)	9,3	10,8
- til tilknyttede selskap (administrative tjenester)	0,3	0,8
Sum	129,3	110,7

Avtale om salg av varer og tjenester er inngått til markedsmessige vilkår. Salg av administrative tjenester er basert på kostnadsdekning med påslag for fortjeneste.

Kjøp av varer og tjenester		
- fra øvrige konsernselskap (administrative tjenester)	28,4	26,0
- fra øvrige konsernselskap (leiekostnader)	2,9	4,5
- fra tilknyttede selskap (varekjøp)	1,9	1,8
Sum	33,1	32,3

Avtale om kjøp av varer og tjenester er inngått til markedsmessige vilkår. Kjøp av administrative tjenester er basert på kostnadsdekning med påslag for fortjeneste.

b) Ytelser til ledende personer

Det vises til konsernets noter når det gjelder ytelser til ledende personer

c) Balanseposter knyttet til transaksjoner med nærstående parter	2015	2014
Langsiktige fordringer		
- langsiktige fordringer på øvrige konsernselskap inngående balanse	1207,4	1856,2
- innfridd lån i løpet av året	0,0	-648,8
- opptak nytt lån i løpet av året	144,4	0,0
- beregnede renter	28,5	53,1
- mottatte renter	-29,9	-60,5
- endring i påløpte ikke betalte renter	1,5	7,4
Sum utgående balanse	1351,7	1207,4

Fordringene er knyttet til markedsmessige vilkår. Det er ikke avtalt nedbetalingsplan for fordringene

Kortsiktige fordringer på øvrige konsernselskap

- kortsiktige fordringer (kundefordringer)	20,3	28,2
- kortsiktige fordringer (konsernbidrag og utbytte)	394,4	517,6
- kortsiktige fordringer (konsernkonto bank)	59,5	0,0
- kortsiktige fordringer (mellomregning)	252,3	0,0
Sum	726,5	545,8

Kortsiktig gjeld til øvrige konsernselskap

- kortsiktig gjeld (konsernkonto bank)	0,0	587,1
- annen kortsiktig gjeld (mellomregning)	-54,1	55,5
- annen kortsiktig gjeld (konsernbidrag)	59,7	135,5
Sum	5,6	778,1

Kortsiktige fordringer og gjeld fremkommer fra ordinære løpende forretningstransaksjoner mellom selskapene og er basert på markedsmessige betingelser.

Langsiktige lån fra øvrige konsernselskap og eiere

- langsiktig lån inngående balanse	1652,0	1702,0
- innfridd lån i løpet av året	-30,0	-50,0
- opptak nytt lån i løpet av året	19,0	0,0
- beregnede renter	112,3	112,0
- betalte renter	-112,3	-112,0
Sum utående balanse	1641,0	1652,0

Lån er gitt på markedsmessige betingelser, jfr note 14.

Note 11 Egenkapital

(Tall i millioner kroner)

	Aksjekapital	Overkursfond	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital 31.12.2014	341,4	1 405,8	1 023,5	2 770,7
Årets resultat			31,6	31,6
Kapitaltilførsel med innbetaling	4,3	96,9		101,3
Avsatt utbytte			-200,0	-200,0
Estimatavvik pensjon			35,6	35,6
Egenkapital 31.12.2015	345,7	1 502,7	890,7	2 739,1

Det vises til konsernets noter når det gjelder spesifisering av aksjonærer med videre.

Eidsiva Energi AS

Note 12 Pensjonskostnader og - forpliktelser

(Tall i millioner kroner)

Ansatte i selskapet har avtale om offentlig tjenstepensjonsordning etter tariffavtale. Avtalen følger i hovedsak reglene i henhold til statens pensjonskasse. Pensjonsordningen er sikret ved at det innbetales løpende premier for å dekke pensjonsansvaret. I tillegg er noen personer omfattet av en usikret ordning. Den sikrede ordningen er en ytelsesordning som sikrer den pensjonsberettigede 66 % av sluttlønn ved 30 års opptjening, men hensyntatt levealderjustering. Pensjonsalder er 67 år. Ordningen omfatter alders- uføre og ektefelle/barnepensjon. Antall personer som er omfattet av ordningen er 72 aktive og 167 pensjonister.

Ved måling av påløpte forpliktelser per 31.12.2015 er det benyttet dødlighetstabell K2013BE som tar utgangspunkt i analyser av dødlighet i livsforsikringsbestanden i Norge med framskrivning.

Spesifikasjon av årets pensjonskostnad	2015	2014
Nåverdi av årets pensjonsopptjening *1)	12,1	8,7
Rentekostnad på pensjonsforpliktelsen	7,8	10,9
Forventet avkastning på pensjonsmidler	-4,9	-7,6
Netto pensjonskostnad	15,0	12,0
Omkostninger	0,7	0,6
Endring i planordning *2)	-	-23,9
Arbeidsgiveravgift	2,2	-1,6
Årets pensjonskostnad	17,9	-12,9
Estimatavvik pensjoner før skatt ført over utvidet resultat	-47,4	42,4
Årets pensjonskostnad i totalresultatet	-29,5	29,5

*2) Med virkning fra 1.1.2015 ble det endringer i uføreforene som har gitt som konsekvens at staten overtar en større del av pensjonsansvaret. Det har medført lavere beregnet pensjonsforpliktelse i tjenstepensjonsordningen hvor virkningen er inntektsført i 2014 som planendring. Som en følge av endringen i regnskapsreglene og metode for beregning av pensjonskostnader knyttet til levealderjusteringer er regnskapsført pensjonsforpliktelse redusert. Prinsippet om levealderjusteringer ble vedtatt ved pensjonsreformen av 2011, men som følge av manglende regelsett for samordning med folketrygden og fortolkning av regnskapsreglene har virkning ikke tidligere blitt innregnet. Endringen er behandlet som en planendring og beløpet er inntektsført i 2014.

Spesifikasjon av netto pensjonsforpliktelse i balansen	31.12.15	31.12.14
Opptjente pensjonsforpliktelser 31.12	311,7	326,7
Pensjonsmidler 31.12	-229,8	-211,1
Netto pensjonsforpliktelse	82,0	115,6
Arbeidsgiveravgift	11,6	16,3
Balanseført netto pensjonsforpliktelse	93,6	131,9

	2015	2014	Akkumulert 2015
Årets brutto estimatavvik ført mot egenkapitalen	-47,4	42,4	19,6
Økonomiske forutsetninger:	01.01.2016	01.01.2015	01.01.2014
Diskonteringsrente	2,70 %	2,30 %	4,00 %
Forventet avkastning på pensjonsmidler	2,70 %	2,30 %	4,00 %
Forventet lønnsregulering	2,50 %	2,75 %	3,75 %
Forventet G - regulering	2,25 %	2,50 %	3,50 %
Forventet årlig regulering av pensjoner	1,48 %	1,73 %	2,72 %

*1) De aktuarmessige forutsetningene er basert på vanlige benyttede forutsetninger innen forsikring når det gjelder demografiske faktorer. Som uttakrate AFP er benyttet 20 % ved 62 år stigende til 70 % ved 66 år.

Note 13 Agio

(Tall i millioner kroner)

Selskapet har langsiktig lån og bankinnskudd i valuta. Ved årskiftet 31.12. er begge postene vurdert til kurs per 31.12.2015. Netto agiotap i 2015 er 18,2 millioner kroner (tap 25,7 millioner kroner i 2014).

Eidsiva Energi AS

Note 14 Lån

(Tall i millioner kroner)

Langsiktige lån	2015	2014
Obligasjonslån	2 400,0	2 650,0
Gjeld til kredittinstitusjoner	2 295,7	1 664,9
Ansvarlig lån *)	1 519,0	1 500,0
Langsiktig lån konsernselskap	122,0	152,0
Sum langsiktig gjeld	6 336,7	5 966,9
Kortsiktige lån		
Neste års avdrag på langsiktig gjeld	1338,4	1016,2
Opptrukket kassekreditt	0,0	243,6
Sum kortsiktige lån	1338,4	1259,8
Sum lån	7 675,1	7 226,7

Avdragsprofil rentebærende gjeld	2016	2017	2018	2019	2020	Etter 2020	Sum
Obligasjonslån	900,0			550,0	700,0	1 150,0	3 300,0
Gjeld til kredittinstitusjoner	438,4	619,4	538,4	451,8	65,1	621,0	2 734,1
Kassekreditt						0,0	0,0
Ansvarlig lån						1 519,0	1 519,0
Lån til konsernselskap						122,0	122,0
Sum	1 338,4	619,4	538,4	1 001,8	765,1	3 412,0	7 675,1

*) I 2011 ble egenkapitalen nedsatt med 1.500 millioner kroner og tilbakelånt som ansvarlig lån. I forbindelse med at Elverum Energi kom inn som eier i 2015 økte låne med 19 millioner kroner. Lånet løper til 31.12.2026 uten avdragsbetaling. Lånet har fastrente som i gjennomsnitt gir rente på 6,96 prosent som utbetales halvårlig. Eidsiva skal tilrettelegge for at långiver fritt kan velge å konvertere hele eller deler av lånet til aksjekapital, som alternativ til at lånet innfris den 31.12.2026.

Konverteringen skal skje til markedspris, fastsatt av eksterne rådgiver etter oppdrag fra Eidsiva sitt styre. Eidsiva skal på bakgrunn av fastsatt pris med minst 4 måneders varsel invitere långiver til deltakelse i konverteringen, og generalforsamlingen som skal treffe vedtak om konverteringen skal avholdes i perioden 31.august - 31. oktober 2026. Utegnede aksjer kan ikke tegnes av øvrige aksjonærer i Eidsiva.

Note 15 Pantstillelser og garantier

(Tall i millioner kroner)

	2015	2014
Gjeld sikret ved negativ pantsettelseserklæring	6 034,1	5 331,1

Utover bokført gjeld har Eidsiva Energi AS inngått konsernkontoavtale med kassekredittlimit på 175 millioner kroner. I tillegg har selskapet ubenyttede trekkrettigheter på en milliard kroner. Selskapet har avgitt negativ pantsettelseserklæring for disse forhold.

Til generalforsamlingen i Eidsiva Energi AS

Revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Eidsiva Energi AS som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet består av balanse per 31. desember 2015, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap og kontantstrøm for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger. Konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2015, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, endringer i egenkapital og kontantstrøm for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder etter regnskapsloven § 3-9 for selskapsregnskapet og i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, for konsernregnskapet, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon om selskapsregnskapet

Etter vår mening er morselskapets regnskap avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Eidsiva Energi AS per 31. desember 2015, og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder etter regnskapsloven § 3-9.

Konklusjon om konsernregnskapet

Etter vår mening er konsernregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Eidsiva Energi AS per 31. desember 2015, og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen og om redegjørelser om foretaksstyring og samfunnsansvar

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon" mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Hamar, 31. mars 2016
PricewaterhouseCoopers AS

Thomas Fraurud
Statsautorisert revisor

UTTALELSE FRA BEDRIFTSFORSAMLINGEN

Til generalforsamlingen i Eidsiva Energi AS

Eidsiva Energi AS' bedriftsforsamling har behandlet styrets forslag til årsregnskap for 2015 for Eidsiva Energi AS og konsernet, og anbefaler generalforsamlingen å godkjenne årsregnskapet og styrets forslag til disponering for 2015.

Hamar, 13. april 2016
For Eidsiva Energi AS' bedriftsforsamling

_____
Ivar Odnes
Bedriftsforsamlingens leder